

ANLATI-YORUM

EKİM 2018

“ANLATI-YORUM”
Edebiyat Dergisi
Antalya Erunal Sosyal Bilimler Lisesi Adına
Sahibi
Özgür UYGUR
Okul Müdürü

Baskıya Hazırlayan
Arif NALLI
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni

Eser İnceleme Komisyonu
Sibel GÜNAL ŞAHAN
Müdür Yardımcısı/İngilizce Öğretmeni
Esra PEKTAŞ
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni
Tahir AKAY
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni
Mustafa DEMİREL
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni

İletişim Bilgileri
Antalya Erunal Sosyal Bilimler Lisesi
Adres: Namık Kemal Bulvarı No.35 Döşemealtı-ANTALYA
Telefon: 242- 443 19 29 / 242 - 443 19 30
Belgegeçer:0-242-4431942
E-posta adresi: 969464@meb.k12.tr
<http://antalyaerunalsbl.meb.k12.tr>

SUNUŞ

Anlatmaya alışıyoruz
Bir buğdayın iini dökmesi
İimizin buğdayı
Sarı
Siyah
Kırmızı
Beyaz
Yeşil
Kahverengi
Turuncu
Bir renk cümbüşü
Anlatıyoruz doya doya
Hep insanımızla
Hep gençliğimizle
Hep canımızla
Heyecanımız var
Kalemimiz yazacak renkleri
Yazdıkça bağlarımız anlam kazanacak
Alın teri
Kardeşlik
İmece olacak kan rengimiz
Anlatı-yorum demek biz demek
Anlatmak Erünel SBL yaşamak
...

Özgür UYGUR
Antalya Erünel Sosyal Bilimler Lisesi

İÇİNDEKİLER

1. Sevgili Miniğim Mercan, İlknur Yıldız
2. Betebe, Mizgin Öztürk
3. Divan Şiirinde Mazmunlarla Sevgilinin Resmi, Metehan Parlakay
4. Cemal Süreya'nın Öyle Uzaktan Seviyorum Seni Şiirinde Platonik Aşk, Sevinç Gök
5. 21.10.2017, Cumartesi; Zühre Salaz
6. 22 Ekim 2017, Asya Nur Yılmaz
7. Yanlış Adım, Ayşe Doğdu
8. Sanatın Medya ile Gelişimi, Alihan Öztürk
9. 19.11.17, Ayşegül Âdile Akca
10. Ruh ve Sanat, Bilge Coşkun
11. Sevgili Ebru, Bilge Su Benli (**Sesli Kitap**)
12. Dansın Büyüsü, Ceren Naz Yalçın
13. Boş Kâğıt, Duygu Erkuş
14. Büyük Lokma Ye, Büyük Konuşma; Ebru Topal
15. Tiyatronun Aşkı, Dilara Uzun
16. Merhaba Çocukluğuma Dair En Güzel Hatıram, Eda Güler
17. Dinlenme Durağı, Didem Doğrul
18. Küçük Kedi, Elif Aktaş
19. Kişisel Gelişim Kitapları ve İnsanlar, Emine Beyza Öğdem
20. İstanbul'a Merhaba, Erdem Onur Uçarcı
21. 20.10.2017, Elif Nur Küçükçakal
22. Altı Yaşım, Gülay Çalışkan
23. Sinop'ta Bir Hafta, Hasibe Çavuşoğlu
24. 20.10.2017, Esra Bolatkol
25. Tellerin Arasında Ben, Ganimet Yumma
26. Sonbahardan Tuvale Yansıyanlar, Hasibe Çavuşoğlu
27. Karakalem ve Gölgeleler, Hatice Önal
28. Didim Gezisi, Hatice Nur Acar
29. Çanakkale Şehitliği, Hilal Yarar
30. Gidersin Dönemezsin, İlknur Yıldız
31. Cadı, İrem Sü Sarı
32. Ehliyet, Muhammed Fatih Taşpınar
33. Attila İlhan'ın Elde Var Hüzün ve An Gelir Şiirlerinde Mavicilik Akımı, Mehmet Can Yalçın
34. Alışkanlıklarım ve Kalemim, Mustafa Biltekin

35. Savaş Çocukları: Badem Ağacı, Melisa Korkmaz
36. İnternet Yalancılığı, Müge Çalışkan
37. Toplumsal Eleştiri: Deyişler, Nazlı Can Şahin
38. Psikoloji Üzerinden Türküler, Ramazan Sarı
39. Pancar Motorundan Denize, Nezahat Cen
40. Sanatla Kalın, Tuğçe Akgöl
41. Agatha Cristie ve Dan Brown'un Gözünden İstanbul, Oğuzhan Cebe
42. Karacaoğlan'ın Ala Gözülü Nazlı Dilber ve Ala Gözlerini Sevdiğim Dilber Şiirlerinde Kadının Yeri, Zehra Turna Demir
43. Mektup Arkadaşımınla Üç Gün, Sena Nur Balçın
44. Müzikoloji, Nazlı Can Şahin
45. Alanya, İlknur Yıldız
46. 21.10.2017, Hatice Nur Acar
47. Ruhun Bedene Yansıması, Esra Bolatkol
48. Yeşilin Tonları, Ayşegül Âdile Akca
49. Geçen Yaz, Asya Nur Yılmaz
50. İlgı, Zeliha Öztürk
51. Canım Arkadaşlarım, Tuğçe Akgöl
52. Resmin Ruha Etkisi, Şeyma Ciyavul
53. Bilim Kurgu Kitapları Üzerine, Sılanur Ayşen Kul
54. Yalnızlık, Ayşe Doğdu
55. Sevgili Romeo, Ayşegül Çatlıoğlu
56. Yetenek mi? Bilge Su Benli
57. Sevgili Çocukluğum, Sena Nur Balçın
58. Neden Şarkı Söyleriz, Yaparız? Yağmur Yavuzer
59. Merhaba 27 Yaşım, Nazlı Can Şahin
60. İki Sanatın Uyumu, Hatice Nur Acar
61. Sevgili Büyükdadem, Müge Çalışkan
62. Sanat ve Görsel İletişimin Buluşma Noktası: Ekslibris, Yunus Emre Doğan
63. Büşra Küçük'ün Kötü Çocuk Romanındaki Cinsiyetçi İfadeler ve Olumsuz Örnek Oluşturabilecek Davranışlar, İlknur Yıldız
64. Sözlükte Yer Almayan Atasözü ve Deyimler, Mizgin Öztürk
65. Sevgili Dostum, Sevcan Özel
66. Canım Arkadaşım, Ayşegül Âdile Akca
67. Kültür Yuvasına Konmak, Esra Bolatkol (**Sesli Kitap**)

Sevgili Miniğim Mercan,

Sensiz geçen yirmi dokuzuncu günümü de geride bıraktım birkaç dakika önce. Saatleri sayarken buluşmak için, haftaların şiddetli bir rüzgar misali üzerimden esip geçmesi üşütüyor benliğimi. Bir nebze olsun sıcaklığını hissedebilmek için yazıyorum sana bu satırları. Başımı yastığa koyup seni düşündüğüm her gece, aklıma geliyor ilk karşılaşmamız. O gün, iyi ki okulun düzenlendiği sosyal sorumluluk projesine adımlı yazdırmışım ki seni görebilmiş, onca çocuğun içinden fark edebilmişim. Gerçi kalpten bakan her göz hissedebilir içinde yer alan eşsiz kişiyi.

Hani soruyorum ya sana bazen, “Yeşil cam bilyesi gözlerinin altında neler saklıyorsun Küçük Fare?” diye. Sen de her defasında “Ben fare değilim, Kırlangıç’ım.” deyip kırıştırıyorsun o ufacak yüzünü. Şimdi belki bunları okuyunca yine aynı şekli alacak suratın ama ben senin o halinin ne denli bir yavru fareye benzediğini düşünüp, nasıl kahkahalar atıyorum içimden, bilemezsin. Anımsarsın belki, sana anlatmıştım daha önce yanlışlıkla geldiğim okulumu. İsmi bile daha önce duymamışken bir hocamın önerisi ile yazmıştım sekizinci tercihime. Lakin kader bu ya, onca seçeneğin arasından bu beş yıllık, dağ başında yer alan, projeden projeye öğrenci aktarımı yapılan okul çıkmıştı. Başta üzülümüştüm yalan söyleyemeyeceğim. İlk kez, yetimhaneye yaptığımız ziyarette seni görünce demiştım içimden, iyi ki bu okula gelmişim, diye. Her zaman sessiz, içe kapanık insanlara yönelimim fazla olmuştur. Onların bu hale gelmesine sebebiyet veren şeyi öğrenip düzeltmeye, ardından da onları topluma kazandırmayı istemişimdir. Her bir masum yüzde gezdirirken kahverengilerimi, yalnız başına yatağında oturan sen de belki bu yüzden çekmiştin dikkatimi. Diğer çocuklar etrafımızda toplanırken, ufak bir keke mum koyup, yanmayan muma üfleyen kızı izledi gözlerim. Zihnim anlamlandırmaya çalıştı hareketlerini. Kavrayamadım başta. Aydınlık bir gökyüzünden firar eden tek damla yaşı gördüm. Belli belirsizdi, yok etmeye çalışmıştın hemencecik fakat fark etmiştim. O an hissettim, kalabalığın içinde ne kadar yapayalnız hissettiğini.

Bir çocuğu mutlu etmenin dünyanın en kolay şeyi olduğunu okumuştum daha önce. O yüzden kendimden emin adımlarla yaklaştığımda sana, verdiğin tepki oldukça şaşırtmıştı beni. En fazla yanımda bir süre somurtup oturmanı bekliyordum, geldiğimi görünce koşarak kaçmanı değil. Ama bilirsin benim inadımı. Bırakır mıydım hiç peşini? Kocaman, benim gözümde canavarı andıran köpeği kucakladığında bir an şüpheye düşmedim de değil hani. Korkuyordum sonuçta. Fakat sonradan alıştım işte Çomar’a. Şimdi dönüp baktığımda ben de bir şeyler kapmışım senden. Sayende sevginin de birçok şeyi aşabileceğini öğrendim.

Yazın beraber çalıştığım zamanları, çıkardığımız notları unutmuyor ve çalışıyorsundur diye umut ediyorum. Şu an yanında olamadığım için kaytarmaya çalışma sakın. Hissederim. Elinin altında bir telefon olmadığını ve beni özlediğini biliyorum. Tıpkı senin, burnumda tüttüğün gibi. Mektuplaşmak şu an elimizdeki tek imkân ki böylesinin daha özel ve samimi olduğuna inanıyorum.

Evdeki herkesin sana ayrı ayrı selamları var ve gözlerinden öpüyorlar. Barlas’tan bahsetmeme gerek yok sanırım. Senin adın geçse dahi ışıldıyor adeta. Ne yaptın da bu hale getirdin küçük kuzenimi hala anlayamadım.

Teyzem ile konuştum, en yakın zamanda İzmir'e ziyarete geleceğiz seni. Anneannem şimdiden istediğın yemeklerin listesini istiyor. Bilirsin, çok sever seni.

Her şeyden çok hak ediyor minik kalbin iyilikleri. Her an yanında olamasak bile benim, bizim, yüreğimizin bir köşesinde daima yer alacağını bil. Güllerin peyda olduğu o güzel yanaklarından sayısız kez öpüyorum. Sevgilerimle...

Yıldızları Toplayan Kız

BETEBE

Mizgin ÖZTÜRK

Erünal Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

Hep düşünülür: İnsan olmanın vasıfları vardır, nelerdir peki bunlar? İlk akla gelen cevaptan yoksunuz çoğumuz. Bu yoksunluktan mıdır bilinmez ama hep arayışlarımız vardır. Bir ihtimal ki kendimizi bu arayışlarda bulduk: Ya ritimde ya çizgide ya da bir taşta...

Bazılarımız bu taşlardan bulduğumuzla bütünleştik. Körleşmiş duygularımızın feryadının dermanıdır parlaklık. Küçük taşın her ışıltısı hangi desende bulunacağını gizli bir habercisidir. Ellerin hareketini bu parlaklık yönlendirir. Bir süre sonra görmeden sadece hissederek döndürürsün. Dönebilmesi, taşların kolayca kalıplarına oturabilmesi hep kolaylığı hatırlatır. "Neden olmasın ki?" sorusuna tıkanan cevapların uygun bir açıklamasıdır.

Her çevirişimde hızlanan ellerime ayak uyduruyor taşlar. Her hızlanışimde geriye dönüyorum. İlk zamanlarımda elimden uçan, göremediğim, aradaki ters kalan taşlara soruyordum. İçimden gelen bir ses: "Baksaydın görürdün."

Ağır bir sitemdi bu, bir an durdum boş kaldı ellerim. Ne kadar hakkını verdiğimi sorguladım. Haklıydı sanırım. Ben ona her bakışimde kendimi göremedim. İnsanların yaptıklarını yapıyor, aynı hareketleri önümdeki tabakaya uyguluyordum. Böyleyken neden görünmüyor diye sormaya hakkım yoktu.

Yeni desenlerle tanıştım. Bir gül geldi önüme. Dar bir kalıpla, daha kolay dönen. Zor deniliyor ona sırasından dolayı. Zor olan yenilikti. Yeni bir sıra düzeni, yeni bir kalıp. Harcanan zamandan korkuluyormuş. Pratiklik istiyormuş fazlaca. Sanırım en komiği buydu. Asıl sorun o taşlardan oluşan gülü görme korkusuydu. Beyaz yoktu sadece, yeşil vardı: Kırmızıdan bağımsız bir yeşil... Burada bir değişim vardı. Sana göre şekillenen bir değişim. En büyük desteğim aynı olan ve bana karşıdan bakan o 350 kalıptı. Cesaretimizin en büyük destekçisi olan korkulardı kalıplar.

Gözlerim zamanla yetişmiyordu ellerime. Daha çok dönüyor daha çok çeviriyordu. Boş kalmak istemiyordu ellerim ve artık onların da bir ritmi vardı. Ağırımıyordu ellerim çevirdikçe hafifliyordu. Benliğim yorgun hissetmiyordu. Yeni güller görmek çok daha mutlu ediyordu.

Bir şey yapmamak boşluk, boşluk da çaresiz bir yorgunluktu. Zihnimin kaldıramayacağı şeylerden bir tanesiydi bu çaresizlik. Derinleştikçe kararan dipsiz bir dünya. Onları görme zamanı yakınlaşıyordu. Olması gereken yerlerde olacaktı. Betebelere kendimize çizdiğimiz sınırları, binaları, kaplıyordu. Asıl işlevi buydu.

DİVAN ŞİİRİNDE MAZMUNLARLA SEVGİLİNİN RESMİ

Metehan PARLAKAY

Erünel Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

1.Giriş

Mazmun, şiiri şiir yapan onun özünü oluşturan öğelerden biridir. Divan edebiyatında kullanılan mazmunlar aynıdır, her şair aynı mazmunları kullanır. Zaten bu yönüyle de imgeden ayrılır. İmge, bir şairin sadece kendisinin bulup kullandığı, mazmundan daha özgün kullanımdır. Bu yüzden Divan geleneğinde sevgilinin fiziksel görünümü çoğu şiirde aynıdır, değişmez.

Şairlerin bazı mazmunları çok sık kullanması artık asıl sözün söylenmez oluşuna yol açmıştır. Yani 'lal veya gonca' söylendiği zaman artık ağzı da ayrıca söylemeye gerek kalmamıştır. Çünkü her okuyucu bunların 'sevgilinin dudağı' demek olduğunu anlar hale gelmiştir. Bu yüzden lal ve gonca kelimeleri ağız için birer mazmuna dönüşmüşlerdir.

Belli başlı mazmunlar şunlardır:

1. Sevgilinin kendisi sultandır.
2. Gözleri bademdir. Kaşları yaydır.
3. Kirpikleri, ucunda temren bulunan ve saplandığında değil de çekildiği zaman kanatan oktur.
4. Saçları geceye ya da yılana benzetilir. Geceye renk yönüyle benzetilir. Bu yüzden sevgiliye genelde gece anlamına gelen " Leyla " adı yakıştırılır.
5. Yanakları gül gibi kırmızı, gamzeleri kılıç gibi keskin oktur.
6. Dudakları henüz açmamış gül anlamına gelen goncadır.
7. Dişleri incidir.
8. Boyu, ince ve uzun olduğu için servidir.

2.Bulgular

Divan Edebiyatı'nda âşık genelde gazel ve mesnevilerde karşımıza çıkar. Divan şairleri gazellerinde mazmunları ustalıkla kullanmışlardır. "Leyla ile Mecnun" mesnevisinin yazarı Fuzulî'nin gazelinin bir beytini incelersek;

Ah eylediğim serv-i hırâmânın içündür

Kan ağladığım gonca-i handanın içündür*

Fuzulî

Günümüz Türkçesiyle;

Salınan selvi için ah eyler,

Gülen gonca için kan ağlarım.

---

* Fuzulî-Ah Eylediğim Serv-i Hıraman İçindir

Serv-i hırâman, nazlı nazlı iki yana sallanan demektir. Buradaki mazmun bize, naz ve eda ile salına salına giden sevgilinin güzel boyunu düşündürmektedir. Gonca kırmızıdır ve açılınca gül olur. Gonca-i handan; gülen hafifçe açılmış dudaklara benzetilir.

Divan edebiyatı bülbülden ayrı düşünülemez. O, şakıyılarıyla ağlayıp inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bazen aşığın kendisi, bazen canı, bazen de gönlü olur. Bülbül güle âşık kabul edilir. Bu durumuyla aşığa çok benzer. Üstelik güzel sesi de aşığın güzel sözleri, şiirleridir. Nasıl bülbül gülsüz olamazsa, âşık da maşuksuz olmaz. Gülün dikenleri nasıl bülbülün ciğerini delerse, sevgilinin eziyetleri de aşığın bağırını deler. Kısaca bülbülün her özelliği âşık da mevcuttur.

Dal Osmanlı alfabesinin onuncu harfidir. Ayrıca kelimenin "iki kat olmuş kambur" anlamı da vardır ki zaten harf de iki kat şeklindedir. Divan edebiyatında sevgilinin saçı bükümleriyle dalı andırır. Yine aşığın boyu çektiklerinden dolayı iki büküm olmuş yani Elif iken dala dönmüştür. Divan şiirinde en çok sözü edilen çiçek güldür. Sevgilinin yüzü ve yanağı ile sıkı münasebeti vardır. Bazen gül bunlara; bazen de bunlar güle benzerler. Gerek koku gerekse renk bakımından çok güzel olan gül, daima tazedir. Gülün açılması apayrı bir olaydır. Onun açılması neşe ve sevinç belirtisidir. Çünkü gül açılınca bahar gelir, eğlence başlar. Gül bu kadar güzel ve çekici olmasına rağmen çok çabuk solar. Yani geçicidir. Tıpkı aşığın ömrü gibi çabucak geçerir.

Başka bir mazmun olan peri cinlerin dişi olanlarına verilen addır. Bunları gören olmadığı için çok güzel ve çekici olduklarına inanılır. Bazı insanları kendilerine âşık etmeleri ve çeşitli görünüşler alabilmeleri bir görünüp, bir kayboluşları gibi özellikleriyle sevgiliye benzetilir. Nedim'in bir beytiyle peri mazmunun şiirde nasıl işlendiğini görebiliriz;

Yok bu şehri içre senin vasf ettiğin dilber Nedim

Bir perî-sûret görünmüş bir hayâl olmuş sana†

Nedim

Günümüz Türkçesiyle;

Ey Nedim! Senin anlattığın gibi böyle güzel bir kadın bu şehirde yok.

Olsa olsa sana bir perinin yüzü görünmüştür.

Divan şiirinde önemli olan nazım şekillerinden farklı şiir türleri veya farklı içerikler, konular işlemek değil; aynı tema, düşünce, mazmun ve benzetmeleri kullanarak en üstün ve ahenkli söyleyişi, ifade güzelliğini yansıtmaktır. Bu konuda sözü biraz da Ülkü Çetinkaya' ya bırakalım: " Divan edebiyatı hep mükemmel olanın, hep ideal olanın peşindedir... Ortak bir birikimden istifade ederek o birikimi beslemeye çalışmışlardır ve ortak hafızanın "ideal bir güzeli bulup onu en güzel şekilde aktarma" hedefine hizmet etmeyi de gaye bilmişlerdir. Bu ortak hafızaya göre, asıl olan güzelliğin kendisidir ve bu güzellik nerede tezahür ederse etsin en mükemmel şekilde anlatılmalıdır... İdeal olan mutlak anlamda güzel olduğuna göre sanatçı da mutlak olanın büyüklüğüne layık bir şekilde eserler ortaya koymalıdır." (Ülkü Çetinkaya, a.g.y.)

---

† Nedim-Yok Bu Şehir İçre Senin Vasfettiğin Dilber Nedim

Divan Edebiyatı'nda âşık, sevgiliye platonik bir aşk besler. Yani asla âşıklar sevgiliden bir yaklaşım beklemez. Onu uzaktan sever. Ayrıca âşık sürekli olarak acı çeken ve özleyendir. Sevgili ise zalimdir ve asla yüz vermez. Cevr[†] oku atar, cana kasteder, zulüm ve eziyette sınırları zorlar. Gönlü taştır. Kısacası âşığa yâr olmaz ve âşık hiçbir zaman sevgiliye kavuşamaz.

Divan şairleri her ne kadar sevgilinin vefasızlığından, deli divane olmalarından yakınıyorlar gibi gözükseler de aslında bu onların kanıksadığı, rıza gösterdikleri hatta gizli gizli zevk aldıkları bir haldir. Özellikle tasavvufi manada yazan divan şairleri için bu sevda zaten arzulanan bir şeydir. Şairler bu durumu tevekkülle karşılar. "Divan şiirinde sevgiliye düşen görev âşıklarını üzüntüden, acıdan öldürmek onlara çevir ve cefa etmektir." (H.Dilek Batislam, a.g.y.)

Sevgili ölmez, yani ölümsüzdür. Niyeti aşığı imtihan etmek, aşkında kararlı olup olmadığını anlamaktır. Ama âşık sevgilisi yüzünden ölse bile bundan mutluluk duymaktadır. Bu kişiye yönelik aşk da sonradan Allah'a olan aşka dönüşür. Divan şairlerinin çoğuna göre aslında gerçek aşk ilahi aşktır.

3.Sonuç

Günümüzde hala kullanmakta olduğumuz mazmunlardan biri servidir. Türkülerimizde çok fazla rastladığımız bu kelime kimi zaman pop şarkılarında bile yerini almıştır. Onun dışında dişler için kullanılan inci mazmununu da sıklıkla duyabiliyoruz. Ama artık bu mazmunları kullanan şairlerimiz neredeyse yok denecek kadar azdır. Çünkü artık sanatçılar Divan Edebiyatı mantığından uzaklaşarak modern bir şiir geleneği ile kendine ait özgün ifadelerle yani imgelerle sanatını yapıyor. Sonuç olarak burada ulaşmak istediğimiz şey bu mazmunların hala kullanılması gerektiği değil sadece zamanında nasıl kullanıldığını görmektir. Çünkü bu mazmunların aslında çoğunun Arapça ve Farsça sözcükler olduğunu unutmamalıyız. Ama bunun yerine şairlerimiz Türkçe mazmunlar bulup onları kalıplaştırıp şiirlerinde yer verebilirler.

Kaynakça

1. <https://www.antoloji.com>
2. <https://www.turkedebiyati.org>
3. <http://www.edebiyatvesanatakademisi.com>
4. <http://www.isacolaker.com>
5. <https://www.eokultv.com>
6. <https://www.dersimiz.com>
7. http://turkoloji.cu.edu.tr/ESKI%20TURK%20%20EDEBIYATI/eski_turk_ed_ana.php
8. Prof. Dr. Mine Mengi'nin Mazmun Üzerine Düşünceler ve Divan Şiir Dilindeki
9. Mana, Mazmun, Nükte Kelimeleri Üzerine Bir Değerlendirme makaleleri

---

† Haksızlık, cefa anlamına gelen Arapça sözcük

CEMAL SÜREYA’NIN “ÖYLE UZAKTAN SEVİYORUM SENİ” ŞİİRİNDE PLATONİK AŞK

Sevinç GÖK

Erünel Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

Giriş

1931 yılında Erzincan’da dünyaya gelen usta şairimiz Cemal Süreya’nın Dostoyevski’ye olan hayranlığı onun edebiyatımıza katılmasını sağlamıştır. Şiire sevgisi, küçük yaşlarda yaşadığı trajik bir olay olan babasının başka bir yere sürgün edilişiyle başlamıştır. Şair, platonik aşk temasını işlediği çoğu şiirini gerçek hayatından esinlenerek yazmıştır.

Platonik aşk günümüzde tek taraflı aşk olarak bilinmektedir. Karşılığı alınmayan hatta belki dile bile getirilmemiş. Platonik kelimesinin geçmişi ve hikâyesi ünlü filozof Platon’dan gelir. Platon ve Sokrat aşkı beşeri ve ilahi aşk olarak ikiye ayırmışlardır. Buradan türeyen Platonik aşk, içinde cinsel birleşmenin olmadığı, beşeri aşktan daha yüce bir kavram olarak evrilmiştir[§].

Bulgular

Çoğumuzun yaşamış olduğu ya da yaşayabileceği bir durum olan platonik aşkı, Cemal Süreya birçok şiirinde konu edinmiştir. Şiirindeki düşüncelerini karşı tarafa hitap şeklinde yazmıştır. Eserini, hislerini sevdiğine duyurmak istercesine bir sohbet şeklinde oluşturmuştur.

*“Uzaktan seviyorum seni
Kokunu alamadan,
Boynuna sarılamadan
Yüzüne dokunamadan
Sadece seviyorum.”*

Yukarıda verilen dizelerde şair Cemal Süreya karşılıksız his barındırdığı kişinin uzağında oluşunu söylemiştir. Platoniğinin kokusunu alamayışını, ona sarılamayışını, onun tenine dokunmaya mahrum kalışını ama tüm bunlara rağmen yine de onu uzaktan da olsa sevmeye devam edişini dile getirmiştir.

*“ Öyle uzaktan seviyorum seni
Elini tutmadan
Yüreğine dokunmadan
Gözlerine dalıp dalıp gitmeden
Şu üç günlük sevdalara inat
Serserice değil adam gibi seviyorum.”*

Yukarıda verilen dizelerde şair, platonik aşkla bağlı olduğu kişinin kalbine giremeyişi, gözlerine uzun süre bakamayışını, o gözlere bakarken düşüncelere dalamayışını anlatmaya çalışmıştır. Gelip geçici, üç günlük

---

§ PSK. Nihan DİKME, Platonik Aşk, Ocak 2015.

sevdalarında yaşamımızda yer almasına rağmen sevgisine yine de sadık oluşunu, mertçe sevişini anlatmıştır. Beden olarak uzak oluşu bir yana sevdiğinin kalbinden uzakta oluşunu da dile getirmiştir şiirinde.

*“ Öyle uzaktan seviyorum seni
Yanaklarına sızan iki damla yaşını silmeden
En çılgın kahkahalarına ortak olmadan
En sevdiğin şarkıyı beraber mırıldanmadan.”*

Yukarıda verilen dizelerde; sevdiğinin hem bedenen hem ruhen uzağında olan şair karşılık bulamadığı kişinin özelliklerinden, hareketlerinden, duygu ve düşüncelerinden yoksun kalışını anlatmıştır. Sevdiğinin acısına destek olamayışını, gözünden düşen damlaları kendisinin silemeyişi, onun derdine derman olamayışını, sorunlarına çözüm bulamayışını, mutlu ya da üzgün anlarında, anılarında yanında olamayışını ve bu durumlardan ötürü onu uzaktan seviyor oluşunu dile getirmiştir. Karşılıksız sevgi beslediği kişinin yapmaktan hoşlandığı aktiviteleri birlikte yapamayışlarını, sevdiğinin en beğendiği şarkıyı birlikte söyleyemeyişlerini yazmıştır. Sevdiğinin mutsuz olduğundaki haline, mutsuzken aktığı gözyaşlarına ya da neşeli olduğundaki mutlu hallerine, güler yüzüne, delice kahkahalarına ortak olamayışını yazmıştır.

*“ Öyle uzaktan seviyorum seni
Kırmadan, dökmeden, parçalamadan, üzmeden,
Ağlatmadan uzaktan seviyorum.”*

Yukarıda verilen dizelerde Cemal Süreya sevdiğini ve sevgisini yıpratmadan, ona zarar vermeden, aralarında kırgınlık yaratmadan, onu üzmeden, ağlamasına sebep olmadan, sevdiğine aşkla bağlı olduğunu belirtmiştir.

*“ Öyle uzaktan seviyorum seni
Sana söylemek istediğim her kelimeyi
Dilimde parçalayarak seviyorum
Damla damla dökülürken kelimelerim
Masum beyaz bir kâğıtta seviyorum.”*

Yukarıda verilen dizelerde şair; platonik aşk duyduğu insana söylemek isteyip de söyleyemediği çoğu cümleleri, kelimeleri kendi içine hapsedip dışarıya belli etmeyişi, kendi beyninde, kalbinde bu düşünceleri yok edişini dile getirmiştir. Hislerini tıpkı kendi sevgisinin masumluğu gibi kirlili olmayan bir kâğıda gizlemiştir. Sevdiğine haykırmak istediği sözcükleri cümlelere dökerek tertemiz bir beyaz kâğıda dizesini yazmıştır.

Sonuç

Türk edebiyatının en güzide şairlerinden olan Cemal Süreya, “Öyle Uzaktan Seviyorum Seni” adlı şiirinde platonik aşkı, kendinde hissettirdiği duygulardan yola çıkarak anlatmaya çalışmıştır. Platonik aşkın uzaktan sevmek anlamına geldiğini, bireyin sevdiği kişinin mutlu ya da üzgün anlarından, duygularından, yaşantısından uzağında olduğunu şiirinde dile getirmiştir. Kişinin sevdiği kişiyi üzmeden mert bir şekilde sevdiğini, her şeye rağmen yine de sevdiğini vurgulamıştır.

Edinilen bilgiler sonucunda, başarılı bir şekilde şiirde anlatılmaya çalışılan platonik aşk teması değerlendirilmiştir. Tek taraflı sevmek anlamına gelen platonik aşkı, Cemal Süreya gayet anlaşılabilir bir şekilde duygu ve davranış biçimleriyle şiirinde işlemiştir. Tek taraflı sevgiyi uzaktan sevmekle ilişkilendirerek bir ilişkide yaşayamadıklarını ya da yaşayamayacaklarını dizelerinde anlatmaya çalışmıştır.

Kaynakça

Ps. Nihan DİKME, Platonik Aşk, Ocak 2015.

www.eskimeyenkitaplar.com/uzaktan-seviyorum-seni-cemal-sureya-siir/

<https://www.google.com.tr/amp/s/www.cnnturk.com/amp/cemal-sureya-hayati-siirleri-sozleri-olum-gelir-aklima-birden>

Zühre SALAZ

Erünel Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

21.10.2017, Cumartesi

Rüyalarla dolu bir geceden sağ çıkmak kolay olmadı benim için bugün. Biliyorsun ki rüyaları çok severim. Tıpkı orada dilediğimi yapmayı sevmem gibi. Dün gece oldukça rüya gördüm tıpkı dilediğim gibi. Rüyalarımın söz etmek gerekirse sana bütün günümü ayırmam gerekir, o yüzden en sevdiğimi anlatmaya karar verdim. Bugün bana İlkur'la Asya eşlik ediyor. Asya'yı ilk defa rüyamda görüyorum, yani bayağı ilginçti. Rüyamda oynamayı planladığımız oyunun içindeydik. Ejderhalar ve zindanlar. Oyun başlı başına bir hayalken orada olmak inanılmazdı. Sürekli farklı zindanlara konuk oluyor ve bunlardan çıkmanın yollarını arıyorduk. Bu seferki zindanımız, kocaman duvarların çevirdiği bahçe içinde kurulan oldukça büyük bir kütüphaneydi. Göklere değin uzanan kitaplıklar ve onları süsleyen kitaplar, muhteşem. Açıkçası bir zindana tıklılacaksam eğer, böyle bir yer olmasını tercih ederim. İlkur'la birlikte geçenlerde belirlediğimiz karakterlerin bedenindeydik. Ben büyücü bir Elf'im. Adım Lelenia. Evet, biliyorum bu çok havalı. İki metre boyundayım, saçlarım uzun, kıvrıkcık ve kızıl. Tıpkı küçükken hep istediğim gibi. Saçlarımı süsleyen bir büyücü şapkası ve ona eşlik eden bir pelerine sahibim. Yani oldukça hoş bir büyücüyüm. Sevimliyim. İlkur: O bir Buçukluk. Bunun anlamı o benim kadar uzun değil. Yaklaşık 50 cm boyunda. Ona bakmak için her defasında başımı eğmek zorunda kalıyorum. Sonunda insanların bana bakarken ne hissettiğini anladım. Bu berbat bir şey. İlkur'un saçları da kızıl ve kıvrıkcık. Asya: Kocaman bir taht üzerine oturmuş, oyunu yönetiyor. Bizden oldukça tepe bir noktada. Eminim ki o tahtın büyüklüğünün sebebi egosunun çok fazla yer kaplamasından. Fakat kabul etmeliyim ki oldukça heybetli görünüyor. Siyahlar içinde, oldukça da asil. Rüyamın geri kalanında oyunu oynamaya çalışıyoruz fakat birden Asya da yanımızda beliriyor ve kendi benimize dönüp kütüphanede Seçkin Hoca'nın verdiği listedeki kitapları aramaya başlıyoruz. "Devlet var mıydı listede?" gibi muhabbetler dönüyor aramızda. O havalı ve eğlenceli oyundan sonra bu sahne kâbustu. Anlayacağın, okul rüyamda bile peşimi bırakmıyor. Bu korkutuyor beni, bilinçaltıma bu kadar işlemiş olması yani.

Uyandığımdaya oturma odasından gelen seslere aşındım. Haftalık maç tekrarları. Eğer dört erkek kardeşe sahipseniz futbolla yatar futbolla kalkarsınız. Ya da siyasetle... Nitekim salona girdiğimde yanılmadığımı anladım.

Üç erkek kardeşim sabahın köründe uyanmış gayet ciddi bir işmiş gibi 21 adamın bir topun peşinde koşturmasını izliyordu. Hiç anlayamadım şu futbolu, sırf iki direk arasına girecek top için milyonlar dönüyor etrafta. Dünyada onca çocuk gün sonunda toprak altına yatarken. Ülkenin yarısı açlık sınırındayken bile o futbola yatırım yapılır bir kere, ekonomi çökse bile. Bu, bir tek bana saçma mı geliyor bilmiyorum ama ülkede bu kadar para sıkıntısı çeken insan, işsiz gezen binlerce üniversite mevzunu varken sırf eğlenceye bu kadar para yatırılması oldukça anlamsız.

Usulca Furkan'a yaklaşip saçlarını karıştırıp başına bir öpücük bıraktım. Bugün onun çantasını kullanacaktım. Saate baktığımda 9.15 olduğunu fark ettim. Bunun anlamı oldukça geç kalmış olmam. Kendimi salondan atıp hazırlandığımda bayağı bir zaman harcadığımı farkındaydım. Furkan'a çantasını kullanacağımı bağırdığımda aksini belirtmeyince bir sevinç yaşadım. İşe yaradığını söylemişim. Evden çıkmadan kardeşlerime baktığımda Harry Potter'a geçiş yaptıklarını gördüm. Sanırım onlar da futboldan sıkılmış ve Önder'in evde olmayışını değerlendiriyorlardı. Hey, Önder'den bahsediyoruz, o Samanyolu'nda çıkan filmlerden bile korkardı. Gerçi korkmamak anormal olmalı. Anneme çıktığımı söylediğim de çantama birkaç nasihat ekledi. "Geç kalma!", "Dikkatli ol!"...

Evden çıkıp beş adımla Vildan'ın evine vardığımda elimdeki mandalinayı soymayı bırakıp kapıyı çaldım. Her zamanki gibi kapıyı annesi açtığında kısa bir günaydıktan sonra Vildan'ın toplantıya gelip gelmeyeceğini sorduğumda hayır cevabını aldım. Anlaşılan Vildan'ın uykusu gene galipti. Hayatımda bir insanın bu kadar uykuyu sevdiğini görmedim. Tabii Asya ve Okan hariç. Yanıma kattığım hüznü ve yüzüme çarpılan kapıyla birlikte durağa yürürken otobüsün durağa yanaştığını gördüm. Koştur koştur durağa gelene dek otobüs uçmuştu bile. Sisteme söve söve mandalinamı yerken bir şey fark ettim. Koştuktan sonra mandalina yenilmemiş. Ciğeriniz yerinden çıkmak için çırpınırken siz o mandalinayı yiyerek ona bir kürek veriyordunuz resmen. Zıyan olmasın diye yemeye çalıştığım mandalınanın yarısını bitirdiğimde pes edip diğer yarısını çöpe attım. Allah affetsin. Neyse ki durakta fazla beklemedim otobüs hemen geldi. Tabii yirmi dakikaya beklemek denmiyorsa. Hey, bir saat otobüs beklediğim oldu.

Otobüsten indiğimde beş dakikalık yol için yirmi dakika beklemeyi hazmedemezken hala boğazımda kalan mandalınanın acısını yaşıyordum. Koştur koştur konferans salonuna girdiğimde beklediğimden daha fazla yabancı yüzle karşılaştım. Gözümde gözlük olmadığı için 90 yaşındaki nineler gibi gözlerimi kısarak bakmış olmalıyım ki insanlar garip garip bakmaya başlayınca onlara bakmayı kestim. Merdivenleri bitirdiğimde beni Bircan'ın kocaman kucaklaşması karşıladı. E, insan en son dört ay önce görünce böyle oluyor. Neyse ki fazla değişmemişti. Biraz kilo alması ve saçlarını kısa kestirmesi haricinde yani. Ders çalışmak bu kıza yaramamış. Velhasıl 12. sınıf olmak zordu. Bircan'la kucaklaşınca diğerleriyle de kucaklaşmak farz oldu. En son kendimi Berivan'ın kollarına attığımda gözlerim dolmak üzereydi. Uzun bir kucaklaşma töreninden sonra başladı "Nasılslar?" "Nasıl gidiyorlar?" "Neredesinler?" .

Güzel konuşmamızı bölen toplantının başlama saati geldi. Ah, ben sana toplantıdan bahsetmedim. Bugün ODTÜ Mimarlık Fakültesinde Yüksek Lisans yapan öğrencileri ağırladık. Bize, Döşemealtı'nda yapmak istedikleri

şehir planlamalarını gösterdiler, açıkçası ben oldukça etkilendim ve beğendim. Kâğıtlar üzerine çizdikleri taslaklar o kadar güzeldi ki mimar olasım geldi. Hem yer olarak Döşemealtı'nı seçmeleri hem de yapmak istedikleri yapılar hoşuma gitti. Döşemealtı, tabiri caizse dağ başında bir ilçe. Bundan şikâyetçi miyim? Kısmen. Yani ben sakinliği seven bir insanım. Fakat kalkıp yürüyüş yapacak bir alanın, yeşil alanın çok da bulunmadığı bir yerde yaşamak, arkadaşlarınızla oturup konuşacağınız güzel bir yer, bir kütüphaneniz olmadıktan sonra sakinlik sıkıcı hale gelebiliyor. Ancak projelerde gördüğüm kadarıyla bunların hepsini yapmayı planlıyorlar ve anladığım kadarıyla projelerde doğaya ve tarıma oldukça önem veriyorlar. Doğa ve şehir iç içeydi. Alışveriş merkezlerini sevmediklerini çokça belirttiler. Planlamalarda bir sürü yürüyüş alanı, bisiklet sürme alanı, bahçe, park vardı. Eğer yürüyecek güzel ve uzun bir alana sahip olursam belki Yeniköy'e inmek için otobüs kullanmam bundan sonra. Hatta yıllardır Döşemealtı'na misafir olan kanalları bile kullanıma açmayı planlamışlar. Yani düşünsene kanal üstünde kanoyla geziyorsun. Kanal yanlarına yapmak istedikleri bir sürü fikirleri vardı ve tabii bunlar sadece planlama aşaması, umarım hayata geçirebilirler. Her ne kadar umudum olmasa da...

İki buçuk saatlik bir toplantıdan sonra çok şey öğrendim. Mesela bir sosyal bilimler öğrencisi olsan bile mimar olabilirsin. Döşemealtı verimli bir toprak yapısına sahip. Dağbelililer Bağdemağaçlıları, Bağdemağaçlılar da Dağbelileri sevmez ve tabii daha birçok şey...

Belediyeden çıktığımda saat birdi ve tiyatroya yetişmek için bir saatim vardı. Durağa geldiğimde otobüsün dakikasında gelmesi tamamen melek olmamdandı. Aslılarla buluşmak, Kültür Merkezine yürümek derken tiyatroya son dakikada yetiştik. Girdiğimiz tiyatro Harikalar Mutfağı adlı bir çocuk oyunuydu. E, haliyle salon çocuk doluydu. Tiyatroyu güzel bulduğumu söyleyebilirim. Müzikal tarzdaydı. Dans eden oyuncular ya da birçok duyguyu müzikle ifade etmeleri beğendiğim ayrıntılardan. Oyuncular gayet başarılıydı. Böyle söyleyince kendimi kırk yıllık tiyatro eleştirmeni gibi hissediyorum. "Dekorlar üzerine yansıyan ışık oyuncuların mimiklerini gölgede bırakıyordu" falan. Tiyatro bitince sahne arkasında oyuncularla ufak bir sohbetimiz oldu ve fark ettim ki oyunda Zuhal'in ablası da rol almış. Bunu yüz yüze gelince anladım. Sanırım yüzüne yaptığı makyajdan tanıyamamıştım onu ya da giydiği kostümden. Anlayacağın insanlar hem tıp okuyup hem de tiyatro sahnesinde rol alabiliyormuş. Sanırım Zuhal de ablasına benzemiş. On işi birden yapar, hepsini de eksiksiz yapar.

Günümün geri kalanı sakin geçti. Aslılarla ayrıldıktan sonra kendimi eve zor attım diyebilirim, öyle yorgundum. Yemekti derslerdi derken yorgunluğuma yorgunluk kattım. Son enerjimi de büyü kitabımı hazırlamaya harcadım. Ne zor işmiş büyü kitabı hazırlamak kardeşim. Kapağı güzel olsun diye şekilden şekle girersin, büyü isimleri havalı olsun diye kırk takla atarsın. Zaten büyü bulmak apayrı bir dert. Bu devirde büyücü olmak zor iş valla. Hele ki bir Elf'sen.

Sana veda etsem iyi olacak çünkü az sonra uykuya yenik düşeceğim. Zaten kafam da bir milyon, neler dönüyor bilmiyorum ne yazdığımı da bilmiyorum. Bildiğim tek şey çok uykum var. Bugünden çıkardığım ders: "Param yok... Pulum yok... Malım mülküm olmasın ziyanı yok... Aşk dolu... Şu kalbim... İşte budur benim servetim..."

22 Ekim 2017

Genelde günlük yazmam, yani hoca günlük tutun deseydi ama illa ki yazılı olacak demeseydi hep yaptığım gibi resim çizdim. Hayatımda hiç doğru dürüst günlük tutmadım ve nedenini şimdi anlıyorum. Kafamdaki o toz bulutunu, o karmaşayı kelimelere dökmek bayağı zor işmiş.

Salak olduğumdan değil. Artık Türkçe konuşunca kulağıma doğru gelmiyor. Evde bile İngilizce konuşuyorum. Artık o kadar acayip bir evreye geldik ki ablamla aksan yapıyoruz. Gerisini ben düşüneneğim.

Yazı yazmayı sevmiyorum. Resim çizmek daha kolay. Yazı yazmayı sevmememin nedeni kelime dağarcığının geniş olmaması değil. Ben çok kitap okurum. Sorun, beynimdeki soyut kavramları dile getirebileceğim kelimeler henüz icat edilmemesi. Resim çizmek bu yüzden kolay.

Yavaş müzikler dinlemeyi sevdiğimi fark ettim bugün. Sebebiniyse çok havalı açıkladım. Çünkü hayal gücüm beyin fonksiyonlarımı günün her saniyesi limitlerine kadar zorluyor. Rahatlatıcı müziklerde bu inanılmaz olayı daha katlanılabilir bir "zor" a çeviriyor.

İnsanlar aptal ya da akli beş kilometre havada olduğumu düşünüyorlardır. Annem öyle söyledi bugün. Aslında salak değilim. Akademik anlamda, evet biraz ortalamayım ama beynimin içinde neler döndüğünü ancak ben biliyorum. Birazcık aşırı huzursuzluk, aşırı optimizim, fazlasıyla kavramları kelimelere dökme zorluğu ve bir tutam sakarlık. Babam küçükken hiperaktivite bozukluğum olduğuna inanıyor. Şimdi sadece tembelim.

Bu sabah uyandığında psikopatik eylemlerimi sadece zihnimde tutmaya karar vermişim. Okulda çok zorlanacağımı düşünmüyorum gerçi, ne de olsa okulun yarısından fazlasını tanımıyorum ve tanıdığım yarısından azını da hak edebileceğinin yarısı kadar bile sevmiyorum. Peki sana şunu sorarım kendim. Etrafımdaki insanlar böyleyken tek eğlencemin zihinsel düzlemde türlü işkenceler üretmek ve bu yöntemleri test edecek denekleri çevremdekilerden seçmem çok mu zor? Elbette değil. Tüm bu söylediklerimi yedi yaşımdan beri yapıyorum, daha ne kadar cani olabilirim ki? On dört yaşına geldiğimde tabii ki doğum günü pastası üfledim ama dileğim zombi istilasıydı. Çünkü yaşadığımız bölgede hayatta kalmak oldukça kolay. Zühre sıkılmış bakış atar.

Şu dakikadan itibaren 4 Kasım on üç gün var ve o gün Cosplay günü. İlkur ve Zühre'nin ne olacağından hala emin değilim. Ama ben en sevdiğim animasyon dizilerinin ilk on basamağında her zaman yeri olan Bahçe Duvarının Ötesinde' nin (Over The Garden Wall) ana karakterlerinden biri olan Wirt isimli çocuğu canlandıracağım. Kostümümün her parçası hazır. Tabii gerçek Wirt olmayacağım. Benim Wirt versiyonum, Adventure Time ve Gravity Fall's'un [Macera Zamanı ve Yerçekimi Şelaleleri (Televizyonda Türkçeye çevrilmiş hali Esrareniz Kasaba)] ana karakterlerinin kötü sonlarıyla bir arada duran Wirt. Bunu sesli okuduğumda sınıfın yüzünün ne hale geldiğini görmek için arkama bakacağım. Çünkü koca sınıfta benim hobilerimi paylaşan bir Allah'ın kulu yok. İlkur ve Zühre bile onlara Biskrem alırsam önerdiğim dizileri izliyorlar ve izlediklerinde, önerdiğim her dizide olduğu gibi diziyeye bayılıyorlar ama bu ayrı bir konu. Artık neden yüksek fonksiyonlu bir sosyopata bağladığımı biliyorum. Teşekkürler.

YANLIŞ ADIM

Ayşe DOĞDU

Erünal Sosyal Bilimler Lisesi, 12.Sınıf Öğrencisi

O zamanlar dokuz-on yaşlarımda yaramaz bir kız çocuğuydum. Köye geldiğimiz zaman bir dakika evde durmaz, evi otel gibi kullanırdım. Sabah kahvaltımı ettikten sonra sessizce uzaklaştırdım evden. Annem kaçtığımı fark edince dış kapıya çıkar, “Ayşe! Ayşe! Çabuk buraya gel.” diye bağırdı. Yolun yarısında annemin sesini duysam da duymazlıktan gelir, yoluma devam ederdim.

Ramazan ayında bir sabah, uyanıp kahvaltımı yapmıştım. Biraz oyalandıktan sonra anneme görünmeden evden çıktım. Hızlı hızlı, dedemlerin evine doğru yol alıyordum. Giderken yolda gördüklerime selam verip, hatırlarını soruyordum. Bazıları gelmediğimden yakınıyor, bazıları ise bize de uğra diyordu. Babaannemin bu saatlerde sütü pişirdiğini bildiğimden, hemen mutfağa gidip sütümü almıştım. Dedemle sohbet ederek sütlerimizi içmeye başlamıştık.

Günün yarısından fazlasını yine burada geçirmiştim. İftar saatine az kalmıştı. Bu yüzden eve gitmeliydim. Yolda Murat Amca'nın atölyesinden sesler geldiğini duyunca oraya yöneldim. Onun yerine oğlu Serdar vardı. Yine odunları doğrayıp biçiyordu. Her tarafı toz içindeydi. Saçında talaş kırıntıları bile vardı. Geldiğimi görünce biraz mola vermiş, benimle ilgilenmeye başlamıştı. Oynayıp gülüşüyorduk. Bir süre sonra fark ettik ki iftar saati geçmiş, güneş çoktan batmıştı. Annemden azar işiteceğimi bile bile hızlıca eve gittim. Annem beni merak edince aramaya çıkmış. Ben geldikten 10-15 dakika sonra annem geldi. Gözlerinden ateş çıkarmak istercesine bakıyordu bana. İlk defa annemi o kadar kızgın görmüştüm. Üstüne bir de babam kızınca kızıp odama gitmiştim. Çocuk aklımla haklı olduğumu, en azından bu kadar tepkiyi hak ettiğimi düşünmüyordum. Bu yüzden sonraki sabah kahvaltımı yapmadım annemle de konuşmadım.

Annem bağa üzüm toplamaya gidince çıktım evden. Kız kardeşim de peşime takılınca onu da götürmek zorunda kaldım. Evde sadece babam ve erkek kardeşim kalmıştı. Öğleden sonra kardeşimle eve geldiğimizde erkek kardeşim bir köşeye geçmiş ağlıyordu. Annem de babama “Niye çocuğu evde yalnız bırakıyorsun.” diye kızıyordu. Annemin sinirden yüzü kızarmış, eli ayağı titriyordu. Daha sonra fark ettiğimde annemin sağ eli beyaz bir bez ile sarılıydı. Ne olduğunu sorduğumda bizi fark etti. Bana dönüp “Bu çocuk çakmakla oynarken sen neredeydin? Niye bakmadın?” diye bana bağırdı. Annemin bu halinden korkmuştum. Gözlerim dolmuş, ne yapacağımı şaşırılmıştım.

Balkona çıktığımda görmüştüm her şeyi. Bahçenin yarısı yanmış, yok olmuştu. Sevdiğim birkaç ağaç da yanmıştı. Gölgesinde oturduğumuz çam ağacının gövdesi simsiyah olmuştu.

Sonradan öğrendim neler olduğunu. Erkek kardeşim evde tek kalınca bahçeye çıkmış, bir çakmak bulup onunla oynamış. Bir süre sonra, kuru otlara denk gelen bir kıvılcım etrafı yakmıştı. Ali de korkup kaçmıştı. Annem geldiği zaman bahçeyi öyle görünce ne yapacağını şaşırılmış. Kimse de olmayınca tek başına söndürmüş ateşi. O sırada da elini yakmış.

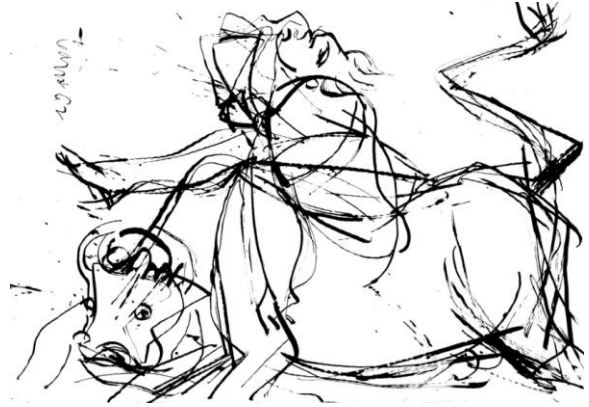
Annemin o günden sonra şeker hastalığı başladı. Bizim küçük ve saçma hareketlerimiz birikerek daha büyük şeylere yol açtı. O gün evde kalsaydım belki böyle olmazdı. Şimdi annem daha sakin olabilir ve sürekli diyet yapmak zorunda kalmazdı.

SANATIN MEDYA İLE GELİŞİMİ

Alihan ÖZTÜRK

Erünel Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

Sanat eserinin geniş kitlelere ulaşmasında medyanın yeri yadsınamaz. Fakat medya nötrdür. Ne tarafa çekersen o tarafa gider. Sanatçının eseri de bu durumdan nasibini alır. Geçenlerde tesadüfen karşılaştığım bir internet sitesinde ressam, yaptığı tabloları gelişigüzel fiyatlarla satışa çıkarmış. Alıcılar peşi sıra tabloları tüketmiş. Benim ilgimi çekense ressamın eserlerinin niye bu kadar sıradanlaştırdığı. İçinden geldiği için mi yapıyor, para kazanmak için mi yapıyor, yoksa ün sahibi olmak için mi yapıyor. Gördüğümde aklıma ilk bu sorular geldi. Bir kitapta da yine aynı durum. Yazarın ölümsüzleştirdiği bir eseri bu sanal mecraya taşıdın mı bütün büyüsü kayboluyor. Bu mecrada üç yanlış bir doğruyu götürüyor. Kitaptan bihaberler öyle yorumlar yapıyorlar ki kitabı okumak isteyen yazarın adını duyamaya tahammülü kalmıyor. Biri çıkıp söylemesi lazım yanlışları. Bir televizyon programında Kürk Mantolu Madonna nasıl da gündem olmuştu. O programı izleyenlerin büyük bir çoğunluğu da o uydurmaya kanmıştır bile. İşte medya bu. Eseri arşa da çıkarır, değerini de düşürür.

Müzik de bu sektörün en vazgeçilmez uğraşı. Teknolojinin gelişmesi, müziğin gelişmesini mi sağladı, anlamsız şarkıların insanları coşturmasını mı bilemiyorum. Hey On Beşli'yi oyun havası yaptılar, devrilen çınarların eserlerini yeniden seslendirdiler. İlkinin yerini ve duygusunu veremediği bir gerçek. Yayılmasında araç yine medya.

Bir de sanatçıların medya hesaplarından yaptıkları var. Albüm çıkartırlar "Bakın ben şarkı yaptım, dinleyin". Sinema filmi çekerler yine aynı. Bir insanın kendi reklamını yapmasını mantıklı bulmuyorum. Başkasının beni övmesini tercih ederim. Onlar için kolaylıktır medya. Sanatçının biricikliğini hep yok eder.

Medya, sanat ve sanatçı arasındaki ilişkinin ne tarafa çekileceğini belirleyen ölçüttür. Bana kalırsa medya kullanımı konusunda temkinli olmak en iyisi. Anne nasıl ki can parçasını diğerlerinden ayırıyorsa medyayı da sanatçı büyük bir titizlikte kullanmalıdır. Dediğim gibi o sanatçının duygusu, düşüncesi, hayali sıradan bir şey değil. Medyanın sanata ne kadar faydası var ise bir o kadar da zararı var.

19.11.17

Sonunda bu da oldu. Dün sabah uyandım. Umarım bir maraza çıkaramadan uyurum, dedim. Öyle de oldu ve uyandım. Test çözmeye başladım. Birden aklıma geldi. Camı açtım, yüzümü kuruttum. Ne kadar istedim öyle kalsın, yıllarca kimse görmesin. Lanet olsun yüzlerce yüz­süz yüzünden kirleniyor yüzlerim. Lanet olsun dünyanın en saçma işlerine kafa patlatıyor, en mühim işlerine gözyaşı akıtıyorum. Yine öyle oldu. İlk ders mesela matematikti. İki sayının EBOB'unu bulmak için büyüğü küçüğe, küçüğü kalana falan bölmek gerekiyor. Millet bunu bilmek için para ödüyor. Ben hiç duymak istemiyorum. Böylesi bir halta yaramaz çünkü. Heidi'yi okumak boş, Alp-Himalaya orojenezinin varlığından haberdar olmak için para karşılığı hapsoluyoruz. Sırada otururken böylesi bir orojenez kimsenin umurunda olmaz ki. Böylesi bir hayatı kim olsa yaşamaz ki, diyesim geldi camdan bakarken.

Dedim: Şşşş... Maraza çıkarma. Az kaldı, bitiyor okul. Sustum. Gün boyu susmuşum sonra. Ne diyebilirdim ki? Ne anlatabilirdim? Neyse bitti okul, eve attım vücudumu. Çocukluğumdan kalma bir oyuncak sepetim vardı yatağın altında. Çıkardım, akşama kadar eski oyuncaklarımla oyunlar oynadım. Ağlamadım. Güldüm bir gülün gülüşü gibi gülünesi olamadım tabii ben. Bebeklerimin suratlarını seyrettim, onlar epey gülünçtü ama. Ergeçle dişini çektim kiminin. Önce pek sızı yok gibiydi, sonra ansızın sızlamaya başladı etleri, pamuk teptim ben de. Ne güzel dedim minik kardan bir tepe. Oyuna dalmışım. Aynada suretimi görünce korktum, bayağı aynımdı sonuçta. Ne demişler: Kurdu kurtaran da koruyan da korkusudur. Düşünürken kardeşim geldi bir fıkra okudu bana:

"Bir adam varmış, deliğe düşmüş delinmiş." dedi. Delirdim gibi oldu. Neyse sonra yemek falan yedik. Müzik neyin dinledim. Tekrar aklıma geldi madem, kitap okuyayım dedim. Kitap da ilginçti gün gibi:

Kelimeler albayım, bazı anlamlara gelmiyor. "Kelimeler, albayım, hangi anlama geliyor?" "Efendim?" "KELİMELER! Albayım. Hangi anlamda kullanıyoruz onları?" Hangi kelimeler Hikmet?" Sizi neden yanımda dolaştırıyorum bilmem ki?

"Bütün kelimeler. Genel anlamda kelime."

"Ne demek istiyorsun oğlum?"

"Kelimeler canım işte. Mesela kelebek."

"Ne kelebeği?"

Kitabım, günüm böyle ilginç olsun mutluyum. Maraza çıkaramayayım da... Efendim akşam olunca, Seda'nın öve öve bitiremediği Sadık Hidayet'in, hayatını araştırmaya çalıştım. Kötü oldu. Allahtan uyudum. Şimdi ise uyanığım. İnşallah bir maraza çıkaramadan uyurum. Ne dersin gün-lük?

23.11.17

"Kelebek canım, bildiğimiz kelebek." Ellerini açtı kapadı.

"Ha, o kelebek mi?"

"Evet, o kelebek"

RUH VE SANAT

Bilge COŞKUN

Erünel Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

Milyarlarca insanı birbirinden ayıran DNA'daki gen dizilimi de olabilir, ruhumuz da. Gen diziliminin inşa edeni bilmemekle beraber ruhumuzu inşa eden biziz, benliğimiz, düşüncelerimiz, yaptıklarımız. Ruh ilk nefesimizle şekillenmeye başlar. Neyden yapıldığı belli olmayan bu ruh insanın hazlarıyla beslenebilir, benliğimizi oluşturabilir. Beni ben yapan da seni sen yapan da ruhtur ama unutulmamalıdır ki ruhumuzu da biz yaparız.

Sanatçı, yaptığını taşla, sözle, kalemle, kâğıtla, boyayla yapabilir. Bu tarifte her sanatçıyı birbirinden ayıran işin en püf noktası ise ruhtur. Elimdeki kalemi ben yapıyorsam bu benim kattığım malzemelerden oluşuyor demektir. Kattığım malzemeye kadar ben seçiyorum. Benim isteğimle oluşuyor kalem. Sanatçının da yaptına yaptığı budur. Her eserinde ruhunu yansıtır, sanatçı. Kendisidir çünkü ruhu. Yabancı olmayan insanın içi, özüdür. Kaçınılmaz sondur ruhun eserde hayat bulması.

Sanatçıyı etkileyen her şey sanatın konusu olabilir: Ruhunu etkileyen içini, özünü etkileyen her şey... Sanatçı kendi sanatını kendi yöntemleriyle dışa vurur: Kimisi taşla, kimisi kâğıda. Sanatçıyı sanat yapmaya iten şey de ruhtur, ruh beslenmesi. Sanatçı kendini, ruhunu doyuracak şeyin sanat olduğunu bilir. Bilakis kendini de... Belki de Van Gogh'un sanatı karnını doyurmadı ama ruhunu doyurdu. Sanat açlığı, ruh açlığı bastırılamaz. Çünkü ruh her zaman bizimle büyüyen bir yapı. Haberimiz olmadan kendi dünyamızı yaratan bizler, o dünyayı söküp atamayız. Kökü kurumadan ağacı kesemeyiz.

Ruhumuz asla doymaz, yaşadığımız ürettiğimiz sürece ruh, içinde "sen" olan her şeyden beslenir. Bu manevi besleniş hiçbir şey talep etmez. Talep edilen kendinde olmayandır. Oysaki ruh kendinde olanı talep eder. Ruhumuzu neyle inşa ettiyse onla besleriz. O yüzdendir, insanın kendini araması sokaklarda, yollarda, her yerde.

Beethoven da kendini notalarda buldu. Kulakları duymamasına rağmen müziği bırakmadı. Çünkü o kulaklarını değil ruhunu besliyordu.

Sanatçı belki de ruh klonluyordur. Her eserinde ruh bırakması bundandır belki de Da Vinci'nin. Mona Lisa'yı hem üzgün hem mutlu görmemizin sebebi belki de içindeki sanatçının ruhudur. Kim yapmışsa odur artık eser. Onun imzası vardır üstünde, içinde ise ruhu.

Herkesin bir etkisi bir etkilendiği vardır bu koca dünyada. Herkes illa bir kere de olsa klonlamıştır ruhunu geride. Kimse kendi noktasını koymadan ayrılmaz bu dünyadan. Şimdi her sanatçı yaşıyor ruhlarla doldukları noktayla.

Sevgili Ebru,

Yazmaya başlamadan önce halini hatırını sormak ve mektubunun elime daha yeni ulaştığını belirtmek isterim. Sana mektup yazmayı düşündüm ama yazma imkânım olmadı. Bu aralar kafam biraz karışık. Ben de bu karışıklığı düzeltmek için uğraşıyorum. En son görüştüğümüz zaman kafanda büyük bir belirsizlik vardı. Ne yapacağını, ne edeceğini bilmez durumdaydım. Senin için hayatının çıkmazıydı belki de bu. Belki de koskoca bir karanlık, ucu bucağı görünmeyen upuzun bir yol. Peki ya şimdi, bu belirsizlik ne durumda? Umarım kafandaki birçok soru işareti, karasızlık gitmiş ya da azalmıştır.

Esas konumuz olan yeni bir başlangıca gelecek olursak. Yeni bir başlangıç, yeni bir hayata, insanlara doğru atılan ilk adımlar... Zaman içinde göreceğiz tüm bunların sana neler kattığını, seni ne yönde ve ne şekilde etkilediğini. Ben merak ediyorum olacakları, senin yeni arkadaşlarını, yaşayacağın üniversite hayatını, yurt deneyimlerini. Sen de merak etmiyor musun bunları? Hayatının nasıl şekilleneceğini, ne üzerine kurulu olacağını, şekillenince nasıl bir görünüm kazanacağını?

Hayatta çoğu kez endişe duymaz mıyız, özellikle yeni şeylere dâhil oldukça, onları gördükçe? Ama hiçbir zaman için bu endişeyi çok fazla büyütmemeliyiz. Bir noktadan sonra her şey olacağına varmaz mı, güneşli ve umutlu günler yaşanmaz mı? Tabii ki her şey olacağına varır. Şiddetli yağmur biter, fırtınalar sona erer ve güneş yüzünü gösterir. Belki tam olarak aynı şey değil ama liseye ilk başladığımda, içimde yeni bir çevreyle tanışacağım için bir tedirginlik, korku, uyum problemi yaşar mıyım diye bir sürü düşünce vardı. Hatırlıyorum, ilk gün ne kadar yabancı gelmişti bana yeni ortamım. Şimdi buraya alışmış olsam da bu alışma süreci kolay almamıştı. Kimi zaman buradan gitmek, kimi zaman hiç kimseyle konuşmamak sadece kendi dünyamda yaşamak istemişim. Fakat ister istemez alışmışım. Yeni arkadaşlarım olmuştu. Onlarla bazen haberini aldığım bir mutluluğu, bazen karşıma çıkan üzüntüyü paylaşmışım. Sonra yavaş yavaş biz olmaya başladık. Birbirimizi tamamlayarak bir bütün oluşturduk. Belki kırdık, üzdük birbirimizi bu süreçte ama bunları onarmayı da bildik. Sen de yaşayacaksın bunları veya bunların nicelerini. Hiçbir zaman pes etmeyeceksin. Kararlı olacaksın. Hayata karşı dik duracaksın. Seni var eden şeylere sahip çıkacaksın.

Mektubumun sonuna yaklaşırken şu sözlerle devam etmek isterim. Yanında kendimi huzurlu ve mutlu hissettiğim, konuşurken düşüncelerimi rahat bir şekilde ifade ettiğim, korkularımı tereddüt etmeden paylaştığım kişiler arasında olan arkadaşım, çıktığın bu yolda umarım her şey gönlünce olur, bu yol sana bir sürü güzellik ve deneyim kazandırır. Sana güveniyorum ve inanıyorum. "Kimse geçmişe gidip yeni bir başlangıç yapamaz ama bugün başlayıp yeni bir son yazabilir." Kendine iyi bak. Diğer mektupta görüşmek üzere.

DANSIN BÜYÜSÜ

Ceren Naz YALÇIN

Erünal Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

Gerçek duygularını nasıl belli eder insan? Kimse görmeden nasıl ağlar, nasıl güler sessiz sessiz? Bu soruların cevabı bana göre danstır. Kimseye söylemediği bütün duyguları, bütün sırları bir dansçının bedeninden okuyabilirsiniz. Her hareketinden bir kelime dökülür dansçının. Bir insanın söyleyemediği her şeydir dans. Her dans stili başka duyguları anlatır. Bütünüyle hissedersiniz bu duyguları. Âşıktır her dansçı, bütün gözler onun üstüneyken bile yalnızdır aslında her dansçı.

Bana kalırsa herkes dans edemez. Her bireyin derdinin anlatışı farklıdır. Her birey başka başka duyurur dertlerini. Kimi dövüşür, kimi çizer... Fakat kimse dansçılar kadar derinden yaşayamaz duyguları. Dünya üzerinde binlerce dans türü vardır. Dünyanın her köşesinde farklı kültürlerle farklı düşüncelere sahip binlerce dans türü. Neredeyse tüm dünyayı kaplayan bu büyü dokunduğu her insanı kendine âşık eder. Bir kere kapılırsanız dansın büyüüne ölene kadar peşinizden gelir. Gittiğiniz her yerde, hissettiğiniz her duyguda, duyduğunuz her müzikte tam yanınızda hissedersiniz. Vücudunuz hareket etmeye başlar, durduramazsınız. Belki de en umutsuz, en mutsuz olduğunuz anlarda sizi bunca derdin arasından çekip çıkaracak bir el olacaktır. Dansa ne kadar saygı duyar özen gösterirseniz onun sizi daha çok içine çektiğini göreceksiniz.

Küçüklüğümde dansla tanışmış biri olarak bu işin aslında yaşla hiçbir alakası olmadığını anladım. Gittiğim dans okulunda her yaştan insanla tanıştım. Oradaki hocam elli yaşlarında bir adamdı. Şimdiye kadar görüp, tanıdığım en iyi dansçılardan biri. Bence yaşınız kaç olursa olsun eğer yeteneğiniz varsa bu işi yapabilirsiniz. Tek gereken bunu gerçekten istemek ve hissetmek. Beş yaşında da olsanız altmış yaşında da olsanız dans sizi seçerse bunun hiçbir önemi kalmayacaktır.

Çoğu insan tarafından dans hobi olarak görülüyor. Yeteneğe bakılmaksızın sadece kafa dağıtmak için bir aktivite. Bana kalırsa bu sanata karşı yapılmış bir saygısızlıktır. Hiçbir sanat bu şekilde hafife alınacak kadar değersiz değildir. Her sanat dalı gibi dans da özen ve emek ister. Dansı siz seçmezsiniz, o sizi seçer. Bu doğuştan gelen bir yetenektir. Türü, tarzı fark etmeksizin her dans birbirinden özeldir.

BOŞ KÂĞIT

Duygu ERKUŞ

Erünel Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

Bir an için elimize boş bir kâğıt tutuşturulduğunu farz edelim. Her birimize farklı farklı süreler verilmiş ve o sürenin ne zaman biteceğini bilmiyoruz. Bir sınava giriyoruz da denilebilir. Sınavdaki gözetmenin bize söylediği tek şey “Bu kâğıtları doldurun.” oluyor. Kimimiz bu sınavın neden yapıldığını ve diğer nedenlerini sorgularken kimimiz ayak uydurmaya çalışıyor, kimimiz de sınavı tamamlamak yerine yarım bırakmayı tercih ediyor.

Gözetmenin bize söylediği tek şey yine “Bu kâğıtları doldurun.” oluyor. Biz de artık bu duraksız gidişe uymaya başlıyoruz. Çünkü biliyoruz ki ne kadar kaldığını kestiremediğimiz zamanımız geçiyor. Bazılarımız rengârenk boyuyor o kâğıdı bazılarımız çeşitli yazılarla süslüyor. Sonuçta hepimiz tüm farklılıklarımızla elimizden geldiğince dolduruyoruz kâğıtlarımızı. Bu kâğıtlar ne midir? Bu kâğıtlar her birimizin hayatıdır. Üzerine yaptığımız onca şey bizlerin sonuna kadar devam edeceği ya da bir daha asla gitmeyeceği yollardır. Onlar, bizim tecrübelerimizle oluşturduğumuz sanatlarımızdır.

Gözetmen ile Tanrı'yı, kâğıt ile hayatlarımızı, sınav süresi ile yaşam ve ölüm arasındaki süreci, kâğıdın üzerindeki sanatı ilişkilendirdiğimde tek bir soru kaldı: Peki, bu sınava giren bizler kimiz? Bizler, bu hayat sanatının sanatçılarıyız. Bu sebeple bizler kendimizi bazı alanlarda ne kadar yeteneksiz görürsek görelim, zıtlıkların birliği ile bir o kadar yetenekli olduğumuz alanlar da olacaktır. Kim ne derse desin ve biz kendimize ne dersek diyelim, hepimiz birer sanatçıyız. O boş kâğıtta gördüklerimiz ve boş kâğıdı doldurabildiklerimizle varız.

Sınavın bitiminde kendi kâğıdıma baktığımda diğer alanlardan ziyade yazıyı daha çabuk görebileceğime inanıyorum. Ancak sayfalarca sürüp, hayatımda ve hafızamda bir o kadar süre dayanmayan yazılar yerine, az ve öz olanı tercih edeceğimi söyleyemeden geçemeyeceğim: Şiir gibi... Edebiyat dilinin şiir lehçesini seviyorum ben. Kısa kısa satırlarda, uzun bir yaşamın izlerini görebileceğime ve gösterebileceğime inanıyorum.

Şiir, oyun hamuru gibidir. Birçok biçime, birçok sanat dalına benzetebiliriz aslında. Mesela fikrimce şiir, tiyatro gibidir. Kelimelere roller verirsiniz ve onlar da oyunlarını sergiler anlayıcılarının beyninde... Sonra, dizi ya da film gibidir. Senaryosu bellidir. Nasıl filmler serilere, diziler bölümlere ayrılıyorsa şiir de mısralara ve dizelere ayrılır. Şiir, resim gibidir. Aralarındaki fark; resme baktığımızda bunu kelimelere dökerken, şiirde kelimeleri resme dökeriz zihnimizde. Ancak şiirin, resimde olduğu gibi yanlış tonda kullanılan bir boyanın üstünü yine yanlış başka bir boyayla kapatma derdi yoktur.

Şiir, masrafsızdır. Boya, oyuncu ve sahne derdi yoktur. Çünkü şiirde boya; kalem, oyuncu; kelime ve sahne ise anlayıcının beynidir. İşte bu sebeple şiir yazma ve şiir okuma sanatının bir sanatçısı olmak istiyorum ben de. Bunun sonuna kadar devam edeceğim bir yol olmasını umuyorum. Ancak şunu da unutmayalım ki bizler hangi sanat dalına ait olursak olalım, kendimizi yetenekli ve –her ne kadar yanlış da olsa– yeteneksiz gördüklerimizle kocaman bir yapbozun küçük küçük parçalarıyız. Küçük deyip geçmemek gerek çünkü bir parça olmadan yapboz asla tamamlanmayacaktır. Ancak bu parçalar 'zamanda ve mekânda var olmak' kavramını aşabildiklerinde bütünlük sağlanmış olacak, bu yapboz tamamlanmaya devam edecektir.

BÜYÜK LOKMA YE, BÜYÜK KONUŞMA

Ebru TOPAL

Erünel Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

2017'nin Haziran ayıydı. Okullar yeni kapanmış, aileler tatil planı yapmaya başlamıştı. Hatta bazıları bu planları hayata geçirmişti. Benim için başlayan tatil değil, işti. İlk kez iş hayatına adım atacaktım. Heyecanlıydım, çünkü daha önce para karşılığında hiç çalışmamıştım. Yani daha önce hiç böyle bir sorumluluk altına girmemiş, yorulmamış, alınımın teriyle kazandığım bir parayı harcamamıştım. Zaten insan zorluklarla kazandığı o parayı öyle kolay kolay harcayamıyor. İşte bu sorumluluğa karşı ilk adımımı atacaktım.

Sabah saat 06.00'da kalktım. Kahvaltımı yaparak evden çıktım. Çalışacağım restoranın sahibi beni evin önünden aldı. Zaten komşumuz olduğu için evlerimiz yan yanaydı. Restorana gittik. Bana yapmam gereken işleri anlattı. Sabah gelince masaları silmem gerektiğini söyledi. Şekerliklerin, tuzlukların dolu olup olmadığını kontrol etmem gerektiğini anlattı. Müşteriler geldiğinde karşılamayı ben yapacaktım. Siparişi de ben alacaktım. Bu işte güler yüz çok önemliydi. Gelen müşterilerin memnun kalması her şeyden daha ciddi bir mevzuuydu. Buradan ayrılırken mutlu olmalıydılar. Bunun da sırrı; temiz bir yer, güzel bir yemek ve güler yüz idi. Bana bunların hepsini patronum anlatmıştı. Bir de müşterilere sayacağım yemekler vardı. Köfte ızgara, bildircin, balık, saç kavurma, gözleme, çorba, köy tavuğu gibi. Tam da bunları ezberlemeye çalışırken bir araba geldi. İçinden bir tane karı-koca, ikiz bebekleriyle birlikte indiler. Bebekleri en fazla 4 aylık olabilirdi. Hemen karşıladım. Bir masaya yerleşmelerini sağladım. Hemen kaynaştık. Kalkan'da oturuyorlarmış. İkiz bebeklerini doktor kontrolü için Fethiye'ye getiriyorlarmış. Bugün de kontrol günlerinden bir tanesiymiş. Bunları öğrenecek kadar samimi olmuştuk. Sıra yemeklere geldi. Bütün yemekleri saydım. İyice sordular. Saç kavurma ne etinden? Balık, ızgara mı? Izgara köfte içinde kaç tane köfte var? Gözleme kaç dakika içinde olur? Köy tavuğu gerçekten köy tavuğu mu? Kendiniz mi yetiştiriyorsunuz? Yoğurt var mı? Ayran açık mı kapalı mı? Çaylar sizden mi? Beni böyle soru yağmuruna tutmuşlardı. Bu kadar çok sorunun ardından sadece iki porsiyon ızgara köfte istemişlerdi. Servislerini açtım. Sularını getirdim. Yemeklerini bitirdikten sonra 5-6 tane çay içtiler. Bu arada restoranın sahibi çarşıya gitmişti. Restoranda sadece patronun eşi ve ben kalmıştık. Hesabı istediler. Hesap tabağını masalarına bıraktım ve usulca uzaklaştım. Eliyle yaptığı bir işaretle yanlarına koştum. Sevgili müşterimiz isyan bayrağını çekmişti. Bir adisyona baktı bir de bana. Başladı konuşmaya. Yiyeceklerin vasat olduğunu, farklı bir tat alamadığını söyledi. Asıl sıkıntı çayları adisyona yazmış olmamdı. Ben de emir kuluydum sonuçta. Bir fiyat vardı ve benim onu yazmam gerekti. Patronun nerede olduğunu sordu. Restoranda yok deyince ağızındaki baklayı çıkardı: "Çayları da mı yazıyorsunuz?" dedi. Bir daha buraya uğramayacağını, bugün de uğradığı için çok pişman olduğunu söyledi. Bir sinirle toplandılar ve gittiler. Masayı toplarken bebeklerin biberonlarını ve çantalarını burada unutmuş olduklarını fark ettim. Kaldırdım bir köşeye. Gelirler diye sakladım. Bir ay sonra ben işten ayrılmıştım. Onlar da gelip eşyalarını almışlar. Hatta oturup tekrar ızgara köfte yemişler ve gayet memnun şekilde ayrılmışlar.

Bazen insanlar düşünmeden büyük laflar ediyorlar. Bilmedikleri bir şey var ki yapmam dediğiniz şeyleri bir gün yapmak zorunda kalabilirsiniz.

TİYATRONUN AŞKI

Dilara UZUN

Erüenal Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

Aslına bakarsanız herkese göre sanat farklı anlamlar taşır. Bana göre de sanat tiyatrodan ibaret. Tiyatronun iki yönü var: Birincisi oyunculuk, ikincisi ise sahne.

Oyunculuk, hiç şüphesiz en zor mesleklerden biri bana göre. Aslında herkes bir oyuncudur. Doğduğumuz günden beri oyun oynuyoruz. Kimimiz bunu fark etti, kimimiz edemedi. Her şeyden önemlisi bir karakter yaratmak! Kimse derine inmeden bir karakter yaratamaz bence. O kadar kolay değil. Hisler, duygu, empatiler ve en önemlisi düşünceler. Düşünce olmadan bir karakter yerine oturamaz. Herkes duymuştur bir yerlerden muhakkak, şu oyuncu şu karaktere girebilmek için altı ay kendini evine kapattı gibi sözleri. Kolay değil yaşanarı hissetmek. Önce yaşamak gerek. Ölçüp tartmak gerek, kendi bedenimizi bilmemiz, bu karaktere uygun mu değil mi diye. Kendimizi bilmemiz gerek, canlandıracağımız karakter ile kafamız uyuyor mu diye. Yoksa o rol yapmacılıktan başka bir şey olamaz. Bu da bizi basit gösterir. Kim basit olmayı tercih eder ki? Herkes kendine özel olmak ister.

Biraz da sahneden bahsedeyim. Ah o sahne heyecanı! Bir kere çok isteyerek o tozu yutsanız dünyalara değişmezsiniz. Sahnede bir çizgi vardır. O çizgiyi sen belirlersin, seyirci ve senin arandaki o gizli çizgi. Bunu sadece sen bilebilirsin. Çok özel bir histir. Sahnedesin ve tüm gözler sende. Hayır, hayır sende değil, senin var ettiğin karakterinde. Karanlık yerdeki o gözler o karakterin sadece o kısmını görür ve gider. Arka planını sen bilirsin. Yapamayacağım hisleri, müthiş hayal kırıklıkları, sonu olmayacakmış gibi akan gözyaşları ve son! Göğsünü gere gere, gururla canlandırırın karakterini. Biter ve perde kapanır, elleri patlayacakmış gibi alkışlayan o gözler. Perde açılır ve selam. Gözlerini alan spot ışıkları... Sen görmezsin o gözleri, göremezsin engeller o spot ışıkları. Ama en sonunda kapanır o ışıklar. Buluşur gözlerin o

gözlerle. İçinde oluşan o paha biçilemez heyecan. Aslında tatsan o duyguyu, içine çeksen o sahne tozunu, sen de kapılıp gidersen o büyüye.

İşte bana göre de tiyatro bu demek oluyor. Ben tiyatroya, karaktere, gözlere, spot ışıklarına, alkışlara, perdeye, sahne tozuna âşık bir insanım. Ben buna tiyatronun aşkı diyorum.

Merhaba Çocukluğuma Dair En Güzel Hatıram,

Biliyorum şu an gülüyorsun bana, bu kız ne yapmış diye. Dur sen bana hatırlatmadan ben sana hatırlatayım. Evet, bundan dört yıl önce seninle ayrılırken “Bana bir gün mektup yaz Eda, hatıra olur, bende kalır.” demiştin de seninle koca koca dalga geçmişim, “Bilgisayar denen bir şey var, telefonlar icat edildi Gökkaya” diye. Şimdi sana mektup yazıyorum evet. Önce bir gülmeyi bırak da mektubu oku. Zaten çocukken de böyleydin sen, hep bir duygusal takılırdın, kitaplar, şiirler, hikâyeler. Sonra beni de kendine benzettin şimdi senden kalır yanım yok.

Nasıl tanıştığımızı hatırlıyor musun? Bayağı küçüktük gerçi, dört yaş sonuçta ama birkaç bir şey var o güne dair hafızamda. Ben o gün İbrahim’le gelmişim kreşe, babam bırakmıştı bizi. Eh malum Şırnak’ta olduğumuz için pek güzel bir kreş değildi ama ben İbrahim ile

önceden de arkadaş olduğum için çoktan oyuna başlamıştım. Buradan sonrasını senin de hatırladığına eminim. “Annene gitcem ben” diye çocuk gibi ağlıyordun Gökkaya. İşte bende buraya kadar... Bundan sonrasını pek hatırlamıyorum hep bölük bölük ama o gün sadece İbrahim ve benle oynamıştın. Orada başladı işte bizim yıllar süren dostluk hikâyemiz.

Her insanın başına gelmezdi bizim başımıza gelen, büyük bir şanstı. Babalarımızın aynı yerde görev yapması, aynı lojmanda kalmamız. En güzeli aynı yerlere tayin istemeleriydi belki de. Düşünüyorum da gerçekten kaç kişiye vurur bu piyango. Hatırlıyor musun? Aydın’a gittiğimiz ilk gündü, orada bile aynı site denk gelmişti. Üçümüz de ayrılmadık diye nasıl mutlu olmuştuk ama? Sonra da aynı okulda aynı sınıfta olmak için yalvarmıştık babalarımıza. Yine biz kazanmıştık değil mi? Aslında benim sana burada bir şey söylemem gerek, ben hep İbrahim’i daha çok sevmiştim. Sen hep bana mızıkçı, oyunbozan gelmiştin de sana bunu bir türlü

söyleyememiştim. Gerçi hep belli etmişim ama sen her seferinde sana yaptığım onca eziyete rağmen bana hiç küsmemiştin. Senin kafana legoyla vurup kaşını yarmıştım da on sekiz dikiş atılmıştı. Sen o zaman bile gelip bana kızmamıştın. Şimdi de hala gülüyorsun biliyorum.

Zaten hep böyle oldu, hep güldün sen bana, biz hep güldük sizinle senelerce. Ta ki... Evet, kızacaksın bana niye o konuya geliyorsun diye ama bil ki artık o kadar acımıyor canım. Söz, çok bahsetmeyeceğim.

Üçüncü yılıydı galiba Aydın'a gelişimizin. Yaz tatiliydi değil mi? Sen, bir de ben kalmıştık, İbrahim ailesiyle İzmir'e tatile gitmişti. Onu sağlıklı olarak son görüşümüz olmuştu galiba. Merak etme anlatırken ağlamıyorum eskisi gibi. Sadece iki sene dayanabildi,

sadece iki sene tuttu bize verdiği sözü. Güya iyileşip gelecekti, güya dökülen saçlarının yenisi çıkacaktı ama olmadı gitti. Kardeşlerini bırakıp gitti. Arada bir kızıyorum sadece ona o kadar. Niye mi? Senin gibi deliyle beni yalnız bıraktı çünkü. Şaka yapıyorum, sen bakma bana, emanetiz biz birbirimize, gözümüze toz gelse sakınır oldun, kardeş, dost değil ağabey oldun, korudun. Tabii bazen abarttın ama olsun. Evet, biliyorum şu an kalktın, o kutuları arıyorsun evde. Benimkiler elimde 1252

Bonibon kutusu, hiç eksilmemiş değil mi? Eminim senin sürpriz yumurtaların da duruyordur aynı şekilde. Sahi neden elimizde bu kutular? Ben hiç hatırlamıyorum. Eğer aklına gelirse bana anlat bu hikâyeyi ne olursun. Merak ediyorum yıllarca herkesin içinde Bonibon deyip de beni rezil etme nedenini.

Şöyle bakıyorum da -bu kadar yazdığımı göre- ben seni bayağı özlemişim galiba. Bizi anlatmak bu birkaç satırdan ibaret olamaz, 13 yıllık bir dostluk bu kâğıt parçalarına sığdırılmaz. Gönlü deniz berraklığındaki dostum, bu on üç yılın tozlu sayfalarını senin de kaldırman dileğiyle... Cevabını sabırsızlıkla bekliyorum olacağım. Senden ricam: O mektup ulaşana kadar beni arama.

DİNLENME DURAĞI

Didem DOĞRUL

Erünel Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

Tüm boş vakitlerimi genelde yararlı işlere harcarım. İnsanın kendine iyi gelen ona bir şeyler katabilen seçeneklere yönelmesinin hayatında aldığı kararların en isabetlilerinden birisi olduğuna inanarlardanım. Kendini tanıyan, ilgi alanlarını ve onu mutlu eden şeyleri bilenler için seçim yapmak her zaman daha kolay oluştur. Ben renklerle oynamayı ve elimin altında bir şeylerin şekillenmesini hep sevmişimdir. Bu yüzden ahşap boyama seçilebilecek hobilerin içinde benim için en idealidir. Bugüne kadar ahşap nesnelere ham halleriyle hep çok tatsız görünmüştür gözüme. Bir dokunuş, bir tarafı eksiktir. Hatta tam anlamıyla çirkinlerdir. Peki, bir şeyi beğenmediğim zaman ne yaparım? Hayalimdeki gibi olması için çabalarım. En azından çabalanmalı.

İnsanın eline bir fırça alıp bir şeyleri dilediğince renklendirmesinin altında başka güzellikler de yatar tabii. Aslında herhangi bir işle meşgul olmak hep iyi gelir bedene, aklıma, ruhuma. Ama bu işi yaparken biraz daha farklı olurum ben. Ahşabın üzerinde kayan her fırça darbesinin altındaki ham rengi kapatışı gibi aklımdaki düşünceler de kayboluyor bir süreliğine. Eğer bu işi yapmadığım bir zaman dilimi içine girersem kendime katabileceğim güzelliklerden mahrum kalırım. Belki yeteneğim körelir, eskisi kadar tat vermez olur akrilik boyalar. Ya eline hiç fırça almayanlar? Hiç zımparanın tozunu yutmayan

insanlar, onlar ne yapar? Neleri kaçırdıklarından bihaberler. Yazık! Bu işi yapıyorum, evet yapıyorum da ben ne kazanıyorum peki? Benim gözümde maviler artık aynı mavi değil, kırmızının birçok tonu var. Çevreye duyarlılığını, renklerin uyumuna olan düşkünlüğünü artırır ahşap boyama. Sen ne kadarına bakarsan o kadarını görebilirsin der annem hep. Ben en uç noktasına kadar bakarım gördüğüm şeye hiçbir detayı atlamamak için.

Peki, bunları yaptıktan sonra ne oluyor diye düşünmüşsünüzdür elbet. Kapıdan giriyorsun karşıda bir şemsiyelik, belki anahtarlık ya da kocaman varaklı bir ayna. Tepeden tırnağa planladığım, hayal gücümü somuta dönüştürdüğüm eserler. Tarifsiz bir mutluluk. Yaparken her aşamasında hissettiklerinin aklına gelmesi vardır bir de. Acı tatlı anıların belleğe doluşu. Başladığın kitabı bitirmek, aylarca üzerinde çalıştığın heykele son rötuşu yapmak ya da denize karşı oturmak kadar iyi gelebilir ahşap boyama. En azından bir kere denenmelidir.

KÜÇÜK KEDI

Elif AKTAŞ

Erünel Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

Bundan on yıl önceydi. Bir yaz mevsiminin çok da sıcak olmayan bir günüydü. Anneannem enerjimizin eve fazla olduğuna kanaat getirince bahçeye oyun oynamaya gittik. Anneannem çiçeklerini, ağaçlarını sularken Büşra, Tuğba ve ben top oynuyorduk. Büşra topu isabetli atmayınca top depoya girdi. Anneannem depoya girmememiz konusunda bizi defalarca uyarıştı. Depoda kazma, kürek, çivi olduğunu söylemişti. Girmeye cesaret edemiyor oluşumuzun bir diğer nedeni de karanlık oluşuydu. Anneannem bahçeyle ilgilenirken onu rahatsız etmek istemedik. Bize de belki eğlence olur diye düşünüp depoya girdik. Depoya girmemizle ses duymamız bir oldu. Bir miyavlamayı duyduğumuz. Sesin geldiği yöne baktığımızda bir kedi gördük. Kedi daha çok küçüktü. Belki de annesi bırakıp gitmiştir diye düşünüp onu sahiplenmeye karar verdik. Onu alıp depodan çıkardık. Çünkü depo karanlık ve her küçük gibi kedi de karanlıktan korkar diye düşündük. Çizgi filmlerde kediler hep süt içtiği için ona, bir kaba süt kattık ve götürdük. Sütün hepsini içmişti ama hala miyavlıyordu. Tüpleri de azdı. Üşüdüğünü düşünüp ona örtü de getirdik. Çözüm belli ki bu da değildi. Kedi çok pis görünüyordu. Fikri ortaya atan Tuğba idi. Ben de onaylayıp şampuan almak için eve gittim. Gitmişken de bir kova bulup içine ılık su doldurdum. Aşağıya indiğimde anneannem hareketli bir o kadar da sessiz oluşumuzu fark etmiş gibiydi. Ne yaptığımızı sorduğunda yalan söyledik. Anneannem bahçesiyle ilgilenirken biz hayat kurtarıyorduk.

Kediyi çok derin olmayan bir kovaya katıp yıkamaya koyulduk. Şampundan sonra daha güzel kokuyordu ve temiz görünüyordu. Aklımızda "anneannem temiz görürse eve alır" düşüncesi... Her şeyi hallettikten sonra kediyi bulduğumuz yere koyduk. Deponun kapısını açık bıraktık. Böylece içeriye kısmen güneş ışığı giriyordu. Anneannemin bahçeyle işi bitince bizi eve çıkardı. Evde birkaç saat çizgi film izleyip dışarıda oyun oynamak istediğimizi söyleyip aşağıya indik. Giderken yanımıza süt almıştım. Kediyi görmek için depoya girdiğimizde uyuyor zannettik. Uyanması için biraz beklediysek de uyanmadı. Biz de uyandırmaya karar verdik yoksa sütünü içemeyecekti. Ne kadar dürttüsek de uyanmadı. Ben öldüğünü anladım. Diğerlerine söyleyince kızılca kıyamet koptu. Büşra ağlayamaya başlayınca Tuğba ve ben de devamını getirdik. Birer küçük katildik artık. Anneannem sesimizi duymuş ve gelmişti. Büşra'nın saçımı çektiğini ve daha sona da kavganın başladığını söylemiştim. Bizi uyardı, tekrar eve döndü. Daha önce balığımız öldüğünde onu gömmüştük, bu sefer de kediyi gömecektik. Örtünün üzerinde taşıyıp anneannemin bahçesinin köşesine götürdük. Anneannem oraya hiç bakmıyordu. Küçükçe bir çukur açıp gömdük. Mezarını süsledik ve dua ettik.

Akşam sofraya oturduğumuzda hiçbir şey yemedik. Dayımın ilgisini çekmiş olmalı ki "Siz yine bir şey karıştırmışsınız, dökülün." dedi. Dayıma polise bizi ihbar etmeyeceğine dair söz verdirip olayı anlattık. Dayım hem

kediye üzüldü hem bize kızdı. "Polise ihbar edeceğim." dediği zaman ağlamaya başladık. Anneannem geldi dayıma bizi ağlattığı için kızdı. Dayım bizi ele verdi. Anneannemi de suçumuza ortak etti. Anneannem bize göz kulak olmadığı için suçluymuş. Anneanneme de yaptığımızı anlattık. Yaptığımızın yanlış olduğunu söyleyip suçluluk duygusunu bastırmaya çalışırken dayım bizi ağılatıyordu. O günden sonra anladım ki hayvanları sevmek hem hayvan hem de benim için uzaktan olduğu sürece daha iyi.

KİŞİSEL GELİŞİM KİTAPLARI VE İNSANLAR

Emine Beyza ÖĞDEM

Erünel Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

Bir kütüphaneye gittiğimde gözüme çarpan ilk bölüm kişisel gelişim kitaplarının olduğu raflardır. Rafları incelerken insanların neden kişisel gelişim kitapları okuduğunu merak ederim. Hayatlarını daha güzel ve yaşanabilir bir yer yapmak için mi? İnsanların bu düşünceleri bana saçma geliyor. Onları hiç tanımamış hatta hiç görmemiş birinin mi hayatlarını güzelleştireceğini inanıyorlar? Evet, kitaplar bizlere bir şeyler katarlar ama bu bizim içimizdeyse. Eğer hayatımızı güzelleştirmek istiyorsak bence çözüm gidip bir kişisel gelişim kitabı almakta değil. Çözüm sorunun nerede ve neden başladığını bulmakta.

Gelişen dünyada her şey sorun olarak karşımıza çıkıyor. El kadar bebek için bile "Strese maruz kalmış." diyoruz. Hal böyle olunca her bünyeye göre sorun bulmak da mümkün günümüzde. Düşünün, bu dünya da sorunlar anne karnında başlıyor. Anne adayları ilk olarak kişisel gelişim kitabı almaya başlıyor. Çocuğu liseye ya da üniversiteye başlayacak ebeveynler hemen kitapçının yolunu tutuyorlar. Amaçları yine belli kendini tanımayan milyonlarca insan kendilerini tanımamış bir insandan, kendilerini tanıtmalarını istiyorlar. Ama bu insanlar şunu unutuyorlar; Eğer birisi kişisel gelişim kitabı yazıyorsa bu onun kendi yararınadır. Çoğu zaman bu kitapların bizlere bir şeyler kattığını düşünürüz, ancak onlar bizim içimizde yoksa pek de kalıcı çözümler olmazlar. "Huzuru hissedin" "Kendinizi sevin" "Hayaller kurun" gibi cümlelerle hayatımıza giren bu kitapların kendi adıma yararlarını da gördüm. Hayatta çıkmazlara girdiğinizde yol haritasını avuçlarınızda tutuyor gibi oluyorsunuz. Ama o haritanın herkesi aynı noktaya çıkarttığını unutmamak gerek. İnsanlar bu kitapları okuyunca her şeyin rayında gideceğini zannediyorlar ya da öyle umuyorlar.

Hayata hep mutlu olmak için geldiysek neden acı, keder, hüzn gibi duygular var. Demek ki bu duygular yaşanmalı. Bu duygularla nasıl başa çıkacağınızı da bir başkası söyleyemez size. Pozitif bir yaşam için kendimizi geliştirmeye devam etmeliyiz.

İSTANBUL'A MERHABA

Erdem Onur UÇARCI

Erünel Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

Hayatımda en çok gitmek istediğim şehirdi İstanbul. 17 yy. boyunca Dünya'nın en büyük metropollerinden biri olmuş, birçok medeniyete ev sahipliği yapmış, her bir taşından tarih akan bir şehre insan nasıl gitmek istemesin ki?

Çok heyecanlıydım. Hem ilk defa uçağa binecek hem de İstanbul'u gezecektim. Bir saatlik yolculuğun ardından Atatürk Havaalanı'na indik. Ardından kalacağımız otele gittik. Yemek için otelden dışarı çıktığımızda büyük bir hayranlıkla boğaza bakıyordum. Şehir gerçekten çok büyüktü. Otele döner dönmez gezilecek tarihi yerlerin açılış kapanış saatlerini öğrendim. Saat biraz geç olduğu için o gün yetişemeyiz diye gitmekten vazgeçtik. Onun yerine Eminönü'ne gitmeye karar verdik. Gidenler bilir, orada pek fazla yapılacak bir şey yoktur. Kuşlara yem atarsın, Eyüp Camisi ve Süleymaniye Camisi'ni gezersin, balık-ekmek yersin ve Karaköy Köprüsü'nden geçersin. Biz de aynen bunları yaptık. Köprüden geçtikten sonra İstanbul'un en eski tatlıcılarında biri olan Güllüoğlu'na gittik. 1800'lerden beri Gaziantep'te baklavacılık yapan Güllü Ailesi'nin İstanbul'a 1949 yılında şube açmasıyla başlayan bir hikâye... Hayatımda yediğim en güzel baklavaydı diyebilirim. Baklavayı yedikten sonra otele döndük ve günü bitirdik.

Ertesi gün sabahın erken saatlerinde çıktık otelden. Çünkü aldığımız bilgiler Sultanahmet Meydanı'nı gezmenin yoğunluktan dolayı bir gün süreceği şeklindeydi. Öncelik Sultanahmet Camisi'ndeydi. Sultan I.Ahmet için yaptırılan bu caminin inşası yedi yıl sürmüştü. Yapısı, kullanılan çiniler gerçekten müthişti. Hiç bu kadar büyük bir cami görmemiştim. Sultanahmet Camisi'nden sonra rota Ayasofya Camisi'ydi. Bizans tarafından üç kez yaptırılan caminin günümüz mozaikleri son yapılışından kalan haliyle duruyor. İstanbul'un Fethi'ne kadar Bizans İmparatorluğu'nun en büyük kilisesi olan cami 1453 yılından sonra Osmanlı'nın elinde cami olarak kullanılmış. İçerisi aynı zamanda bir müze olduğu için gezilecek çok yeri vardı. Yirmi bir yüzyıllık tarihi olan bir müzeydi. İki farklı imparatorluğa ev sahipliği yaptığı için çok büyük ve görkemli bir tarihi vardı. Ayasofya'dan çıktıktan sonra adres Topkapı Sarayı'ydı. İstanbul'un Fethi'nden sonra yaptırılan ve yapımı 18 yıl süren Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan sonra müze haline getirilen saray Türkiye'nin ilk müzesi olarak tarihteki yerini almış. Padişahlara ev sahipliği yaptığı için Osmanlı'daki saray yaşamını öğrenebilmek için gidilebilecek yerlerden birisi. İçerisi labirent gibi. Bu yapı padişahların ne kadar görkemli bir dönem yaşadığının kanıtı bence. Meydanda gidilecek son yer Yerebatan Sarnıcı'ydı. Sarnıcı gezmeyi bitirip dışarı çıktığımızda hava kararmak üzereydi. Yani söylenenler doğru çıkmıştı. Meydanı gezmek gerçekten bir gün sürmüştü.

Sonraki gün olmazsa olmazlardan birini yapıp Taksim ve Beyoğlu'na gidecektik. En dikkat çekici tarihi yapısı İstanbul'u panoramik şekilde izleyebildiğin Beyoğlu'ndaki Galata Kulesi. O kulenin ihtişamını görünce Hezarfen Ahmed Çelebi bu kuleden nasıl atlamış diye düşünmüştüm. Gerçekten akıl karı değildi. Beyoğlu'nda işimiz bittikten sonra Beşiktaş'a geçtik. Burada, Atatürk'ün vefat ettiği Dolmabahçe Sarayı'na gittik. Denize sıfır, ihtişam, bahçe... Gerçekten mükemmel bir saraydı. Her yerini gezemiyorsun ama gezdiğin yerler gerçekten

gitmeye değer. Atatürk'ün vefat ettiği oda, padişahların ve devlet görevlilerinin toplantılarını gerçekleştirdiği salon, içerdeki atmosfer insanın tüylerini diken diken etmeye yetiyor. Saraydan çıktıktan sonra yürüyerek çarşıya geçmiştik. BKM'yi gezdikten sonra çarşıda bir çay içip otele geri döndük.

Son günü adalar turuna ayırmıştık. Gideceğimiz ada olarak da Büyükada'yı seçmiştik. Burada Rum Yetimhanesi, Aya Yorgi Manastırı ve Reşat Nuri Güntekin'in evini gezdik ve tabii ki fayton turu yaptık. Doğasıyla, havasıyla gerçekten mükemmel bir ada. Yeşili ve mavisıyla kesinlikle gezilmesi gereken bir yer. Adayı gezmemiz yaklaşık üç saat sürmüştü.

Bir restoranda öğlen yemeği yedikten sonra vapurla Kadıköy'e geçtik. Bir Fenerbahçeli için çok önemli bir yer. Burada Moda Sahili ve Bağdat Caddesi'ni gezdikten sonra Stadyum Müzesi'ne gittik. 111 yıllık çınarın tarihini de tam olarak öğrendim. Gerçekten olağanüstü bir müzeydi. Hangi olaylarla hangi kupaları kazandığımızı bilmek bana ayrı bir heyecan vermişti.

Tarihler beşiğinden ayrılıp uçağa bindikten sonra gördüğüm yerleri düşünürken neden çok okuyanın değil de çok gezenin daha iyi bildiğini anlamıştım.

Elif Nur KÜÇÜKÇAKAL

Erünel Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

20.10.2017

Bugünün cumartesi olması psikolojisiyle kendime uyumak için on dakika daha müddet tanıdım ki yine tam saatinde çalan alarmım peşimi bırakmadı ve içine sarındığım uyku bulutlarımı dağıttı. Sağımdan gelen hareketlenme ile alarmın benim olmadığını fark ettim. Gözlerimi açmayıp kendi alarmımın çalmasını bekledim ama göz kapaklarımdan gram uyku geçmediği gibi on dakika bir saatmiş gibi upuzun geldi. Sanırım uyanınca tekrar uyuyamadığım ilk gündü bu. Okul açıldığından beri huzursuz ve bana göre her biri beynime gerçekmiş gibi işleyen bol rüyalı uykularım bugün bulutlara sarmaladılar beni. Kalktım, hazırlandık, ben yine çantama bir şeyleri koymayı unuttum. Serviste insanın gözünü acıtan güneş ışıkları gözüme girdi, ben de Bilge Su'nun omzuna yatarak kaçtım.

Kahvaltı yapmak için her zaman gittiğimiz bir yere yürüdük. Kahvaltı dediğim de bir poğaça ve çay. Güneş henüz apartmanları aşamamıştı. Havada tatlı bir esinti vardı ama yine de ellerimizi ceplerimize sokmamıza sebep oldu. Pek kalabalık değildi, insanlar hızlı hızlı yürüyor, bir yerlere yetişmeye çalışıyorlardı. Hepsi birbirini söz, bakış veya herhangi bir işaret olmadan selamladılar. Henüz yorgun, kırgın ya da mutsuz değillerdi. Yeni doğan günün verdiği yeniden doğuş hissi, umut ve heyecan bütün vücutlarına sarınmıştı, gözlerinden, dudaklarından taşıyordu. Bir kahve içtim, ikinci teneffüste ikinciyi ve son dersten önce üçüncüyü. Kahve bağımlısı olduğumu kabul ediyorum, artık uykumu aldığım günlerde bile kahve içmeden yapamıyorum. Öğle yemeğini oradan

tesadüfen veya kısa yol diye geçen yetişkinleri garipsediğim ve öğrenci dolu bir sokakta yedik. Her yer muhabbet dolup taşıyordu. Hayalleri ve umutları ile bir gelecek kurmaya başlayan, kaygı ile biraz omuzları ağırlaşmış ama umutları ve tükenmeyen neşeleri ile her an uçabilecek henüz ruhu buruşmamış insanlar... İnsan böyle bir ortamda bulunup aynı havayı soluyunca sıkıntılar uçuyor, güneş daha parlak, renkler daha canlı görünüyor. Sırtımda gördüğümüz beş dersin beşinin de farklı olmasından kaynaklanan ağırlıkla ve elimdeki bir diğer ağır çantayla tıklım tıklım bir otobüse nefes nefese yetiştiğimdeyse renkler bulanıklaşıyor. Yarım saat sonra hayata tutunma sebebimmiş gibi tutduğum direğe arkamı döndüğümde arkadan gelen aynı numaralı otobüsün içinde sadece iki kişi olduğunu görmek de cabası oluyor. Keşke otobüsü kaçırsaymışım diye hayıflanıyorum.

Eve bitik bir şekilde geldim. Yine bir yarım saat sonra dedemle birlikte Döşemealtı yolundaydım. Yolda fotoğraf makinesiyle nasıl fotoğraf çekeceğimi kontrol ettim ve sesimin ne kadar geldiğini ölçmek için ses kaydı aldım. Çok gergin ve heyecanlı geçirdim yolu. İlk gittiğim köyün zorlukla bulduğumuz muhtarlığının camındaki numarayı aradığımda bu köyün Kepez'e bağlı olduğunu söylemesi yine şanssızlığımdan dem vurmama sebep oldu. Pes etmeye, şansımızı başka yerde denemeye karar

verdik. Onda da yol kapalıydı ve aralardan dolanmak zorunda kaldık, birkaç kez de yanlış yola girdik. Köye giden yola çıktığımda rahat bir nefes almıştım. Neyse ki çıktığımız yol bizi doğruca köyün merkezine götürdü. Bir marketin tabelasında "Muhtarın Yeri" yazdığını gördük. Girip kasadaki genç çocuğa muhtarı nerede bulabileceğimizi sordum. Bana "Ben de onu arıyorum, ikidir telefona cevap vermiyor." dedi ve "Neden arıyorsunuz muhtarı?" diye sordu. Ben anlatmaya girişmişken telefonu çaldı. "İşte, arıyor" dedi ve "Alo, baba" diyerek cevapladı telefonu. Şaşırdım ve memnun oldum. Etraf çok sakin, sessizdi. Büyük ve konforlu bir yol yapılmıştı ama çok fazla araba geçmiyordu, yemyeşildi, bulunduğum yerden bakınca çok belli değildi ama yolun karşı tarafında sık ve eski-yeni birbirine karışmış evler vardı. Yolun diğer tarafında, merkeze doğru giderken tek tük ama son derece modern evler vardı. Gürültüsüz, sakin, huzur dolu bir yerdi. Muhtarın oğlu konuşmasını bitirince, muhtarın nar toplama işiyle meşgul olduğunu ve bize yardımcı olamayacağını söyledi.

İkinci başarısızlığımdan sonra eve döndük. Çok yorgundum ve yarın Erva ile huzurevine gidebileceğimizi veya buraya gelebileceğimizi düşündüm. Saat de epey olmuştu. Dönüş yolunu yeşillikten sımsıkı sarılmış apartmanlara geçişi izlemekle, kendime hayıflanmakla ve geri kalan kısmında uyuklamakla geçirdim. Zaten eve gidince iki saat kadar daha uyumuşum.

Altı Yaşım,

Kendimi bildiğim ilk rakam ya da hafızamın en güzel zamanları. Ailemden günde birkaç saat ayrı kaldığım, daha sonra günlerce ayrı kalacağım zamanların başlangıcı. İlk arkadaş ve ilk aşkı edindiğim zamanım.

Bu satırları dikkatlice oku; çünkü sana söylemek istediklerim var. Henüz bu hayatta çok toysun, küçücüksün, tertemizsin. Çevrene gözlerindeki pembe perdeden bakıyorsun, bunu seziyorum ve anlıyorum çünkü gözlerinin içi gülüyor fotoğraflarda. Seni hatırladıkça ben de gülümsüyorum. Sıcacık oluyor içim, ne kadar güzel zamanlarmış diye iç geçiriyorum. Tatlı bir özlem duyuyorum.

Sana bazı tavsiyeler vermek istiyorum. Okula başladığın gün kimi arkadaş edineceğine dikkat et. Sana karşı sadık ve dürüst dostlar bulmaya çalış ya da onların seni bulmalarına izin ver. Dost edindiğin vakit onları sakın kaybetme, sınıksız sarıl, dertleriyle dertlen, mutluluklarıyla uç, dediklerine kulak ver. Her şey değiştiğinde, senin en şeffaf halini bilip sevenlere ihtiyacın olacak.

Altı yaşım, büyüyorsun yavaş yavaş gözlerimde. Albümün her yaprağını çevirdiğimde bir rüzgâr esintisi gibi süzülerek büyüyorsun adeta.

İlkokula başlayacaksın şimdi. Pek bir şey yazamıyorum bu zamanlar hakkında. Sen zaten çok güzel idare edeceksin her şeyi. Güzel anılar biriktireceksin arkadaşlarınla, ailenle. Başarılarla imza atacaksın.

Ben şimdi biraz ileriye gitmek istiyorum. Birkaç yıl sonrasına mesela. Onlu yaşlara. Artık büyüdün diyebiliriz. İdeallerin, hedeflerin, hayallerin var. Sınavlara girip çıkıyorsun, çalışıyorsun. Hayat “yap, et, çalış, başar”la geçiyor bunu çok iyi biliyorsun.

Daha çok büyüyeceksin. Her şeyin yolunda gittiği zamanlarda ansızın olumsuzluklar çıkıverecek karşına. Hayatının belki de en kötü zamanlarını geçireceksin. Doğmamış da olsan, büyüdüğün şehirden, mahallenden, arkadaşlarından, sevdiklerinden ayrılacaksın. Bambaşka bir şehrin hiç bilmediğin sokaklarında yapayalnız yürüyeceksin. Karanlık günlerin olacak. Düşeceksin de. Yaralar da açılacak. O zamanlarda şunu sakın unutma. Tünel bitecek. Kalkacaksın da. Kabuk da bağlayacaksın.

Bu mutsuz, umutsuz zamanlarında sana biri iyi gelecek, geçmişten biri. Hiç umursamadığın ama daima gözlerinin ufuğunda olan biri. Hiç beklemediğin bir anda yüzündeki o solgunluk ve yorgunluk yerini en masum gülüşlere, yepyeni bir heyecana bırakacak. Mutlu olduğunu hissedeceksin.

Sonra ait olduğun yere tekrar geleceksin. Arkadaşlarına, sevdiklerine kavuşacaksın. Onlara bıkıp usanmadan “Seni seviyorum, seni çok seviyorum” de. Hatta “Sen ne yaparsan yap, kim olursan ol çok seveceğim” de. Onlarla yalnızlığın hariç her şeyi paylaş. Yalnızlığını kimseye verme. Hayatın sana başkaları tarafından yansıtılmayan bir aslı var. Onu dinle, deniz kabuğu dinler gibi.

Ne yaşarsan yaşa her şeye rağmen şükret. Teşekkürü dualarından eksik etme. Hayallerinden asla vazgeçme, peşinden git. Kim ne derse desin kulak asma. Başkalarının kriterlerine göre seçim yaparsan başkalarının gideceği yerlere gidersin. Ama senin yolun başka, yokuşların başka.

SİNOP'TA BİR HAFTA

Hasibe ÇAVUŞOĞLU

Erünel Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

Yolculuk her ne kadar sıkıcı başlasa da Bolu'dan sonra yavaş yavaş yeşermeye başlayan ormanlar ve mis gibi süt mısır kokularıyla güzelleşmeye başladı. Bahsettiğim gibi ilk durak Bolu idi. Uzun yol bizi fazlasıyla yormuş olacak ki ilk bulduğumuz yerde bir çay molası vermek bize çok iyi geldi. Etrafımızdaki ormanlar ve kafanızı çevirdiğiniz her yerin yemyeşil olması pek alışık olmadığımız bir durumdu doğrusu. Büyük şehirlerin kirli havasından sonra ağaçların arasında oturduğumuz bu küçük yer bize evimizde gibi hissettirmekle kalmadı, her zaman bulamayacağımız bu güzel havayı solumamızı da sağladı. Yolumuzun çok uzun olduğunu düşününce semaverdeki sıcakık çayı istemeye istemeye bırakıp tekrar yola çıktık.

Normalde uzun yolculukları sevmesem de yemyeşil doğa, yol kenarlarındaki sarı çiçekler ve ıhlamur kokuları "yolculuk hiç bitmese" diye düşündürüyordu. Bu güzellikleri kaçırmamak için gözümü camdan ayırmıyordum. Gördüklerimiz bunlarla sınırlı değildi tabii. Görünce bataklık olduğunu düşünebileceğiniz birçok pirinç tarlası, suyun içinde dizlerine kadar çizmelerle pirinç fidelerini diken insanlar ve istisnasız tüm elektrik direklerinde bir leylek ailesi görmek de mümkündü. Yolculuk bu şekilde devam etti ve göz açıp kapayıncaya kadar geçen altı saatin sonunda Sinop'a vardık. Dikkatimi çeken ilk şey şehirde hiç trafik lambası olmamasıydı. Bunun nedenini şaşkınlıkla sorduğumda Sinoplu yaşlı bir amcadan "Sinop'un insanı saygılıdır birbirine, ihtiyaç duymayız biz." cevabını aldığımı çok iyi hatırlıyorum.

Uzun yolculuktan sonra ilk günkü gezme planımızı bir sonraki güne ertelemeye karar verip kalacağımız otele doğru yola çıktık. Burası yine yemyeşil ağaçların içinde, balkonlarını pembe begonvillerin kapladığı çok güzel bir oteldi. Otelin balkonundan bakınca gördüğüm büyüleyici manzara, küçük balıkçı tekneleri ve karanlığın içinde parıl parıl parlayan deniz feneri Sinop'u güzelleştiren küçük ayrıntılardan sadece birkaçıydı.

Ertesi sabah ufak bir gezinti için otelden ayrıldığımızda deniz kenarına doğru yürüyüp Şehri keşfetmeye karar verdik. Kıyıda balık tutan birkaç kişi vardı sadece. Sessiz, sakin, güzel bir Sinop sabahıydı. Gezimize en kuzeydeki İnceburun Deniz Feneri ile devam ettik. Burası Şehrin merkezinden biraz uzak olduğu için yola arabayla devam etmemiz gerekti. Toprak yollardan gitmek ne kadar zor olsa da sonunda Hamsilos Koyu'na vardık. Hamsilos'un denizi çok farklıydı. Mavi değil yeşilin tonlarındaydı. Zümrüt gibi parıl parıl parlıyordu. Karadeniz'e gelip de balık yememek olmazdı. "Hamsilos'ta balık nerede yenir?" diye sorduğumuzda aldığımız cevap bizi mutlu etmişti. Tarif ettikleri yer oldukça yakındı.

Denize sıfır harika bir lokantaydı burası. Mavi küçük sandalyeleri olan, dalgaların sesiyle huzur bulacağınız sıcakık bir mekandı. Burayı yaşı bir çift işletiyordu. Burada balıklarımızı yedikten sonra yaşı çiftle biraz sohbet ettik. Aradan geçen onca yıla rağmen birbirlerine olan sevgilerini hiç kaybetmemiş, yaşam dolu, çok tatlı insanlardı gerçekten. Buradan bir sonraki gelişimizde tekrar uğramak üzere ayrıldık.

Yeni durağımız Sinop Kalesi oldu. Burası da denizin hemen hemen içinde sayılabiliirdi. Buram buram tarih kokan bir yerdi Sinop Kalesi. evresinde oturup sohbet edebileceğiniz güzel yerler bulmak da mümkündü. Özellikle bitişiğindeki çay bahçesinin naneli limonatasını ısrarla öneririm.

Tatilin dördüncü sabahına dışarıdan gelen davul sesiyle uyandım. İlk başta ne olduğunu anlamasam da daha sonra bu seslerin karşıdaki düğün evinden geldiğini öğrendim. Sabahtan başlayan düğün eğlencesi ii buğday, Şeker ve bozuk para dolu bir testinin kırılmasıyla son buluyordu. Sinop'ta ilk defa gördüğüm adetler vardı. Düğün evinin önünden geçerken başıma tle sarılı bir para düştü. Uğur parası denilen bu parayı düğüne gelenlere Şans getirmesi için kız tarafından birileri atıyordu.

Son gün Gerze ve Boyabat'a uğramayı da ihmal etmedik tabi ki. Boyabat'ta kendi yaptıkları küçük tekneleri satan yaşı teyzeler vardı. İlerinden en çok beğendiğimi satın aldıktan sonra meşhur Boyabat pazarına doğru yola çıktık. Bu pazar daha çok yöresel ürünlerin, organik sebze ve meyvelerin satıldığı bir yerdi. Burada biraz vakit geçirdikten sonra o meşhur Kuymak'ın tadına bakmak için Gerze'ye gittik. O nefis Kuymak'ın tadını hala unutamadığımı söylemeden geçemeyeceğim doğrusu.

Eğer bir gün yolunuz Karadeniz'e düşerse kesinlikle Sinop'a gidin ve Hamsilos'taki o yaşı çiftin lokantasına uğrayın. Ayaklarınızı denize doğru uzatın ve temiz havayı doya doya iinize ekin. O mkemmell insanlarla biraz sohbet edin. Boyabat'a gidip teyzelerden küçük bir tekne almayı da unutmayın. Şu an ismini hatırlayamıyorum ama kesinlikle pembe begonvilli otelin terasında oturup manzaranın keyfini çıkarın. Ve tabi ki Gerze'de o nefis Kuymak'ın tadına bir bakın. Biraz huzur, temiz hava ve güzel bir tatil istiyorsanız hiç zaman kaybetmeden Sinop'a bir bilet alın.

20.10.2017

Sıradan, sıkıcı ve üzücü günlerden biriydi bugün yine. Bir parça kalp kırıklığı, biraz eksiklik ve biraz da özlem vardı içimde. Nedenine anlam veremediğim şeylerden biri de duygularımı aslında bu kadar çok önemseyip, dışarıdan ne kadar duygusuz gözüktüğümdü. Belki bu biraz karşı duruş, irkilme ya da sert tepkiydi. Belki de insanları kendime acındırdığımı düşünme fikrini sevmiyorum. Hayatımda bu kadar sorun, bu kadar sıkıntı varken gülmeyi de becerebiliyorum. Sevmiyorum dedim ya işte. Ben insanları kendim için üzmeyi sevmiyorum. Ben insanların yüzündeki en ufak bir tebessüme bile sebep olmayı seviyorum. Bu, mutlu ediyor beni. Sıkıntıları kolay kolay kimseye anlatamamaktan pişman değilim. Bu beni ben yapan şeylerden biri.

Böyle bir içsel durumla günü tamamlamaya çalışıyordum işte. Bir şekilde geçip gidiyordu gün. Sıraya kapanılan saatler, tahtaya boş ve uykulu bakılan dakikalar, bir kere daha miyop olduğuma karar verilen ve randevu düşüncelerine girilen anlar, iç çekişmeler vesaire işte. İçimdeki boşluğu doldurmaya çalışıyordum. Yaptığım şeyleri sorguluyor, bazen kendime bazen başkalarına kızırıyordum. Elimde kalan tek şey uzaktaki

arkadaşlar ve artık tat alınmayan bir okuldu. Derken aslında benim için herhangi bir anlamı kalmamasına rağmen, boş olmasına sevindiğim son iki ders geldi. Değişik bir film izliyorduk. Kabile filmi. Kimse izlemekte aynı istikrarı göstermeyince filmi kapattık. Aslında bunun ardından sabahtan beri gözümde kaçırduğım bir şeyi gördüm; Ebru çok hastaydı. İlk başlarda geçici bir şey olacağını, bir yardımım dokunmayacağını düşünüp herhangi bir hamlede bulunmadım, fakat kızcağızın tuvalete bile gidemediğini, bacaklarının tutmadığını fark ettim. Gökhan'ın yardımına ihtiyacımız olduğunu düşündük. Yardımına ihtiyaç olduğunu söyleyince, çok soğukkanlı söylemiş olmalıyım ki inanmadı. İnanırdığımda ise hemen karşımda buldum onu. Ebru'nun soluklanmasını bekledik. Ardından daha kötüye gidince, Gökhan'a iş düştü. Revire yetiştirmek için kucaklayıp merdivenlerden indiriyordu ki Ebru, Gökhan'a durmasını, başının döndüğünü söyledi. Yavaşça inmeye çalışırken kucağından merdivene yığılı kaldı. Sevinç'ten bir çığlık yükseldi ve koşuşturma sesi geldi. Sanırım Nilgün Hoca'ydı. Şoke olmuşum. O telaşı iyi hatırlayamıyorum. Hocalar mı dersin, öğrenciler mi? Herkes doluştu. Allah'tan uzun sürmedi. Ebru aşırı sestten kendine geldi. Ne zaman yurda çıktı, içim rahat etti.

TELLERİN ARASINDA BEN

Ganimet YUMMA

Erünel Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

İlk başta hep zorlanırsınız. Çünkü başlamak zordur. Hatta en zor olanı baştan başlamak olsa gerek. Boşuna dememişler, başlamak bitirmenin yarısıdır diye.

Gitar öğrenmeye başlamak da bu şekilde. İlk başta anlamsız birkaç ses çıkar gitar tellerinden. Sonra hoş bir tını gelir kulağa. İşte o hoş tını devam etme azmi veriyor insana. Tellerine dokunduğum ilk an, biraz korkakça yaklaştım. Tellerine zarar verirsem diye dokunmaya bile korkuyordum. Ya tellerine zarar verirsem ve o güzel melodiyi duyamaz isem diye öyle çok korktum ki. Bu nedenle korkakça yaklaşıyordum. Notalara basarken ellerim

acıyor fakat bu acıya rağmen devam ediyordum. Her bir telinden çıkan ses bile küçük bir heyecan yaratıyor kalbimde. O küçük ses dalgası fırtınalar oluşturuyor ruhumda. Her şeyi unutuyorum. Sonra nasır tutuyor parmaklarım. Acımıyor eskisi kadar. Alışyorsun, ne kadar çok seversen acı çekmeye o kadar alışyorsun. İlk zamanki korkaklık kalmıyor artık. O deneyimsiz çocuk geride kalıyor. Tellere zarar vermekten korkmuyorum. Hoyratça da davranmıyorum. Hala bir annenin çocuğuna olan titizliği var üzerimde. Sesler daha anlamlı. Şarkının sözlerini duymasın da anlıyorsun hikâyeyi o melodiden.

Gitar çalmak farklı bir şey. Her bir telinin çıkardığı ses ile kendinden geçersin. Belirli bir sıra ile basılan tellerin çıkardığı ses ile başka bir dünyaya gidersin. Peki ya gitarın tellerinde dans eden o parmaklara ne demeli? Peki ya dans edercesine hareket eden parmaklara eşlik eden o melodi? Sadece kulaklarımla değil ruhumla da dinliyorum. Sadece susmak ve ruhumu doyurmak istiyorum. İşte bu huzurun kelime anlamı benim için. Gitar çalmak ile melodisini dinlemek farklı bir şey.

Gitar çalarken sanki bir filmi yaşıyorsun. O filmin başkahramanı da sensin. Her şeyi yönlendirebiliyorsun. Kimi zaman canın acısa da vazgeçmiyorsun o filmde ve başkahraman olmaktan. Kim istemez ki bir filmde başkahraman olmayı?

Gitar çalarken kimi zaman alışılmışın dışına çıkıyorsun. Belki gerçek dünyada yapmadığım bir başkaldırı bu. Farklı hissetmek için bir araç belki de. Bazen hislerini bu şekilde yansıtıyor insan. Anlatamadıklarını da bu şekilde anlatıyor. Parmaklar istemsizce tellerin üzerinde geziniyor. O an nasıl hissediyorsak parmaklarımız o tür müziklerle ilgili şarkıların notalarına basıyor. Kimi zaman tellerin arasından bir kahkaha duyuluyor kimi zaman ise bir damla gözyaşı süzülüyor. Gitar çalarken zaman duruyor, ruhunu darmadağın ediyor. Aslında bu tuhaf bir şekilde iyi hissettiriyor. Bazı şeyleri unutmamı sağlıyor. Kimi zamanda üstesinden gelemeyeceğini düşündüğün şeylerin üstesinden gelebilmek için moral veriyor.

SONBAHARDAN TUVALE YANSIYANLAR

Hasibe ÇAVUŞOĞLU

Erüenal Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

Yeşilin sarıya döndüğü, mutlulukların yerini buruk duygulara bıraktığı, biraz soğğun biraz yağmurun biraz da hüznün mevsimidir sonbahar. Yakın zamana kadar yeşilin en canlı tonu olan ağaçlar sararmış, yapraklarını birer birer özgürlüğüne kavuşturmaya başlamıştır aslında. Bu yapraklarla beraber o neşeli günler de yerini hüznü, ayrılık, sevgi gibi karmaşık duygulara bırakmıştır. Sonbahar neden hüznü mevsimi olarak bilinir? Kırmızı, sarı ve soluk yapraklardan mı yoksa durmak bilmeyen, adeta kalbimize düşen yağmur damlalarından mıdır bilinmez. Belki de yaptıklarımızdan ve yapamadıklarımızdan pişmanlım duymanın tam sırasıdır sonbahar. En güzel yerde olsanız da bir yerlerden çıkiverir sonbaharın hüznü. İstemsizce üzölür, sıkılır biraz da hayatınızdan bıkarınız belki bu aralar. Ama bardağın dolu tarafından bakmak gerekirse bir bakıma da yenilenme mevsimidir sonbahar. Yeniden açacak badem çiçekleri gibi insanı da bahara hazırlar adeta. İnsanı böylesine etkileyen bir mevsimden sanat da nasibini alıyor tabii ki. Attığınız her adımda sararmış bir yaprağın hışırtısına kayıtsız kalmak elde değil doğrusu. Böyle zamanlarda elinize bir kalem kâğıt alıp bir şeyler karalamak ya da daha güzeli bir tuvale içinizi dökmek, gönlünüzce resmetmek hislerinizi...

Birkaç kuru ağaç, birkaç bank ve yapraklardan görünmeyen bir yol bir de sonbaharın kasvetli bulutları olmazsa olmazlarıdır sonbahar konulu tabloların. Pencerenizden dışarıya doğru bir göz attığınızda bile tuvalinize yansıtacak bir şeyler bulursunuz sonbaharda. Su birikintisinin içinde yüzen bir yaprak, tüyleri sırlıklam olmuş bir kedi, belki de kırmızı çizmeleriyle oradan oraya koşuşturan küçük bir kız çocuğu. Sonbaharda resim yapmak için çok fazla şeye ihtiyacınız da yoktur. Bir tuval ve mevsimin vazgeçilmez birkaç rengi... Belki biraz sarı, kahverengi ve turuncu. Ağaçlar da sonbaharda insanlar gibi biraz güçsüzleşir, dalları inceler ya da bize öyle geliyor. Bununla beraber de ressamın fırça darbeleri inceliyor, sararıyor ve ağaçtan düşen son yaprakmışçasına yalnız atıyor darbelerini tuvale ressam.

Bu mevsimde yapılan tablolara bakınca sarı yaprakların ahengiyle bir hüznü kaplıyor içimizi. Diğer mevsimlerin aksine daha huzur verici, daha sakin, daha ıssız ama bir o kadar da acımasızdır bu tablolar. Hüznü iliklerinize kadar işler, hep yalnız çizilen insanların yalnızlığı kaplar içinizi. Aslında hüznü, karmaşık duyguları bu yaprakların getirdiğini bir kenara bırakıp bahara hazırlanmak, tuvalimize hüznülerle beraber mutluluğu da yansıtmak gerekmez mi sonbaharda?

KARAKALEM VE GÖLGELER

Hatice ÖNAL

Erünel Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

Sanat, hayatımızın her anında bizimledir. Oksijen ve su olmadan hayat var olmayacağı gibi sanat olmadan da yaşanmaz. Sanatın bir nefes gibi hayatımızda yeri vardır. İnsan, sanat ile yaşar. Sanatın çok eski çağlardan bu güne var olması tesadüf mü? Sanat bir istekten, estetik zevkten ziyade aslında bir ihtiyaçtır. Var olmanın gerektirdiği bir ihtiyaç.

Resim, renklerin sanatıdır. Benim sanatım ise siyah ve beyazdan oluşuyor. Karakalem benim için en güzel boyalardan daha güzel. Benim içimdeki renkler dışı siyah ve beyaz olarak vuruyor. Gölgelerim ise içinde birçok rengi, tonu ve hayali barındırıyor yalnız bunları bir tek ben görebiliyorum. Resimlerimde sadece iyiye yer veriyorum. Dünya, benim resimlerimin dışında kalıyor. Kalemim, kötü olandan hep uzak duruyor. En karamsar ve umutsuz anlarımda sığındığım bir güzellik benim için karakalem. Orada huzursuzluk ve ümitsizlik yok.

Gölgelerimin zıttı olan ışıklar var bir de; zıtların birliğini oluşturan sanat. Gölgeler ve ışıklar birlikte olursa karakalem çıkar ortaya. Karakalem çalışması siyahın ve beyazın bir uyum içinde dans etmesi benim için. Sayfalarda benim duygularım var, ben varım. Bu çizgiler benim umutlarım, benim mutluluğum.

Mühim olan sanatı bilmek değil, hissetmektir. Sanatı, önce kalbimizde yaşatmalıyız. Aslında baktığımız şeyi anlayabilirsek en küçük varlığın bile bir sanat eseri olduğunu fark ederiz. Mesela bir papatya, yaratıcının eseridir. Bizler de birer sanat eseriyiz. Düşüncelerimizle, yaptıklarımızla, görünüşümüzle ve tavırlarımızla birer tablo, birer müziğiz.

Kalemim, benim için bir sihirli değnek konumunda. Onunla her istediğimi yapabilirim, istediğim her yere gidebilirim. Yaptığım bir resimde deniz kenarındayım, birinde ormanın ortasındayım, bir diğesinde dağın zirvesindeyim. Gözlerimi her kapattığımda zihnimde canlanan o yerdeyim. Nereye istersem beni oraya götürebilen bir kaleme sahibim. Tek yapmam gereken hissetmek ve sayfayı karalamaya başlamak. Bu nedenle her resim bir anı, her çizgi farklı bir duygudur. Resimlerimin tamamı ise benim. Sanatla kendimi tamamlamaya çalışıyorum.

Bu karakalem çalışmalarına olan tutkum küçük yaşta başladı. İlk başlarda defterimin köşelerine anlamsız birkaç şekil karalayarak sevdim bu sanatı. Ardından görsel sanatlar dersinde arkadaşlarım defterlerine renkli çiçekler, boyalı evler yaparken ben sadece bir kalemlle zihnimdekileri canlandırıyordum sayfalarda. Kalemim benim yoldaşım. Bir kalemlle kendi zihnimi keşfediyorum. Bu sanat, tüm ziynetlerden daha değerli benim için. Bana kazandırdığı en önemli şey ise kendimi tanıyabiliyorum, nerede olmak istediğimi ve nasıl mutlu olacağımı biliyorum.

İçimizde yaşattıklarımızla en güzel sanat biziz aslında. Ben aynaya bakınca umut görüyorum. Karşımdaki insanın gözlerine bakınca daha farklı bir duygu, sanat görüyorum. İnsanlar, sanat eseriye; sanat güzellik ise, o zaman insanlık da güzeldir. Baktığımız yerde güzelliği, iyiliği görebilmektir sanat.

DİDİM GEZİSİ

Hatice Nur ACAR

Erünel Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

İki yıl önce, yaz tatilimin bir ayını Aydın'ın Didim ilçesinde geçirdim Didim, gördüğümde âşık olduğum ikinci yer sanırım. Burada Roma İmparatorluğu'ndan bu zamanlara kadar ayakta kalan tarihi dokular ile denizin muhteşem maviliğinin harmanlanması, gelen herkese ayrı bir göz zevki sunuyor elbette.

Orada beni etkileyen birkaç yerden bahsedecek olursam eğer, ilki kesinlikle Altinkum Plajı olur. Ben gittiğimde akşam olmak üzereydi ama yine de denizin nemini, akşam güneşinin o hafif sıcaklığını hissetmeden oradan ayrılamazdım. Sıcacık yaz güneşinin altında pırıl pırıl parlayan altın rengi kumlar Türkiye'de çok az sahilde var. Didim'e yolu düşen herkesin soluğu ilk aldığı yer bu plaj oluyor. Plaja gelenlerin yarısından fazlası yabancı turistlerden oluşuyor.

Gezimin ikinci gününde gittiğimiz tarihi bir mekân olan Apollon Tapınağı, Roma ve Antik Yunan dönemi mirasıdır. Yüzyıllardır ayakta duran mekânda dikkatimi en çok çeken şey de rehberin tur sırasında anlattığı efsaneydi. Her yerde Defne ağacının olması ile ilgili olarak Apollon ile Daphne'nin aşkına değindi. Efsaneye göre Daphne, Apollon'a olan aşkıdan hasta olup ölür ve Daphne'yi tapınağın hemen yanında gömerler. Birkaç gün sonra ise o toprakta adı hiç bilinmeyen bir fidan boy verir. Ağacın adını da Daphne koyarlar.

Sırada yine tarihi bir mekân olan Milet Tiyatrosu var. Aspendos kadar büyük bir alana kurulu olmasa da burası eğlence merkezi olmasının yanında Helenistik Dönemin en önemli hukuki ve siyasi konularının da görüşüldüğü bir yer olarak tanınıyor.

Türkiye'nin doğal güzelliklerinden biri olan Akbük'teki Saplı Ada çok eskiden Ege kıyısındaki bir yanardağın patlaması ile oluşmuş ve hala toprağın altındaki küller görülebiliyor. Buraya denizin ortasından suların çekildiği zamanlarda yürüyerek geçiliyor. Ben de Ege'nin sıcak olduğu temmuz ayında oraya gittiğim için sular çekilmişti ve adaya yürüyerek geçtim. Adeta denizin üzerinde yürüdüğümüz o anlarda fotoğraf makinem elimden hiç düşmedi diyebilirim çünkü her dakika ya bir martıyı ya da denizin o güzel manzarasını çekiyordum. Üstten bakılınca bir cezveye benzeyen bu adaya giderken de ceplerimi dolduracak kadar deniz kabuğu topladım, karşıya vardığımda orada güzel bir gün geçirmek için piknik sepetleriyle ve mangaları ile gelen aileler gördüm. Kıyıda biraz oturdum. O sırada Yunan asıllı yaşlı bir çiftle karşılaştım. Çok uzun yıllar önce bu kıyılara gelenlerden ikisi de bu güzel insanlardı. Gezim sırasında onlardan duyduğum bir diğeri efsane adaya ayak basan kişinin adadan toplayacağı on tane taşın onun ömrünü on yıl uzatacağı ile ilgili olanıydı. Bu söylentinin aslında ne olduğunu onlar da bilmiyor. Herkesin yaptığı gibi ben de on tane küçük çakıl taşı aldım ve deniz kabuklarının yanına koydum. Bu efsaneye inanmayan ama oraya yolu düşenler yapabileceği en iyi şey bence yanlarında fotoğraf makinelerini getirmeleri olur. Orada en güzel kareleri akşam güneşi ağaçları ve denizleri vurduğunda yakalarsınız.

Tarihi yerlerden bu kadar bahsetmişken şimdi de bu tatil cennetinin günlük yaşamına değineyim. Burada gün çok erken başlıyor. Bir gün önce deniz kıyısında kurulan pazar bir gün sonra birkaç sokak öteye taşınır ve orada Ege Bölgesi'ne has her ürün bulunur. Bazı ev hanımları da yaptığı el işi ürünler ile yemekleri aile

ekonomisine katkı sağlamak için satarlar yabancı turistlerin en uğrak yeri plajlar ve tarihi mekânlardan sonra günlük kurulan panayırlardır. Gezimi üçüncü gününde gittiğim bu panayırdaki Ege'ye has zeytinyağlı yemekler; incirden yapılmış reçel, tatlı ve pekmezler; örgü çantalar ve camdan eşyalar en çok müşteri çeken ürünlerdi.

Akdeniz'de kış yağmurlarını en çok aldığı yerlerinden biri olan Didim, yaz aylarında da oldukça sıcak oluyor. Bazı geceler nem oranının çok artması insanı uyutmuyor diyebilirim. Türkiye'nin diğer kıyı bölgelerine göre küçük olduğu için Didim'e yerleşen yabancılar daha çok dikkat çekiyor ama bu kadar kozmopolit yapıya sahip olan şirin beldenin yerleri çok hoşgörülü cana yakın insanlar. Kısa süreliğine de olsa hemen herkesin hayatına ortak oluveriyorlar. Şu kısacık zamanda insanlarından da bir şeyler öğrendiğim bu yerlere gelmekten büyük mutluluk duydum. Benim için unutulamayacak kadar güzel geçen bu gezi şu ana kadar yaptığım gezilerin en güzellerinden biriydi.

ÇANAKKALE ŞEHİTLİĞİ

Hilal YARAR

Erünel Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

Türkiye'nin geleceğini belirleyen yerlerden biridir Çanakkale. Atatürk ve kahraman askerleri sayesinde kaybetmediğimiz, 1. Dünya Savaşı'nı etkileyen bir yerdir aynı zamanda. Oranın değerini Çanakkale sınırlarına girdiğiniz anda çok daha net bir şekilde hissedersiniz ve anlarsınız. Eminim ki orada şehit veren her millet aynı şeyi hisseder. Hangi ülkenin kaç şehit verdiği tam olarak belli olmayan o muhteşem yer, birçok milletten askere ev sahipliği yapar. Çanakkale'de şehit veren herkes onları anmak için ziyarete gelir. Dünyanın her yerinden gelen bu aileler, geçmişlerinin değerini asla unutmazlar.

Çanakkale'ye gittiğinizde ziyaret etmeniz gereken başlıca yerler vardır. Biz de okul olarak Çanakkale'yi ziyarete gittik. Oraya giderken yolda birçok yer gördük, gezdik fakat benim için asıl önemli olan yer Çanakkale'di. Eminim arkadaşlarım da benimle aynı fikirdedir.

Çanakkale sınırlarına girdik ve beni bir heyecan kapladı. Çünkü o gün, küçüklüğümde beri gitmek istediğim bir yer olan Çanakkale Şehitliği'ni görecektim. Vapura binmeden önce Truva Antik Kenti'ne gittik. Orada bol bol fotoğraf çektirdikten sonra birkaç hediye aldım ve yolumuza devam ettik. Vapurla Gelibolu Yarımadası'nda

bulunan Çanakkale Savaş Alanları ve Şehitlikleri 'ne gidecektik. Vapura bindiğimde tüylerim diken diken olmuştu çünkü Çanakkale Boğazı'nın en hâkim bölgesine yapılmış olan "Dur Yolcu Anıtı" nı gördüm. Bu anıtta "Dur Yolcu! Bilmeden gelip bastığın bu toprak bir devrin battığı yerdir!" yazıyor. Bunlar Necmettin Halil Onan'ın "Bir Yolcuya" adlı şiirinin ilk dizeleri. Bu anıtın buraya yapılmış olmasının bir amacı var. Boğazdan geçenlere bu topraklarda nelerin yaşandığını ve nelerin kazanılıp kaybedildiğini hatırlatmak. Bu anıtın yapımında emeği geçen Değirmen Burnu Tabyaları'nın komutanı Üsteğmen Turan Şekip Pınar'a ve Yedek Subay olan Seyran Çebi'ye çok büyük bir teşekkür borçluyuz aslında. Çünkü bu anıtın yapılması fikrini veren ve bu anıtı çizen kişiler onlar. Ayrıca Milliyet gazetesi bu anıt için topladığı bağışlarla anıtın tamamlanmasını sağlamış ve bu anıttaki yerini

meşale figürüyle almış. Vapurdan indikten sonra Çanakkale Şehitliği'ne doğru gittik. Giderken yolda gördüğümüz alanları rehberimiz anlatırken herkes sessiz bir şekilde onu dinliyordu. Rehber geçtiğimiz yerlerin önemini ve oraya ait hikâyeleri anlatırken biz de etrafımıza meraklı gözlerle bakıyorduk. Geçtiğimiz yerler arasında Kilitbahir Kalesi, Namazgâh Tabyası, Rumeli Mecidiye Tabyası, Çanakkale Şehitler Abidesi, Conkbayırı Anıt Mezarlığı, Mestan Şehitliği, Helles Anıtı ve Son Ok Anıtı var.

Bu gezi sonunda milli duygularım daha çok kabardı doğal olarak. Çanakkale'ye ikinci gidişim ailemle oldu ve bu sefer okulumla gidemediğim diğer yerleri de gezdim. Çanakkale Şehitliği'ne ikinci gidişimde mezar taşlarına bakmak için daha çok vaktim vardı. Oradaki mezar taşlarına

baktığımda çok duygulanmıştım ve orada şehit düşen her bir askerle gurur duymuştum.

Bunları yazdığım gün öğrendiğim bir durum var: Çanakkale Şehitliği'nde gördüğüm bir mezar taşında tanıdık gelen ismin gerçekten de benim akrabam olması. Bunu bana söyleyen annemin amcasıydı. Onun dedesi ve dayısı beraber gittikleri Çanakkale Savaşı'ndan dönememişler. Şimdi Çanakkale'ye verdiğim önem daha da arttı. Orada benim kanımdan birilerinin olmasının verdiği bu gururla daha mutluyum.

GİDERSİN DÖNEMEZSİN

İlknur YILDIZ

Erünel Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

İnsanlar belli bir olgunluğa eriştiğinde, yapmaktan kaçındığı bazı davranışlar vardır benliğinin en ücra köşesinde. Bunun nedeninin çocukluktan kalma bazı travmalar olduğuna inanmışımdır hep. Çocukluğuma dair zamanları net olarak anımsayamam çoğu zaman fakat o gün var ki aklımdan hiç çıkmıyor.

Üç erkek kuzenim, dayım, yengem, teyzelerim, annem ve anneannemle yaşadığım zamanlardı. Kutu gibi evde o kadar insan nasıl kalıyorduk şimdi hayret ediyorum ama çocukluğumun en eğlenceli günleriydi hiç şüphesiz. Bir klasik hale gelen uyandırma servisi ile açmışım gözlerimi. Üç haylazın yatağında deli gibi zıplamasıyla... Çocuklara ve büyüklere ayrı ayrı sofralar kuruldu hep olduğu gibi. Gıcık Murat şu anda da yaptığı gibi kimseye fırsat vermeden dört top yumurtayı da patlattı. Çocuk, bunun için yaşıyordu sanki. Kahvaltıdan sonra sofraya altı gibi ufak tefek şeyleri taşıdım. Burak ağabeyim "Yağcı." diye dalga geçti benimle. Ailenin tek kızı ve en küçük çocuğu olduğum için ayrıca bir baskı vardı üzerimde. Ben doğmadan önce Sami ağabeyim hep gözde olduğundan, şu an benimle ilgilenmelerini feci kısıkanıyordu. Kendinden küçük olan Murat ve Burak ağabeyim de tapardı adeta Sami ağabeyime. Haliyle o ne derse, harfiyen uygularlardı. Bana eziyet etmek de buna dâhildi. Günüm sıradan bir şekilde geçerken en büyük teyzemgil geldi. Teyzemin benimle yaşadığı bir kız vardı. Bizim üçlüden dışlanmışlığı, hep Serap ile telafi etmeye çalışırdım. Kısa bir süreliğine de işe yarardı. Serap da kendi ailesinin en küçük ve tek kızıydı. Tıpkı benim gibi el bebek gül bebek yetiştirilmişti. Ayrı kaldığımız vakitler de birbirimizi çok özler, birleştığımızde de kavgasız bir dakikamız geçmezdi. Neden bilmiyorum ama her daim bir rekabet vardı aramızda. Kim daha güzel, kim daha akıllı, kim daha güçlü vb... Bazen olay öyle bir raddeye gelirdi ki aileler de girerdi işin içine. Şimdi dönüp bakınca, onlar bizden daha çocukmuş. O gün, bizim karanlık odaya geçip konuşmaya başladık onunla. Geçen gün dayısı onu bowlinge, iskender yemeye, en sonunda da lunaparka götürmüş. Dayısını, babası gibi görüyordu, biliyorum. Ailecek hep beraber çok eğlenmişler. Bana bunları öyle bir anlatışı var ki hava atmak için olduğu çok belli. Bakışları, ses tonu, mimikleri bile ezercesine... Benim ise annem ve teyzem de çalışıyor. Ev çok kalabalık, hiç öyle yerlere gidemiyoruz. Yaş beş ya işte, kendimi küçük düşmüş hissettim. Onlar gitti bir süre sonra, ben de geçtim yatağıma. Aklıma geldikçe ağlıyorum. Saçma, çok saçma ama benim neden babam yok diye ağlıyorum. Olsaydı, o da beni gezdirirdi. Lunaparka götürürdü, atlıkarıncaya binerdik, hatta pamuk şeker bile alırdı. Ben ağlarken annem girdi odaya. Halimi görünce sıkıştırdı beni. Bir anlık kinime yenik düşerek yalan söyledim ona. Serap'ın anlattıklarını aktardım. Senin baban yok ki öyle yerlere götürsün dedi, dedim. O küçücük kalbim kötülük barındırmıyordu içerisinde. Sadece kendi acımın, annesinin ona kızması ile azalacağını düşünmüştüm.

Yaşamım boyunca en çok pişman olduğum anımdır bu. Söylediğim o yalanın, sonuçlarının ne olacağını düşünmeden yatmışım yatağa gerisin geri. Her ne kadar zamanı geri çeviremeyecek olsam da sevdiğime karşı yalanı sildim hayatımdan. Çok sevdiğim bir söz var bunun hakkında. "Yalanlarla bir yere gidebilirsin fakat geri dönemezsin."

Ankara'da 2006'nın Eylül ayı... Okula başlayacağım. Çok heyecanlı olduğumu hatırlıyorum. Haftalar öncesinden okul eşyalarımı almaya başlamıştım. Kırtasiyeler en sevdiğim yer olmuştu. Kızılay'da bir kırtasiyeye gitmiştik. Orada gördüğüm pembe, tepesinde kocaman tüyü olan kokoş kaleme adeta âşık olmuştum. Annem o kalemle rahat yazamayacağımı söylese de almak için direttim. Başka kalemlerle, aldığımız defterlerle ilgilenmedim. Forma, ayakkabı ve çantamı da aldıktan sonra neredeyse her şey tamamı. Heyecanla karışık korkulu bir hafta geçirdim. Birinci sınıf olduğum için okul bir hafta önce açılmıştı. Okula alışabilmemiz içinmiş bu uygulama.

Sonunda büyük gün gelmişti. Önceki gece heyecandan uyuyamamıştım. Çantamı keyifle hazırlamış, masamın yanına koymuştum. Formamı annemle beraber askıya asmıştım. Ayakkabılarımı hiç giymediğim halde ıslak mendille silmişim. Tüylü kalemimi ise büyük bir özenle kalemligime yerleştirip çantama koymuştum. Sabah

annem "Haydi kalk bakalım okula gideceksin." dediğinde yataktan fırlayıp yüzümü yıkadım. Annem kahvaltı hazırlamıştı. Hızla kahvaltımı yapıp formamı giydim. Her şey hazır olduktan sonra heyecandan karnım ağrımaya başladı. Arabada okula doğru giderken heyecan daha da arttı. Babam bütün çocukların benim gibi olduğunu söylediğinde biraz olsun rahatlamıştım. Arabanın camından okul görünmeye başladığında ağlayacaktım çünkü tek başıma kalacağımı sanıyordum.

Okula geldik, arabadan indim. Ablamı almak için defalarca geldiğim okul bu defa bambaşka bir yer gibiydi. Bahçede annesinin yanında bekleyen bir sürü çocuk gördüm. Oturduğumuz sitede benimle yaşıt kimse yoktu, bu yüzden kimseyi tanıımıyordum. Sitedeki en yakın arkadaşım Seçil'di ama o da ikinci sınıfa geçmişti. Okula bir hafta sonra başlayacaktı. Sınıfımın 1-C olduğunu öğrendik ve annem beni sınıfa götürdü. Sınıf ikinci katta koridorun sonundaydı. Eşyalarımı boş bir sıraya bıraktım. Sıralar tek kişilikti, bu yüzden sıra arkadaşım olmayacaktı. Anneme tuvalete gideceğimi söyledim. Sınıftan çıkıp merdivenlerin önünden geçtim. Katın diğer koridoruna doğru yürüdüm. Bir kadın gördüm; öğretmenmiş. Ama ben öğretmen olduğunu anlamamıştım. Ablamın öğretmeni bu kadar genç değildi ve ben bütün öğretmenleri öyle sanıyordum. Kadına "Abla tuvalet nerede biliyor musun?" diye sorduğumda güldü ve hemen ileride olduğunu söyledi.

Bahçeye indiğimde gözüm annemi aradı. Bir an bulamayınca çok korkmuştum. Neredeyse ağlayacaktım. Neyse ki yanıma gelmişti ve beni sırama götürdü. Müdür olduğunu sonradan öğrendiğim bir adam konuşma yapmıştı. Uzun ve sıkıcıydı. Zaten kimse dinlemiyordu, herkes kendi halindeydi. Sırada bir kız görmüştüm. Esmer, kıvrık saçlıydı. Arkadaşım olabilir diye düşündüm. Bu sırada konuşma bitmişti ve sınıflarımıza gitmiştik. Arkamızdan bir kadın içeriye girdi. Çok korkunçtu, cadıya benziyordu. Hepimizi kurbağaya çevirecek mi diye düşünürken "Merhaba çocuklar!" diye seslendi herkese. Sesi çok yumuşak ve tatlıydı. Sınıfta, sırada gördüğüm kıızı gördüm. Herkes kendini tanıtırken adının Aybüke olduğunu öğrendim. Teneffüste yanına gidip konuştum ve arkadaş olmaya karar verdik. Arada annem hala bekliyor mu diye camdan bakıyordum. Bahçede annemi görünce içim rahatlıyordu. Okul bitince annemle eve gittik ve olanları ablamla babama anlattım. Tuvaleti sorduğum kadının öğretmen olduğunu ablamdan öğrenince çok utanmışım. Ablam bu duruma gülmüştü. Yemeğimi yiyip yattığımda ise sınıf öğretmenimin cadıya dönüşmüş bir prenses olduğunu gördüm.

EHLİYET

Muhammed Fatih TAŞPINAR

Erünel Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

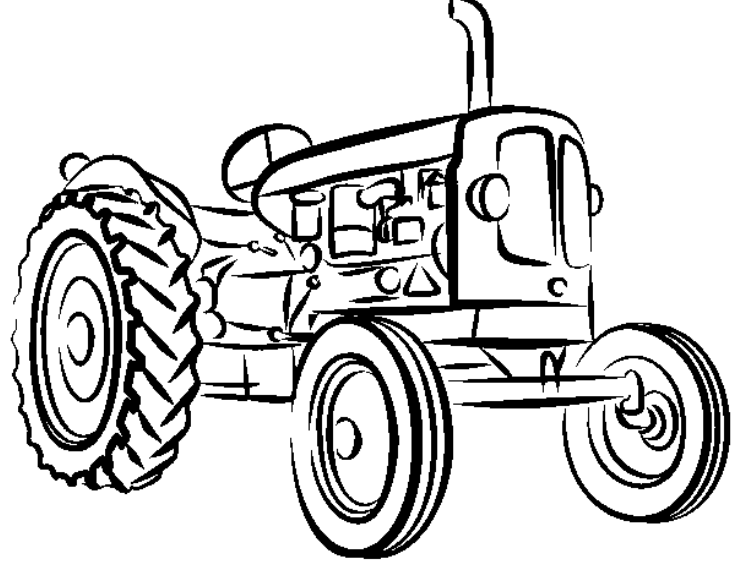
İki yıl önce, yazın dayımın tarlasında iyi bir yevmiye karşılığı çalışıyordum. Benim gittiğim dönem hasat dönemine denk geliyordu. Artık ekini biçmiş ve tarlada birkaç çadırın üstüne hasatı yığmıştık. Sıra bunları kamyona ve traktöre yükleyip Toprak Mahsulleri Ofisine satmaya gelmişti. Buraya köy yerinde ofis derler. Köylülerden, tarlasını biçen birkaç kişiyle konuşarak ofisin önünde bayağı bir sıra olduğunu öğrendik. Bu yüzden tarladaki ekini kamyona ve traktöre bir sonraki gün yükleyip ertesi gün sıraya girmeye karar verdik. Böylesi bizim için daha karlıydı. İş ne kadar uzun bir süreye yayarsak o kadar da az yorulacaktık. Zaten iş birkaç güne yaymanın dayıma da bir zararı olmayacaktı.

Ertesi gün traktöre ve kamyona ekini yüklemek için yola koyulduk. Gün boyu çalışarak küreklerle ekini yükleme işini tamamladık. Ekin yüklü kamyon ve traktörü ertesi gün sıraya sokacaktık. Eve giderek yarın yapacaklarımız hakkında dayımla konuştuk. Dayım ekini satma işini oğluna ve bana verdi. Yaşça benden büyük olan kuzenim kamyonu, ben de traktörü kullanarak evden bir iki kilometre uzaktaki ofise gidecek ve ekini satmak için sıraya girecektik. Fakat bu araçları sürmek için ne benim ehliyetim ne de kuzenimin ehliyeti vardı. Köy yerinde bu tip kurallara ehemmiyet verilmediğinden bu işin üzerinde fazla durmadım. Zaten daha önce tarlada ve köyün içinde traktörü çokça kullandığımdan kendime güvenim tamdı.

Sabah kuzenimle erkenden uyanarak bir önceki günden ekin yüklediğimiz araçları alarak ofisin yolunu tuttuk. Fakat geçeceğimiz yol Ankara ile Kırşehir'i birbirine bağlayan ve Konya'dan Kırıkkale'ye gidenlerin kullandığı kalabalık bir yoldu. Bu yolu kazasız belasız geçerek ofise geldik. Sıraya girdik ve beklemeye koyulduk.

Akşamüstü sıra bize gelmişti. Sırayla kantara girdik ve ardından ekinin boşaltılacağı yere gelerek oradaki sırayı da beklemeye koyulduk. Sıra bize geldiğinde de ekini boşalttık ve tekrar kantara girerek, sattığımız ekin miktarını öğrendik. Böylece dayımın kazanacağı para miktarını da hesaplayarak ofisten ayrıldık. Ofisten çıkıp, bahsettiğim ana yolun karşısına geçecektik. İlk olarak kamyonla birlikte kuzenim karşıya geçti ve beni karşıda bekledi. Ben de traktörle geçmeye

hazırlandım. Tam kavşaktan dönerken sağ tarafımdan, yani Konya tarafından bir tır yüksek bir hızla kavşağa geliyordu. Son anda fark ettiğimden gaza yüklenerek traktörün önünü kurtardım. Fakat römorktan ümidim kesilmişti. Bu sırada tır süratini kesmeden korna çalarak üzerime doğru geliyordu. Son anda ayağım gazda olduğu halde gözlerimi kapadım ve umudum kesildiği o anda

kelime-i şehadet getirdim. Gözlerimin önünden annem, babam, kardeşim, sevdiğim, arkadaşlarım, köyüm, yaşadığım şehir, mezarlık, tabut, kabir gibi şeyler bir film şeridi gibi geçti. Yaşayacağım şiddete ve çarpışma anına hazırlandığım bir iki saniye içerisinde kalp atışım hızlanmış ve adrenalin seviyem yükselmişti. Gözlerimi açtığımda tır, römorku çok küçük bir mesafeden sıyrılmış ve geçmişti. Bu sırada uzun uzun korna çalıyor, hızını düşürmeden yoluna devam ediyordu. Bense döner kavşakta olayın şokuyla traktörü durdurarak bekledim ve olayı anlamaya çalıştım. Bu arada kuzenim de kamyonu karşıda bırakmış ve koşarak yanıma gelmişti. Bana, karşıya geçip beni beklediğini, bu sırada tırı gördüğünü, ümidini keserek tıpkı benim gibi gözlerini kapadığını, fakat tırın hızla arkamdan geçip gittiğini söyledi. Bu sırada uyarmak için kornaya bastığını hatta bağırdığını söyledi. Fakat traktörün sesinden bunları duymam olanaksızdı. Büyük bir kazayı atlattık, kıl payı ölümden dönerek eve gittik. Bu olaydan anneme ve babama bahsetmemeye karar verdik. Yoksa annem hem dayıma hem de bana epeyce fırça atardı. Bu yüzden konunun üzerini kapattık.

Çok kez köy yerinde ehliyete ve diğer önemli trafik kurallarına uymayarak kaza yapan gençleri duymuştum. Buna rağmen bu hatayı tekrarladığımdan dolayı epeyce kendime kızdım. Bu olaydan sonra trafik kurallarına daha bir önemle yaklaşmaya başladım.

ATTILA İLHAN'IN ELDE VAR HÜZÜN VE AN GELİR ŞİİRLERİNDE

MAVICİLİK AKIMI

Mehmet Can YALÇIN

Erünal Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

Giriş

Türk Edebiyatı'nda Mavicilik Akımını başlatan kişi Attila İlhan'dır. Attila İlhan Mavi dergisinde yayımlanan şiirleriyle bu akıma öncü olmuştur. Bu araştırmada Attila İlhan'ın Elde Var Hüzün ve An Gelir şiirlerinin bu akıma uygun olup olmadığını öğreneceğiz. Bu çalışma ile mavicilik akımının edebiyatımızdaki yerini öğreneceğiz. Bu araştırmada Mavicilik akımın Garip akımı karşısında savunduğu görüşlere uyup uymadığını da öğreneceğiz.. Mavicilik akımını başlatan Attila İlhan Mavi dergisinde yazdığı şiirlerle II. Yeni şiirin topluma ilgilenmeyen bazı şairlerinin şiirlerini toplumcu gerçekçi olmamakla suçladı. Anlaşılmaz imgelerle şiir yazmalarını eleştirdi. Buna karşın Attila İlhan özgün bir tarz oluşturmuş, toplumcu şiire yeni boyutlar kazandırmıştır.

Bulgular

“an gelir

paldır küldür yıkılır bulutlar

gökyüzünde anlaşılmaz bir heybet

o eski heyecan ölür

an gelir biter muhabbet

çalgılar susar heves kalmaz

şatârâbân ölür” (Elde Var Hüzün, 1999, s.61)

Mavicilik Akımı şiirin anlamının kapalı olması gerektiğini ve şiirin basit olmaması gerektiğini savunur. Attila İlhan bu şiirde günlük dilde kullanmadığımız alışılmamış bağdaştırmalar vardır. Şiirde kullanılan, “paldır küldür yıkılır bulutlar” buna bir örnektir. Attila İlhan'ın bu bağdaştırmaları çok iyi kullandığını göstermektedir. Bu bağdaştırmalar şiirin anlamını çok güçlendirmekle kalmaz aynı zamanda okuyucuyu düşündürür. Bu bağdaştırmalar daha çok insanın duyularına oynar. Attila İlhan, An Gelir'in başlarında “paldır küldür yıkılır bulutlar” dedikten sonra “Şataraban ölür” yani ölüm duygusu uyandırır. Zengin betimlemeler kullanılmıştır. Anlam kapalıdır. Bu dizelerde Mavicilik akımının görüşlerine uyulmuştur.

“an gelir

ömrünün hırsızdır

her ölen pişman ölür

hep yanlış anlaşılmıştır

hayalleri yasaklanmış

an gelir şimşek yalar

masmavi dehşetiyle siyaset meydanını

direkler çatırdar yalnızlıktan

sehpada pir sultan ölür" (Elde Var Hüzün, 1999, s.61)

An Gelir şiirinde kullanılan, "Direkler çatırdar yalnızlıktan" bağdaştırması, yalnızlığın büyüklüğünü okuyucunun aklına kazımakla kalmaz, okuyucuya çatırdayan direklerin yalnızlıkla olan bağlantısını sorgular. Anlam açık değildir. "Ömrünün hırsızdır" buna örnektir. Zengin betimlemeler kullanılmıştır. "Masmavi dehşetiyle siyaset meydanı" dizesi buna örnektir. Mavicilik Akımının görüşlerine uymuştur.

"görünmez bir mezarlıktır zaman

şairler dolaşır saf saf

tenhalarında şiir söyleyerek

kim duysa / korkudan ölür

-tahrip gücü yüksek-

saatli bir bombadır patlar

an gelir

Attila ölür". (Elde Var Hüzün, 1999, s.61)

An Gelir de tonun sert olduğunu "ölür" kelimelerinin kullanım çokluğundan anlamak mümkündür. An Gelir de ton aynı zamanda pişmanlık ve ölümün getirdiği hüznü de içerir. Attila İlhan An Gelir şiirinde, hayatın her yönünü ele alır ve onları ayrı ayrı okuyucuya aktarır. Her ne kadar kelimeler yalın olsa da, Attila İlhan'ın kullandığı cümleler okuyucu düşündürmeye yeter. İlhan şiirin sonunu "An Gelir Attila İlhan ölür" olarak bitirir ve okuyucuya herkes bir gün ölecektir mesajını verir. Zengin betimlemeler kullanılmıştır. Zaman'ı görünmez bir mezarlığa benzetmişler. Anlam kapalıdır. "Kim duysa/korkudan ölür" dizesi örnek olarak gösterilebilir. Bu dizelerde Mavicilik Akımın görüşlerine uyulmuştur.

"söyleşir

evvelce biz bu tenhalarda

ziyade gülüşürdük

pır pır yıldızlanırdı kanatları kahkaha kuşlarının

ne meseller söylerdi mercan köz nargileler

zamanlar değişti

ayrılık girdi araya

hicrana düştük bugün

ah nerde gençliğimiz

sahilde savruluşları başıboş dalgaların

yeri göğü çınlatan tumturaklı gazeller

elde var hüzün". (Elde Var Hüzün, 1999, s.70)

Bu şiirde Mavencilik akımının etkileri görülmektedir. Anlam kapalıdır. "Ne meseleler söylerdi mercan köz nargileler" dizesi örnek olarak gösterilebilir. Zengin betimlemeler kullanılmıştır. "Yeri göğü çınlatan tumturaklı gazeller" dizesi örnek olarak gösterilebilir. Attila İlhan'ın kullandığı cümleler okuyucuyu düşündürcek niteliktedir. Şiir içli bir yapıya sahiptir.

"o şehrâyin fakat çıkar mı akıldan
çarkıfeleklerin renk renk geceye dağılması
sırılsıklam âşık incesaz
kadehlerin mehtaba kaldırılması
adeta düğün
hayat zamanda iz bırakmaz
bir boşluğa düşersin bir boşluktan
birikip yeniden sıçramak için

elde var hüzün" (Elde Var Hüzün, 1999, s.70)

Şiir derin anlamlar içermektedir. Attila İlhan'ın kullandığı cümleler okuyucuyu düşündürcek niteliktedir. Anlam kapalıdır. "O şehrâyin fakat çıkar mı akıldan" dizesi örnek olarak gösterilebilir. Zengin betimlemeler kullanılmıştır. "Kadehlerin mehtaba kaldırılması" dizesi örnek olarak gösterilebilir.

Sonuç

Attila İlhan şiirlerinde Mavencilik akımının çizgisinden hiç çıkmamıştır. Akımının özelliklerini tam olarak yerine getirdiği söylenebilmektedir. Akımda bulunan anlamın kapalı olması özelliğine oldukça önem vermiştir. Zengin benzetmeli, içli, derin özelliğine uygun davranılmıştır. Şiirlerinde romantik bir duyarlıkla toplumsal gerçekçilik açısından çağımıza, yaşadığımız günlere bakar. İnançlarında ayak direyen, sert çıkışlar yapan, gerçeklerden çok anılara sığınan bir karakter yapısı vardır. Şiirlerinde Divan şiirinin biçim özelliklerinden, imgelerinden de yararlanır. Canlı konuşma diline, argoya, halk deyimlerine geniş ölçüde yer vermiştir.

Kaynakça

İlhan, A. (1999).Elde Var Hüzün (9.Baskı).Ankara: Bilgi Yayınları
<http://www.ayk.gov.tr/wp-content/uploads/2015/01/AKSU-Cemal-ATT>

ALIŞKANLIKLARIM VE KALEMİM

Mustafa BİLTEKİN

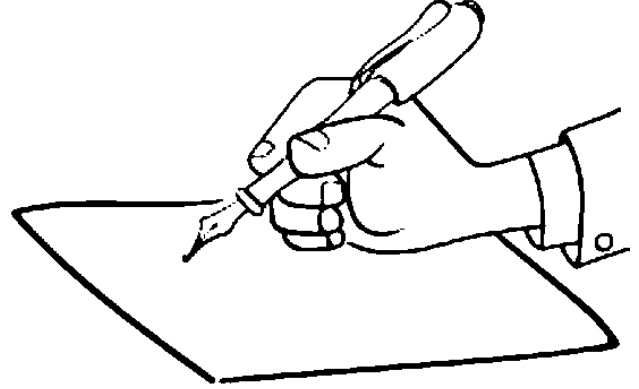
Erünel Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

Hiç düşündük mü acaba, neden yazıyoruz? Bir insan neden kalemi eline alıp da bir şeyler karalar ki? Konuşacak kimsesi olmadığı için canı sıkıldığı için, ilham geldiği için, yeteneği olduğu için, bir umut ya da sesini duyurmak için. Elbette birçok şey ve nedenden dolayı yazarız, birçok konu hakkında söyleyecek çok şeyimiz olabilir. Fakat bir şeyi atlıyoruz bence: Alışkanlıklarımız.

Her insanın bir kalemi vardır. Bazıları bu kalemi kullanır bazıları görmezden gelir. Diyeceklerim o kalemi kullananlara. Bizi oraya iten birçok neden var elbette. Bahsettiğim şeyler alışkanlıklarımız. Niye mi? Şimdi, biliyoruz ki, her insanın bambaşka alışkanlıkları vardır. Mesela dünyada herkes aynı müziği mi dinliyor? Tabii ki hayır. Ya da herkes tatlı seviyor mu, herkes acı yer mi? Ya da buldum, her insan aynı kahvaltılık alışkanlığına mı sahip? Tabii ki hayır. Bizler farklıyız, hayata bakış açımız farklı, aldığımız zevkler, alışkanlıklarımız farklı.

Bir İtalya'nın sabah kahvaltısını hayal edelim. Herhalde sucuklu yumurta değildir. Peki, bizler bir İtalyan'la Anadolu'nun bir kasabasında kahvaltılık yapan birinin gün sonunda masaya oturduklarında aynı kalemden yazmasını bekleyebilir miyiz?

Daha önce bir kere bile aşık olamayan bir insanın aşk şiirleri yazmasını cidden bekleyenler var mıdır acaba? Bünyesinde heyecan olmayan, macera sevmeyen bir insan ne denli bir polisiye roman yazar ki? İki yazar düşünüyorum, biri her sabah kalktığı anda önce kahve içiyor, köpek besliyor, öğle yemeklerinde salata dışında bir şey yemiyor ve klasik müzikten başka bir müzik dinlemiyor. Diğeri ise, alarmını en az on defa erteliyor, sabahları asla uyanamıyor, bütün sokak hayvanlarına bakıyor, öğle yemekleri hazır yiyeceklerden ibaret, renk renk, ülke ülke, çeşit çeşit müzik dinleyebiliyor. Günün sonunda bu iki yazarın da aynı şeylerden bahsetmesi aynı kaleme sahip olması beklenebilir mi? Kocaman bir hayır.

Demem o ki insanların karakterleri kadar zaman içinde kazandıkları birçok alışkanlıklar da kalemlerine yansır. Bir yazının demli bir çay eşliğinde mi yoksa hafif bir kahve eşliğinde mi yazıldığı elbette o yazıya yansır. Yeme alışkanlıklarımız, dinlediğimiz müzikler, yaptığımız spor hatta takıntılarımız bile kalemimizden akar. Yani asla kapalı bir kutu ya da gizemli bir yazar olmayacaktır hayatta, onları ele veren ise yine kendi alışkanlıkları olmaya devam edecektir.

SAVAŞ ÇOCUKLARI: BADEM AĞACI

Melisa KORKMAZ

Erünel Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

Giriş

Bir nefeslik umut, masum bir çığlık ve acılara rağmen uçurumun kenarına sıkıca tutunan küçücük eller... Uçurumun kenarındayızdır. Aklımızın ucundan geçtiğinde bile tüylerimizi diken diken edecek olaylar (ölüm, açlık, savaş, cehalet, vb.)başımıza yavaş yavaş gelmeye başlar. Tam bu sırada küçücük bir umut bazen bizim hayata tutunmak için kullandığımız daldır. Bu dala tutunmak için bazen bir şeylerden veya birilerinden fedakârlık göstermemiz gerekir. Badem Ağacı adlı roman insanı duygu ve düşünceleriyle derinlere indirerek bunu anlatmaktadır.

Ahmet Hamit, keskin zekâsıyla etrafındaki herkesi kendine hayran bırakan sekiz yaşında bir çocuktur. Fakat Filistin'in işgal altındaki topraklarında yaşayan ailesini ve sevdiklerini kurtarmak için elinden hiçbir şey gelmez. Üstelik her şeylerini kaybetme korkusuyla geçip giden günler umutlarını biraz daha söndürmektedir. Ahmet on ikinci yaşına bastığında kâbuslar gerçeğe dönüşür. Babası tutuklanır, evleri yerle bir edilir ve kardeşleri çatışmaların körüklediği nefrete yenik düşer. Fakir ve yok olmaya mahkûm ailesini kurtarmak için Ahmet'in yapabileceği tek şey ise zekâsını kullandığı ilham verici bir hayat yolculuğuna çıkmaktır. Bu yolda, şiddetin ve kaybın o acımasız hissi hüküm sürecek, küçücük bir umut ışığı bile çöldeki bir su damlası kadar değerli olacaktır... Badem Ağacı dünyanın önyargılarla tanıdığı, akıl almaz acılarla yaşayan Filistin halkının cesaret ve inanç dolu öyküsünü tüm gerçekliğiyle haykırıyor.

Onlar savaşın çocukları... Filistinli, Iraklı, Kürt, Arap, Afrikalı, siyah, beyaz... Hangi dinden, ırktan, milletten oldukları hiç önemli değil; onların tek bir dini ve ırkı var: ÇOCUK! Hepsi aynı gökyüzünü paylaşıyorlar, bir avuç toprağı paylaşamayanların dünyasında... Barışa, umuda, güneşe hasret...(Şen, 2015)

Bulgular

Emel muzip gözlerle anneme baktı ve kelebeğin arkasından koştu. Sonrası yavaş çekim gibiydi. Sanki birisi onu havaya fırlatmıştı. Altında dumanlar ve alevler vardı ve gülüşü uçup gitmişti. Ses bize çarptı -gerçekten de çarptı- ve bizi sırtüstü yere yapıştırdı.

Kardeşimin nerede olduğuna baktığımda, o gitmişti. Gitmişti o kadar hiçbir şey duyamıyordum. Derken çığlıklar başladı. Annemin sesiydi, sonra arkamızda bir yerlerde babamınki geldi. Sonra Emel'in gitmediğini anladım. Bir şey görüyordum. Kolunu görüyordum. Koluydu ama artık bedeni ona bağlı değildi. Gözlerimi ovuşturdum. Emel, bekçi köpeğimizin lime lime ettiği oyuncak bebek gibi olmuştu. Ağzımı açıp öyle bir haykırdım ki ikiye bölüneceğimi sandım. (Badem Ağacı, s15-s16)

Romanın başkahramanı Ahmet kendisi için bilgisini geliştirmek için ya da oyun oynamak için çizdiği mayın haritasını kardeşinin vücudunun parçalarını bir araya getirmek için kullanıyor. Bir çocuğun kardeşinin bedenini bu şekilde görmesi çok acı bir durum. Kim kardeşini bu şekilde görmek ister ki?

Çocuksun okula gitmen gerekir. Ama sen çalışmak zorunda kalırsın. Baban olmadığı için eve yemeği sen götürmek zorundasındır. Herkes evde seni aç bekler. Ama sen çocuksun, çalışmamalısın. Karşına okumak için bir fırsat çıkar. Çok başarılısındır ama okula gitmek için vaktin olmaz. Bir seçim yapmak zorunda kalırsın. Bu seçimin ucunda seni parlak bir gelecek bekliyordur. Ailenin rızası yoktur. Sen büyük bir fedakârlık yaparsın. Geleceğin için bugününü verirsin. Ahmet'in başından geçmektedir tüm bu olaylar. Savaş hala devam etmektedir. Ahmet bir diğer kız kardeşi Sara'yı da kaybetmiştir. Kendinden iki yaş küçük erkek kardeşi ise inşaatta çalışırken iskeleden düşmüştür. Kaburgaları kırıldığı için yürümekte zorluk çekmektedir. Bir türlü bitmek bilmeyen savaş Ahmet'e her yerden tokat atmaktadır. Ahmet hala içindeki umutla yaşamaktadır.

Ahmet kimseye bir şey anlatamamaktadır. Babası cezaevindedir. Kendine dertlerini anlatmak için bir badem ağacı seçmiştir. Ona "Şahide" ismini koymuştur. Çünkü badem ağacı olan biten her şeyi görmektedir.

Lüks araçlar kaflesi ön kapının önünde duruyor, dâhiler iniyordu. Sanki görünüşlerine göre değerlendirileceklermiş gibi giyinmişlerdi. Üzerimde kan lekeli iş kıyafetimle -bir gömlek ve beli ipli pantolon- çıkış kapısının önünde yarışa hazırlanan safkan atların arasında eşek gibi duruyordum. Ortadan kaybolmak istiyordum.

Gözlerini bana diktiklerini hissediyordum. Elbiselerimi değiştirmiş olmayı diledim. (Badem Ağacı, s.138)

Bir çocuk hiçbir zaman kendisinden utanmamalıdır. Giydiği gömlekten, pantolondan, ayakkabıdan, dilinden, ırkından... Keşke ile başlayıp kendisini başkasının yerine koyduğu cümleler kurmamalıdır. İşte savaş çocuklara bunları yaşatmaktadır.

Ahmet hiçbir zaman yılmamaktadır. Sonucu ne olursa olsun kararlarından hep emindir. Evlendiği kadın Yahudi kendisi Arap olduğu için herkes ona karşı çıkmıştır. Hatta erkek kardeşi Abbas bu yüzden evi terk etmiştir. Neden? Çünkü savaş İsrail ve Filistin arasındadır. Bu yanlıştır. Böyle olmamalıdır. Savaşın sonuçları çocuklara mal edilmemelidir.

Ahmet bir sürü olumsuzluğa rağmen okumuştur. Bir profesörle çalışma yapmaktadır. Profesör o Arap diye onu okuldan kovdurmaya çalışmışsa bile sonradan onun ne kadar zeki ve güvenilir biri olduğunu anlamıştır. Daha sonra asistanlıktan profesörlüğe geçmiştir. Nobel ödülü almıştır. Aldığı parayı savaşta mağdur olan çocuklar için açtığı vakfa bağışlamıştır. Savaşın sonuçlarının çocukları olumsuz etkilediğini herkese duyurmaya çalışmıştır. Kendisi başarabilmiştir ama bunu başarabilen çocuk sayısını çok azdır.

Kaynakça

Corasanti, Michele Cohen, Badem Ağacı, Pegasus Yayınları, 2015

İNTERNET YALANCILIĞI

Müge ÇALIŞKAN

Erünel Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

“Ömür dediğin üç gündür; dün geldi geçti, yarın meçhuldür. O halde ömür dediğin bir gündür; o da bugündür.” Bir çok yerde karşılaşıyorum bu sözle. Altında hesapsızca, sorgulanmamış bir Can Yücel, yanında Can Yücel’in en bilinen fotoğraflarından biri... Bu da başka Can Yücel mahlaslı yalanların arasına giriyor fütursuzca. Oysaki bu şiirler Can Yücel’in dil ve düşünce yapısından uzak, Can Yücel’in espri anlayışından yoksun, muhalif yaşamına aykırı.

Sosyal medyanın her eve, her cebe girmesiyle birlikte bu şiirler de o şairlere ait oldu, yeni gelen nesiller de bu şairleri onların olmayan şiirleri ve düşünceleriyle tanımaya başladı. Ünlü edebiyatçılar adına açılan hesaplardan onlar adına yazılan yüz kırk karakteri geçmeyen yazılar doldurdu ceplerimizi. Bu çılgınlık öyle bir

boyuta geldi ki edebiyat tarihimizin efsanelerini yaşar bilir olduk, bunları onların hesapları sandık. Poyraz Karayel'den önce Oğuz Atay'ı tanımayan bir nesil her yerde “Albayım” der oldu. Hem de bunu yapan ne evdeki anneler ne de mahalledeki esnaf... Bunu yapan 21.yy.ın sosyal medya edebiyatçıları.

Bazı şiirler var. Örneğin Can Yücel'e ait olmayan “Bağlanmayacaksın” şiiri gibi. Gerçekten insana ait bir şey ortaya koyan, sahibinin ismine bakmadan okuyacağımız yapıtlar. Bunları bağrımıza basabilir, kabullenebiliriz. Zaten benim serzenişim, rahatsızlık duyduğum şey bu yapıtların edebi değerinin olup olmaması değil, altına yazılan yalan yanlış isimlerdir. Fakat bazıları var ki “Kamyon arkası edebiyatı” sözüne bile layık olamayacak, altında yazan ismi bile isteye kirleten sözde edebi aforizmalar. Bunlardan biri var ki Hz. Mevlana'nın adı altında paylaşılan fakat Mevlana'yı hiç tanımlamayan lalka. “Suskunluğum asaletimdendir. Her lafa verecek cevabım var. Lakin bir lafa bakarım söz mü diye, bir de söyleyene bakarım adam mı diye!”. Kendine “hamuş” diyen bir düşünürün başlarda bu sözleri söylemesi normal gelebilirdi insana fakat “Kim olursan ol gel” diyen, insanı insandan ayırmayan bir Mevlana bu sözleri nasıl söylesin?

Sözün kısası yazılan her şeyin edebiyat olmadığını kavramak, yazılan her edebi sözün gerçekliğine bakmadan o şiiri birisine mal etmemek gerek. Çünkü bu hem o şiire hem de o edebiyatçıya yapılan en büyük ayıptır. Uzun zamandır hayatımızda bulunan sosyal medya saçmalığından kurtulamayız fakat onun yalanlarına kanamayız da.

Giriş

Edebiyat, insanlığın varoluş sürecinde hissettiği duyguları yansıtmada, benimsediği görüşleri aktarmada anahtar rolü görmüştür. Bu aktarım bireye bağlı kalmayarak topluma da nüfuz etmiştir. Dönemin siyasal, sosyal, ekonomik ve kültürel koşulları edebiyata yön vermiştir. Hâkim olduğu toplumdan etkilendiği kadar toplumda azımsanamayacak dalgalanmalar da yaratmıştır. Toplumların yaşam tarzları, dünya görüşleri, sosyal ve kültürel değerleri hakkında bilgi alabileceğimiz başlıca kaynaklar sözlü edebiyat ürünleridir. Toplumda ait kültürün nesilden nesle aktarılmasında sözlü gelenek büyük önem taşır. Sözlü geleneğin en büyük mirasçıları olan halk ozanları, sözlü gelenek ürünlerinin kuşaktan kuşağa aktarılmasında, sosyal ve kültürel yapının şekillenmesinde, insan hayatına ilişkin toplumsal değerlere göre yaşatılmasında önemli bir sorumluluk üstlenmişlerdir. Âşıklar deyişlerini; toplumsal konularla, toplumu derinden etkileyen olaylarla ve gündelik hayatla ilişkilendirmişlerdir. Ele aldıkları konuyu dönemin zihniyetini göz önünde bulundurarak deyişlerine yansıtıp, içinde buldukları durumu adeta bir ayna işlevi görerek yansıtmışlardır. Dönemin siyasi ve sosyal baskısından, sansüründen sıyrılıp özgünlüğünü sağlama noktasında büyük zorluklar yaşamışlardır. Ülkenin sosyal ve kültürel meselelerini, çağının ve yaşadığı toplumun sosyal gerçeklerini gerçekçi ve akılcı bir şekilde dile getiren âşıklar toplumun ve insanların eksik yönlerini de şiirlerinde işlemekten kaçınmamışlardır. Halkın ortak duygu ve düşüncelerine tercüman olmuş, Türk kültürünün korunmasında kültür taşıyıcıları olarak görev yapmışlardır (Cerrahoğlu, 2011). Halk ozanlarının işlediği konuların genel hatları yakınma, halkı aydınlatma, şikâyet etme, övme, eleştirme, tavsiye verme ve bilgilendirme çerçevesinde gelişmiştir.

Halk ozanları tarafından kaleme alınmış deyişler incelendiğinde işlenen konuların canlılığını koruduğu görülmektedir.

Bulgular

Halk ozanları yaşadıkları devirdeki sosyal davranışların neden-sonuç ilişkilerini dizelerine taşımışlar ve insanlara sözleriyle doğru yolu göstermeye çalışmışlardır.

Ahmet Yesevi dünya malına tamah edenleri, bu kadar önem verilen dünya malının gelip geçici olduğunu dizelerine şu şekilde yansıtmıştır:

Tatlı tatlı yiyenler, türlü türlü giyenler

Altın tahta oturanlar toprak altında kalmışlar

Ahmet Yesevi bu dizelerinde ise ellerindeki adli ve dini güçleri halkın yararı doğrultusunda kullanmayıp kendi çıkarlarını gözeterek kullananları yermiştir. Bu eleştirileri Yesevi, 12. yüzyılda söylemiştir:

Molla, müftü olanlar, yanlış fetva verenler

Akı kara eyleyenler o cehenneme girmişler

Haram yiyen hâkimler, rüşvet alıp yiyenler

Kendi parmağını dişleyip korkup durup kalmışlar

Yaşadığı dönemdeki sosyal bozuklukları dile getiren bir diğer ozan da Sümmani olmuştur. İnsanların namusu önemsemediğini, ahlaktan yoksunlaştıklarını ve bu düzeninin yalnızca Tanrı ile düzeltilebileceğini belirtmiştir.

Milletse ahlaktan oldu hep beri

Kimsede kalmadı namus eseri

Bir dahi bozuldu çarhın çemberi

Düzeltemek gökteki hünkâra kaldı

Halk ozanlarının eleştirdiği bir diğer konu ise zengin ile fakir arasındaki adaletsizliktir. Âşık Huzurî, insanların çevresindekilere sergiledikleri tutumun paranın etkisiyle şekillenmesini yermiş, paranın her şeyden üstün tutulup, yoksul kişilerin bulunduğu ortamlarda varlıklı kişilere kıyasla hor görüldüğünü, itibarsızlaştığını dile getirmiştir:

Fakir olan her dem gider engine

Parasız bellidir baksan rengine

Her mecliste buyur derler zengine

Yaran ahbab lutf ü ihsan paradır

Biraz bahsedeyim ehl-i zamandan diyen Âşık Seyranî, yaşadığı dönemdeki sapmalardan bahsederek kötülerin iyilerden daha çok sevildiğini, insanlarda namus adına bir şey kalmadığını, sarhoşların giderek çoğaldığını sivri bir dille eleştirmiştir:

Biraz bahsedeyim ehl-i zamandan

Yahşiler aşağı düştü yamandan

Aralık itleri olmuş kumandan

Uyuz it kurtlara kumanda ediyor

Boy kürkünü beğenmiyor köçekler

Babasına akl öğretir cücükler

Yumurtadan burnu çıkan çocuklar

Horoz oldum diye cık cık ediyor

Küçükler büyüğe çorap giydirir

Tatlıyı insana acı yedirir

Seyrani zamane böyle dedirir

Şimdi kişi bildiğine gidiyor

Âşık Ruhsatı, insanlardaki merhamet duygusunun yitmesinden, adaletin yerini zulmün almasından yakınmıştır. Oluşan bu düzene alışamadığını ve bundan duyduğu üzüntüyü dile getirmiştir:

*Fark eyledik âhir vaktin yittiğin
Merhamet çekilip göğe gittiğin
Gücü yeten soyar gücü yettiğin
Papak belli değil börk belli değil
Adalet kalmadı hep zulüm oldu
Geçti su baharın gülleri soldu
Dünyanın gidişi acayip oldu
Koyun belli değil kurt belli değil*

Erzurumlu Emrah merhametin ve insanlığın kalmadığını, bilgi sahibi insanların cahilliğe ve haksızlığa susmasından, örnek teşkil edecek kimsenin kalmamasından şikâyetçidir:

*Hileye yüz tuttu asırda insan
Mürüvvet merhamet hürmet kalmadı
Fısk ile âlûde oldu âbidan
Cihanda bir temiz tıynet kalmadı
Herkes mail oldu süse ziynete
Erenler çekildi künc-i vahdete
Bir ehil gelmiyor sadr-ı devlete
Feyz alacak sahib-himmet kalmadı*

15. yüzyıl şairlerinden olan Pir Sultan Abdal idama mahkûm edilir. Pir Sultan Abdal darağacına giderken onu izleyenlerden taş atması istenir hatta zorunlu kılınır, aksi durumda taş atmayanlar cezalandırılacaklardır. İzleyiciler arasında can dostu olan Ali Baba da vardır. Ali Baba'nın vicdanı taş atmaya el vermez, avucunda sakladığı gülü fırlatır. Pir Sultan Abdal hislerini şu sözlerle dile getirir:

*Pir Sultan Abdal'ım can göğe ağmaz
Hak'tan emrolmazsa irahmet yağmaz
Şu ellerin taşı hiç bana değmez
İlle dostun gülü yaralar beni*

Pir Sultan Abdal "İlle dostun gülü yaralar beni" sözlerinde vefasızlık duygusunu işlemiştir. Korku uğruna dostluğundan, ideallerinden vazgeçen insanları eleştirmiştir.

Sonuç

Halk ozanlarının ele aldıkları konulara bakıldığında, yaşadıkları yüzyılın getirdiği kültürel, sosyal ve siyasal olayların şiirlerine yansıdığı görülmektedir. Bu içerikler o dönemin yaşam biçimi, benimsenen değer yargıları, halkın psikolojisi, tarihi olayları gibi birçok konuda bilgi vermektedir. Bundan dolayı deyişler gündelik yaşamla

oldukça ilişkilidir. Günümüzdeki sosyal, siyasal, kültürel konulara bakıldığında asırlar öncesinde deyişlerde işlenen konularla farklılık göstermediği görülmektedir. Deyişlere konu olmuş olay ve olguların canlılığını sürdürmesi, otoriteyi ve dini kişisel çıkarlar doğrultusunda kullanma 21. yüzyılda da güncelliğini korumaktadır.

Kaynakça

- Cerrahoğlu, Münir. "Âşıkların Sosyokültürel Alandaki Yeri Ve Önemi ". *Folklor ve Edebiyat* 17. 67 (2011)
- Çoruk, D. (2007). *XIX. Yüzyıl Sosyal Ve Siyasi Olaylarının Aşık Edebiyatına Yansımaları*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Kurt, N. (2016). *Halk Ozanlarının Eserlerinin Anadolu Halkının Günlük Yaşantısı Üzerine Etkileri*. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.

PSİKOLOJİ ÜZERİNDEN TÜRKÜLER

Ramazan SARI

Erünel Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

Türkü denince akla ilk gelen duygu nedir? Bir düşünelim. Aşk, ayrılık, özlem, hasret, gibi duygular gelir. Evet, doğru. Duygular her türküde aynı olabilir fakat bu türkülerin yazılış amaçları çeşit çeşittir. Her türkünün birbirinden farklı, birbirinden ilginç, hatta gizemli konuları vardır. Elbette bu farklılığın nedeni kişinin sahip olduğu psikoloji.

Her türkü yaşanan bir olaydan alınan yara, yeşeren bir umut, çekilen bir hasret, illa bir hikâye ile doğar. Bazı insanlar yaşadıkları olaylar sonucunda, o psikoloji ile içine kapanırken, bazı insanlar ise o psikoloji ile sazı sözü tercih eder. Çok eski dönemlerden doğan türküler yaşanmışlığı anlatan bir hikâyeyi gözler önüne serer.

Bazen kelimeler tek başına hiçbir şey ifade etmiyorken bir hikâye ile harmanlanarak ve güzel ezgiler ile birleşerek yıllar sonra dahi aynı psikolojiye sahip insanlara güzel duygular hissettirebilir. Öyle ki her insan zamanında bir türkü açarak neşelenmiş ya da dertlenmiştir. Tıpkı onu yazan insan gibi o güne dönerek kelimeleri, cümleleri tekrardan birleştirmiş kendince anlamlar yüklemiştir. Aynı bende olan "Hastane Önünde İncir Ağacı" türküsünün hikâyesi gibi. Bu türküde bir genç ile komşu kızının elim sonunu anlatılıyor. Nasıl mı? Vereme yakalanan genç adam asla sevdiğine kavuşamıyor ve o genç yaşadığı psikoloji ile kâğıdın kalemin başına oturuyor ve kelimelere kendince tatlar yüklüyor. Hasret, umutsuzluk, acı, aşk kokan bu mısralar zamanla besteleniyor ve benim gibi aşktan ve elbette kavuşamamaktan anlayan gençlerin kalbine bir ok gibi saplanıyor. Ne zaman bu türküyü dinlesem aynı o genç gibi vücudum param parça oluyor ve kalbim sızıyor. Herkes müziğin verdiği duygu ile hüzünlendiğini zannediyor ama asıl olay türkünün hikâyesi, kelimelerin verdiği anlam.

Türküyü sadece kulakla dinlemek yetmez. Türküyü dinlerken yaşamak, kendini yazanın psikolojisine büründürmek, kendi hikâyesi ile bağlaştırmak gerekir. Ancak bunları yaparak bir türkü dinlenebilir. Türküesüz hikâye olabilir fakat hikâyesiz türküler asla dinlenmeyecektir.

PANCAR MOTORUNDAN DENİZE

Nezahat CEN

Erüenal Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

TÜBİTAK için yola çıkmıştık güya. Ben sanıyorum ki araştırma yapacağız, bilgiler toplayıp, notlar alacağız. Ama hiç öyle sandığım gibi olmadı. Sabah erkenden kalkıp, kahvaltı yaptıktan sonra yola çıktık, Bezirgân'ın o iç ürpertici soğuşuna rağmen. Sanki ilk defa görüyormuş gibi etrafı dikkatlice inceliyordum arabanın camından. Cam buğulanıyordu ikide bir, hiç üşenmeden her seferinde siliyordum. Hiçbir şeyi gözden kaçırmamam lazım yolculuk sırasında. Bezirgân'dan Kalkan'a oradan Kaş'a ve sonunda Kekova. Üçağız'da bizi bekleyen küçük bir tekneye bindik. Pancar motoru deniyor sanırım tam olarak bilmiyorum adını. Yolculuk başlamıştı artık bizim için. Her şeyin fotoğrafını çekiyorduk. Üçağız'dan Kaleköy'e gidecektik. Kaleköy'e sadece denizden ulaşım olduğu için tekneyle gitmek zorundayız. Yaklaşık bir yarım saat sürdü yolculuğumuz. Yolculuk sırasında deniz bana muazzam huzur veriyordu. Bütün proje hevesini bir kenara bırakıp, sadece denizi izlemek istedim. Gerçi öyle de yaptım sanırım. Bilge Su fotoğraf çekiyordu zaten. Ben işin keyif tarafındaydım.

O gelmişti buralara birkaç defa. Benim ilk gelişimdi. Meraklı küçük bir çocuk gibi süzüyordum ortalığı. Bir yandan da tekneci ağabey bir şeyler anlatıyordu. Duymuyorum bile o an ne anlattığını. Gözüm denizde, kulağım ise pancar motorunun sesindeydi. Sadece bu ikisi vardı benim için. Yolculuk sona erdiğinde varmıştık Kaleköy'e. Diğer adıyla Simena'ya. Tekneden iskeleye atladım zor bela. Etrafıma bakındım bir iki dakika. Denizin berraklığı gözümü aldı bir an için. Denize bakıyordum, dibindeki taşları sayabilecek kadar temiz ve huzurlu. Kendimi çok kaptırmadan, Kaleköy'ün adını veren kaleye tırmanmaya geliyor sıra. Taşlardan merdiven yapmışlar belirli bir bölüme kadar, sonrası tahtadan. Otların içinden geçe geçe geliyoruz tahta merdivenlere. Bu arada güneş açıyor. Kat kat giyinmenin hüznünü yaşıyorum. Kalenin zirvesine varmak için fazlasıyla yol tepiyoruz. Ama her şeye rağmen zirvede olmaya değiyor. Yukarıdan görünen o manzara hayatımda hiç görmediğim bir manzara desem yalan söylemiş olmam sanırım. Denizin berraklığı kaç kilometre öteden bile göze çarpıyor. Su içinde kalmış olan lahitler daha güzel görünüyor zirveden. Kalenin içinde dünyanın en küçük tiyatrosu var. Hamamı, kilisesi, ambarı, mozaikleri, seramikleri her şey var. Tam anlamıyla kale gibi kale. O zamanlarda insanların savaş için kullanmalarının yanında barınak, sığınak gibi bir yer adeta. Kale'yi keşfe başlıyoruz aceleyle. O sırada fotoğraflar eksik kalmıyor haliyle. İkimiz de bir yandan harıl harıl fotoğraf çekiyoruz. Kale'nin etrafını inceliyorum o sırada. Önünde uçsuz bucaksız bir deniz, arka tarafında ise halkın geçim kaynağı olan seralar. Doğal güzelliğin her anında olması gereken beşeri bir faktör var illa ki. Burada da var. Ben her ne kadar olmaması taraftarıysam da... Kaledeki işimiz bitiyor. Hiç bırakasım gelmiyor o güzelim manzarayı. Yavaş yavaş merdivenlerden iniyoruz. Tekrardan tekneye... Şimdiki rota Batık Şehir. En merak ettiğim yerlerden birisi benim için. Yıllar önce bu şehir su yüzeyindeymiş. Sosyal hayat devam ediyormuş. Nedendir bilinmez -Arkeologlar deniz yükselmesi veya deprem diye tahmin ediyorlar.- şehir sular altında kalmış. Her şey olduğu gibi batmış. Tekneyle buradan geçerken denizin altındaki batıklar çok net bir şekilde görünüyor. Akdeniz'in en temiz denizi unvanının hakkını veriyor açıkçası. Ama burada yüzmek yasak, sadece bakanlıktan izinli olarak dalış yapılabilir. Tersane Koyu'na geçiyoruz

oradan. Çevreci dostlarım iş başında burada. Temizlik yapıyorlar. Yazın gelip gezmiş olan tatilcilerin bıraktıklarını ortadan kaldırıyorlar. Hep bunu yapmak zorunda mıyız? Her güzelin, iyinin içine bir damla da olsa çirkinlik, kötülük bulaştırmak zorunda mıyız? Neden bizim olana sahip çıkmıyoruz? Yıllar evvel bir sürü uygarlık bu bölgeler için birbirleriyle kavga etmiş, savaşmış. Ama biz şu an elimizde olanın değerini bilmiyoruz. Ya o insanlar ahmaktı, buraları kazanmak için çok savaştı ya da biz fazla hazırcıyız. Artık buralar bizim. Ne olursa olsun gezelim, görelim çöpümüz baki kalsın diye düşünüyoruz. Ha o insanlar da yeni gelen turistler rahatsız olmasın diye toplamıyor o çöpleri. Onlar güzellik baki kalsın diye uğraşıyorlar. Tersane Koyu serüveni de bitiyor. Artık dönüş vakti. Üçağız İskelesi'ne varıyoruz, geldiğimiz yolu geri teperek. İskeleye ayak basınca anlıyorum yorulduğumu. İnsan denizin içindeyken bir şey hissetmiyor. Ev yolu gözüküyor yavaştan. Tekneci Yusuf ağabey ile vedalaşıp, arabaya biniyoruz. Yine aynı rota Kekova, Kaş, Kalkan ve Bezirgân.

SANATLA KALIN

Tuğçe AKGÖL

Erünel Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

Sanatın hayatın bir parçası haline getirilmesi gerektiğine inanıyorum. Müziğin ruhta yarattığı dinginlik, resmin tuvaldeki coşkusu, dansın vücutta var oluşu... Sanat öyle bir daldır ki kolu her yere uzanır. Onu seven de sevmeyen de onun bir parçası haline gelir. Sanatla her şey iç içedir. Doğa bir ressamın en güzel malzemesidir. Ritim bir dansçının, sessizlik bir şairin en önemli kaynağıdır. Hepimiz sanatla uğraşmasak bile onsuz yapamayız.

Herkesin bir sanat yönü olduğunu düşünüyorum. Bu yönü keşfetmek zamanımızı alacak tabii. Sanatçı olmak kolay değil. Sanatçılık sadece kendi yaşadığımız dönemde kavrayabileceğimiz bir şey de değil. Çoğu sanatçının bestelediği, çizdiği, yaptığı sonradan değer kazanıyor.

Küçükken keşfettiğim bir yönüm var: Resim çizmek. Minik ellerimle dedemin aldığı pastel boyalar bir araya geldiği zaman her yere resim çizerdim. Dedemin anlattığı masallardaki kahramanları resmetmeye çalışırdım. Şu an resim çizsem de bu yeteneğime zaman ayıramadığım için fazla geliştiremiyorum kendimi. Resim yaptığım zamanlarda boyalarla, fırçalarla uğraşırken dinleniyorum. Bu işi yapmam gerektiğini düşünüyorum. Renklerin yarattığı bir dünyanın içinde olmak istiyorum. Ne yazık ki olamıyorum. Çevremdekiler bunu hobi olarak yapmam gerektiğini söylüyorlardı. Zamanla onlara uydum artık resmi boş zamanlarımda yapıyorum.

Sanat severek yaptığımız işlerin sonucu ortaya çıkan bir olgudur. Tutkuyla yaptığımız her şey... Eğer bir yönünüzü keşfettiyseniz onun peşini asla bırakmayın. Hislerinizi kâğıda aktarabiliyorsanız yazmaktan vazgeçmeyin. Sevdiğiniz şeyleri yapmak için kendinize zaman ayırın, boş zamanlarınızda yapmayın.

Sanatla uğraşmak insana keyif verir. Ruhunu dinlendirir. Hayata farklı pencerelerden bakmayı öğretir. Ruhumuzu özgür kılar, yapmak istediklerimizi yaptırır. İnsanın kendine özgüdür. Belli kuralı olmadığı için herkesçe benimsenir. Sanat düşünderimizi somutlaştırmada yardımcı olur. Sanat ruhumuzun gereksinimidir.

Hepimiz sanatçı adayız yeter ki sanat yönümüzü keşfedelim. Çünkü bana göre "Sanatsız kalmayan herkes sanatçıdır." Sanatla kalın.

AGATHA CRISTIE VE DAN BROWN'UN GÖZÜNDEN İSTANBUL

Oğuzhan CEBE

Erünel Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

Giriş

İngiliz yazar Agatha Christie ve ABD'li yazar Dan Brown İstanbul'u konu alan eserler vermişlerdir. İstanbul'un konumundan, tarihi mekânlarından ilham almışlardır. İngiliz yazarın kitabı "Doğu Ekspresinde Cinayet" ABD'li yazarın kitabı "Cehennem"dir. Dan Brown kitabını Galata Kulesi'nde yazmıştır.

Agatha Christie

Polisiye romanın denilince ilk akla gelen yazardır. Kitapları birçok kez basılmıştır. 1890 yılında dünyaya gelen Agatha Christie bilindiği üzere *Hercule Poirot adındaki dedektif karakterinin yaratıcısıdır*. Polisiye edebiyatın kraliçesi olarak bilinen Agatha Christie, yazdığı her eser çok büyük bir okur kitlesine ulaşmış başarılı bir yazardır. Yazdığı kitapların birçoğu beyaz perdeye uyarlanmıştır. Agatha Christie 15 Eylül 1890 tarihinde, Birleşik Krallık'ta dünyaya gelmiştir. Babası Frederick Alvah Millet, annesi Clarissa Miller'dır. Babasını çok küçük yaşta kaybeden Christie annesi tarafından büyütülmüştür. Yazdığı eserleri dünya çapında yüz binlere ulaşan ünlü yazarlardan biri olan Agatha Christie, okula gönderilmeyip okul eğitimini evde annesi tarafından almış bir yazardır. Çok küçük yaşlarda öykü yazmaya başlayan Agatha, 16 yaşındayken şan eğitimi almak için Paris'e gönderilmiştir. Fakat burada çok fazla kalamayarak, yeniden ülkesine dönmüştür. 24 yaşına geldiğinde Archibald isimli beyfendiyle evlenip bir kez daha Fransa yolcusu olmuştur. Burada yaşadığı süre boyunca sürekli dedektif romanları okuyan Agatha, kendisinin bunlardan çok daha iyilerini yazacağını düşünmüş ve eline kalemi almıştır. Sonrasında da 113'ten fazla dile çevrilen, en iyi polisiye kitapları arasında yer alan birçok eserin yaratıcısı olmuştur. Dünya edebiyatında önemli polisiye romanları ile yer edinmiş olan Agatha Christie, birçok eseri ile günümüzde halen okunmaktan keyif alınan bir yazar özelliğini korumaktadır. Hercule Poirot isimli dedektife yönelik yazdığı polisiye romanları sayesinde, büyük ölçüde ün kazanmıştır. Polisiye romanların en önemli kadın yazarlarından olmasının yanı sıra, oluşturduğu polisiye karakterlerle de dünya edebiyatına önemli ölçüde yön vermiş bir İngiliz yazardır. Shakespeare ve İncil'den sonra en çok satılan kitaplar Agatha Christie'ye aittir. İstanbul'daki Pera Palas Otelinin Christie'nin Doğu Ekspresinde Cinayeti'ne (Murder on the Orient Express) ilham kaynağı olduğuna inanılmaktadır. Eserlerinden bazıları: Miss Marple'in Son Maceraları, Yedilerin Gizemi, Sessiz Tanık, Büyük Dörtler, Porsuk Ağacı Cinayeti, Dersimiz Cinayet, Pembe Evdeki Ölü, Cinayet Randevusu, Doğu Ekspresinde Cinayet'dir. Agatha Christie'nin bu saydıklarımız dışında elbette daha onlarca kitabı bulunmaktadır.

Dan Brown

Romancı olmasına rağmen roman okumaktan nefret eden bir yazardır. 22 Haziran 1964 yılında Amerika Birleşik Devletlerinde dünyaya gelen ünlü yazar Dan Brown, Amherst Koleji ve Philips Exeter Akademisinden mezun olmuştur. Brown, babasının matematik öğretmeni olduğu New Hampshire'da büyüdü. Annesi bir müzisyendi. Amherst College'tan mezun olduktan sonra Los Angeles'ta bir şarkıcı-şarkı yazarı olarak çalışmaya giden Dan Brown müzik kariyerinde başarısız olduğunda 1993'te evine geri döndü ve Phillips Exeter'de İngilizce

öğretmeni oldu. Daha sonra kurgu yazmaya başladı. Brown, Sydney Sheldon'dan aldığı ilhamla kitap yazmaya karar vermiş. Dan Brown, tüm zamanların en çok satan romanlarını yazan, okuyucular hatta akademisyenler arasında entelektüel bir tartışma konusu olan bir isimdir. Esas dünya genelinde ünlenmesini sağlayan kitabı ise, 2003 senesinde piyasaya sürdüğü Da Vinci Şifresi isimli romanıdır. Brown'nun bu kitabı beyaz perdeye uyarlanmıştır. Brown eserlerinde genellikle gizemli olmayı tercih etmiştir. Brown eserleri için eşinene yardımcı olmaktadır. Brown'un İstanbul'u konu alan romanı vardır. Eserleri: Dijital Kale (1998), İhanet Noktası (2001), Melekler ve Şeytanlar (2000), Da Vinci Şifresi (2003), Kayıp Sembol (2009), Cehennem (2013)'dir.

Bulgular

Agatha Christie ve Dan Brown eserlerinde mekan olarak daha çok İstanbul'u seçmişlerdir. Yazarlar eserlerinde kendi gözlemlerinden İstanbul'u anlatmışlardır.

Dan Brown, "Cehennem":

Brown, Cehennem'de, kente kimliğini veren eserlerden, "Dünyanın Sekizinci Harikası" olarak gösterilen Ayasofya, "gizemli su sarnıcı" Yerebatan Sarayı, Osmanlı'nın yönetim merkezi Topkapı Sarayı, "adını içindeki mavi çinilerden alan" Sultanahmet Camisi, Galata, Mısır Çarşısı ve Bizans surları betimlemeleri, okuyucuya İstanbul'u yaşatmaktadır. Boğaziçi, Asya ve Avrupa kıtalarını tanımlayışı, "oradaymış" hissi uyandırmaktır.

Yazarın İstanbul ile ilgili ilk sözleri, şehirdeki karşıtlığı gösterir şekilde:

"Dindarlarla laikler; eskiyle yeni; doğuyla batı... Avrupa ile Asya arasındaki coğrafi sınırdaki duran bu ebedi şehir, gerçekten de eski dünyadan daha da eski bir dünyaya uzanan bir köprüydü. İstanbul... Artık Türkiye'nin başkenti olmayan şehir, yüzyıllar boyunca üç farklı imparatorluğun; Bizans, Roma ve Osmanlı'nın merkezi olmuştu. Bu yüzden İstanbul, tarihi en fazla çeşitlilik gösteren yerlerden biriydi. Şehir, Topkapı Sarayı, Sultanahmet Camisi, Yedikule ile ilgili folklorik savaş, zafer ve yenilgi efsaneleriyle doluydu." Brown, kitabın kahramanı Langdon'un, Atatürk Havalimanı'ndan şehrin merkezine gelirken geçtiği Kennedy Caddesi'nin sağındaki deniz, solundaki Bizans surları ve ağaçlar, "İstanbul'un eskiyle yeninin karşılaşmasının mükemmel örneği" şeklinde özetliyor.

Kitapta, Osmanlı sultanlarının ikametgâhı, devletin yönetim ve eğitim merkezi Topkapı Sarayı, "iç duvarlarını kaplayan mavi çinilerden adını alan", "peri masalından çıkmış gibi görünen şerefeli minareleri" ile Sultanahmet Camisi (Blue Mosque) geçilerek, yaklaşık bin yıl boyunca dünyanın en büyük kilisesi ve kimilerince "Dünyanın Sekizinci Harikası" Ayasofya'ya ulaşılmaktadır. Cehennem'de, kahramanların Ayasofya'dan sonraki mekânı, 542 yılında Bizans İmparatoru I. Justinianus tarafından su ihtiyacını karşılamak üzere yaptırılan, suyun içinden yükselen mermer sütunların arasındaki ihtişamından dolayı halk tarafından Yerebatan Sarayı olarak anılan Yerebatan Sarnıcı olmuştur.

Uzun yıllar boyunca rıhtımıyla ülkenin dışa açılan kapısı, tarihi açıdan zengin Galata, Haliç'in üzerinden geçen Galata Köprüsü, İstanbul'un önemli mimari eserlerinden Yeni Camisi'ni anlatan Brown, İstanbul'un en eski kapalı çarşılarından biri, aktarlarıyla meşhur Mısır Çarşısı'nı "Amerikan alışveriş merkezlerinden daha büyük görünüyordu" şeklinde tanımlamaktadır.

Agatha Christie "Doğu Ekspresinde Cinayet":

Agatha Christie'nin bu romanı İstanbul'da geçmemiştir sadece romanı yazarken İstanbul'da bulunmuş ve havasından ilham almıştır.

Pera Palas Otel, İngiliz polisiye yazarı Agatha Christie'nin adıyla adeta özdeşleşti. Otel, tanıtımlarında yıllardır onun adını kullanmaktadır. Bu imaja uygun olarak önceki gün de Christie'nin kaldığı söylenen 411 numaralı odanın karşısındaki 410 numara da, Türkiyeli polisiye yazarı Ahmet Ümit'e verildi. Ümit'in yeni romanını bu odada hazırlayacağı açıklandı. Ne var ki, ortada pek de dillendirilmeyen bir muamma vardır: Christie, gerçekten Pera Palas'ta kaldı mı?

Otel de önümüze türlü türlü kanıtlar sürüyor. Gerçekten de rezervasyon defterinde, Şark Ekspresi'nin konuk listesinde ve o dönem hem tren yolunu hem oteli işleten Cook şirketinin kayıtlarında Christie'nin imzası vardır. Hatta 1979'da Christie'nin kayıp 11 gününü filme almak isteyen Warner Brothers Şirketi'nin tuttuğu bir medyum, Christie'nin bu 11 günlük kayıp dönemine ışık tutacak bir anahtarın, Pera Palas'taki odada bulunduğunu iddia eder. O dönem otelin Yönetim Kurulu Başkanı olan Hasan Süzer de odada bir anahtar bulunduğunu açıklar. Pera Palas, 2010'da topladığı tüm bu kanıtların eşliğinde Christie'nin 120. doğum gününü yazarın akrabalarının da davetli olduğu bir partiyle kutlar. Ama bu meşum esrara Christie'nin ünlü dedektifi Poirot'nun açısından yaklaşınca sonuç bambaşka çıkıyor. Holmes'ün aksine Poirot, güçlü sezgilerine ve zekâsına güvenir. Nobran dedektifimiz için kanıt bir şey ifade etmez. Sanki Holmes'e bir gönderme yapar gibi, "Ben köpek miyim ki, yerde kanıt arayayım" der. O hikâyeye bakar, boşlukları keşfeder, parçaları birleştirir...

Kaynakça

Dan Brown, Cehennem, Altın Kitaplar, İstanbul, 2013

Agatha Christie, Doğu Ekspresinde Cinayet, Altın Kitaplar, İstanbul, 1934

<http://www.bilgiustam.com/dan-brown-kimdir/>

<https://bilgihanem.com/agatha-christie-kimdir/>

KARACAOĞLAN'IN ALA GÖZLÜ NAZLI DİLBER VE ALA GÖZLERİNİ SEVDİĞİM DİLBER ŞİİRLERİNDE KADININ YERİ

Zehra Turna DEMİR

Erünel Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

Karacaoğlan'ın Şiirleri

Toroslar'ın ve Çukurova'nın çocuğu Karacaoğlan, genellikle aşk ve doğa ozanı olarak tanınır. Karacaoğlan, yaşadığı çağda yetişmiş başka saz şairlerinin tersine, dil ve ölçü bakımından Divan Edebiyatı'nın ve tekke şiirinin etkisinden uzak kalmıştır. Halk, ondan sonra, aşkı en güzel terennüm edebilecek, güzeli ve güzellikleri ondan öte övebilecek bir başka ozan gelmeyeceğine inanmıştır. Gerçekten Karacaoğlan, aşk konusunu işleyen şair ve halk ozanlarının "piri" sayılabilecek ölçüde değerli, dillerden düşmeyen aşk şiirleri bırakmıştır. "Ben ölürsem söylenirim dillerde" derken, ölümsüz konu aşkı en iyi biçimde işlediğinin farkındadır. Anadolu insanının o çağdaki günlük konuşma diliyle Türkçe yazmıştır. Kullandığı Arapça ve Farsça sözcüklerin sayısı azdır. Yöresel sözcükleri ise yoğun bir biçimde kullanır. Deyimler ve benzetmelerle halk şiirinde kendine özgü bir şiir evreni kurmuştur. Bu da onun şiirine ayrı bir renk katar. Bu sözcüklerin birçoğunu halk dilinde yaşayan biçimiyle, söylenişlerini bozarak ya da anlamlarını değiştirerek kullanır. Karacaoğlan, halk şiirinin geleneksel yarım uyak düzenini ve yer yer de redifi kullanmıştır. Hece ölçüsünün 11'li (6+5) ve 8'li (4+4) kalıplarıyla yazmıştır. Bazı şiirlerinde ölçü uygunluğunu sağlamak için hece düşmelerine başvurduğu da göröülür. Mecaz ve mazmûnlara çokça başvurması, söyleyişini etkili kılan önemli öğelerdir. Şiirsel söyleyişinin önemli bir özelliği de, halk şiiri türü olan mani söylemeye yakın oluşudur. Koşmalar, semailer, varsağlar ve türküler şiirleri arasında önemlice yer tutar. Bunların her birinde açık, anlaşılır bir biçimde, içli ve özlü bir söyleyiş birliği kurmuştur. Geniş ufukla bakan söyleyişleri vardır. Bunlarda, "kişileri" bütün insanlardır. Herkesin dikkatini toplayabilecek olaylar zincirine yeni halkalar ekleyen şiirler de söylemiştir.

Pir Sultan Abdal, Âşık Garip, Köroğlu, Öksüz Dede, Kul Mehmet'ten etkilenmiş; şiirleriyle Âşık Ömer, Âşık Hasan, Âşık İsmail, Katibî, Kuloğlu, Gevheri gibi çağdaşı şairleri olduğu kadar 18. yüzyıl şairlerinden Dadaloğlu, Gündeşlioğlu, Beyoğlu, Deliboran'ı, 19. yüzyıl şairlerinden de Bayburtlu Zihni, Dertli, Seyranî, Zileli Talibî, Ruhsatî, Şem'î ve Yeşil Abdal'ı etkilemiştir. Daha sonra da gerek Meşrutiyet, gerek Cumhuriyet dönemlerinde, halk edebiyatı geleneğinden yararlanan şairlerden Rıza Tevfik Bölükbaşı, Faruk Nafiz Çamlıbel, Behçet Kemal Çağlar, Necip Fazıl Kısakürek, Ahmet Kutsi Tecer ve Cahit Külebi Karacaoğlan'dan esinlenmişlerdir.

Onun şiirleri aşk ve doğa üzerine kuruludur. Ayrılık, gurbet, sıla özlemi ve ölüm en çok değindiği konulardır. Duygularını, yaşadıklarını, düşüncelerini; içten, gerçekçi ve özgün bir şiir yapısı içinde anlatır. Karacaoğlan, Türk aşık edebiyatına yepyeni bir söyleyiş biçimi getirmiştir. Çok yalın ve temiz bir Türkçe kullanmakla birlikte kendisinden sonra gelen birçok ozanı derinden etkilemiştir. Bu olumlu etkiler günümüz Türk şiirine kadar uzanır.

Gelin" ve "kız" diye güzelleme yazmayı pek sever Karacaoğlan. Gelin, "süzme bal"dır ona göre. Kız ise "petekteki bala" benzer...

Tabiatın güzellikleriyle bütünleştirdiği selvi boylu, balaban bakışlı, keklik sekişli, yayla çiçeği kokuşlu; kâh yeşilbaşlı gövel ördek, kâh telli turna, kâh bembeyaz bir kuğu olan ak gerdanlı, ak göğüslü bütün güzellere Karacaoğlan müptelâdır, âşıktır. Ona göre güzel sevmek günah değildir, hatta dört kitapta da yeri vardır. Güzellerden ayrı yaşamak ölümlü eş değerdir. Bu dünyadan göçer ise kızlardan ayrı kalmanın da kendince çözümünü bulur.

ALA GÖZLERİNİ SEVDİĞİM DİLBER

<i>Ala gözlerini sevdiğim dilber</i>	<i>Senin işin yiyip içmek dediler</i>
<i>Göster cemalini görmeye geldim</i>	<i>Yaren ile konup göçmek dediler</i>
<i>Şeftalini derde derman dediler</i>	<i>Göğsün cennet koynun uçmak dediler</i>
<i>Gerçek mi sevdiğim sormaya geldim</i>	<i>Hak nasip ederse görmeye geldim</i>
<i>Gündüz hayallerim gece düşlerim</i>	<i>Mail oldum senin ince beline</i>
<i>Uyandıkça ağlamaya başlarım</i>	<i>Canım kurban olsun tatlı diline</i>
<i>Sevdiğim üstünde uçan kuşların</i>	<i>Aşık olup senin hüsnün bağına</i>
<i>Tutup kanatların kırmaya geldim</i>	<i>Kırmızı güllerin dermeye geldim</i>
<i>Senin aşkların gülmez dediler</i>	<i>Karac'oğlan der ki işin doğrusu</i>
<i>Ağlayıp yaşını silmez dediler</i>	<i>Gökte melek yerde huma yavrusu</i>
<i>Seni bir kez saran ölmez dediler</i>	<i>Söyleyeyim ben sana sözün doğrusu</i>
<i>Gerçek mi efendim sormaya geldim</i>	<i>Soyunup koynuna girmeye geldim</i>

Güzeller; boylarınca al giyinirler, al giyinir çiçekler sokunurlar, ak topuk üstüne atlas ya da sandal tuman dökerler, lefir, çuha şalvar giyerler, allı, tor (güzel, göz alıcı) yollu şalvarlarıyla göreni ateşe yakarlar. Sevgiliye yakın olma arzusunu ısrarla dile getiren Karacaoğlan'ın şiirlerinde giyim kuşamın parçası olan takılar, süs eşyaları, kadın güzelliğinin, cinselliğinin en önemli ayrıntıları olarak verilir. O, heyecanı harekete geçirmek için imgeyi kullanır. Duyumlar, algılar, tasarımlar duygusal bir imgeye dönüşür: Karacaoğlan'ın aşk şiirlerindeki kahramanlar yakın çevredendir. Karacaoğlan gerçekçidir. Gıllığı sevmeyiz, doğrudan yanaşır güzele.. Ve güzel, hayali değil, gerçek olduğundan adıyla seslenir güzele.. Ne diyecekse der." Karacaoğlan'da tabiattaki varlıklar, sevgilinin güzelliğini anlatmak için kullanılan bir araçtır.

ALA GÖZLÜ NAZLI DİLBER

Ala gözlü nazlı dilber
Koma beni el yerine
Altın kemerin olayım
Dola beni bel yerine

*Hecine gönlüm hecine
Yiğide ölüm geçince
Al beni zülfün ucuna
Sallanayım tel yerine*

*Gel kız karşımda dursana
Şu benim halim sorsana
Zülfünden bir tel versene
Koklayayım gül yerine*

*Karac'oğlan der n'olayım
Kolun boynuma dolayım
Nazlı yar kölen olayım
Kabul eyle kul yerine*

Güzelin göğsüne kavuşamayan Karacaoğlan'ın pişmanlığı ölümle eşdeğerdir, isterse kölesi olacaktır. Sevgiliden uzak kalıp boynuna ve beline sarılamayan Karacaoğlan kendisini el yerinde görür, bu onun için en büyük acıdır.

Evet, Karacaoğlan böyle! Karacaoğlan bitmez ve ölmez...

Kaynaklar

1. AKSAN, Doğan, Halk Şiirimizin Gücü, Bilgi Yayınevi, Ankara, 1999.
2. Dr. MÜJGAN CUNBUR-KARACAOĞLAN- Başbakanlık Kültür Müsteşarlığı Yayını.
3. Dr. Tahir Kutsi Makal-Karacaoğlan- Toker Yayınları.
4. <https://www.antoloji.com/ela-gozlu-nazli-dilber-siiri/>
5. <https://www.antoloji.com/karacaoglan/hayati/>
6. <https://www.engelliler.biz/forum/sairler-ve-siirleri/12948-karacaoglan-siirleri.html>

MEKTUP ARKADAŞIMLA ÜÇ GÜN

Sena Nur BALÇIN

Erünel Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

Günlerdir dört gözle bugünü bekliyordum. Çok heyecanlıydım. Çünkü hem arkadaşlarımla birlikte gideceğimiz ilk geziydi hem de mektup arkadaşım ile tanışacaktım. Yaklaşık beş aydır mektuplaşıyorduk. Birbirimize çoğu şeyden bahsettik. Bir araya gelince çok iyi anlaşacağımıza emindim. Son hazırlıklar bittikten sonra okula gitmek üzere yola çıktık. Ailelerimizle vedalaştıktan sonra otopara gittik. Biletler alınıp valizler bagaja konulduktan sonra otobüse bindik. Köyceğiz'e doğru yolculuğumuz başladı. En yakın arkadaşım Aleyna ile birlikte

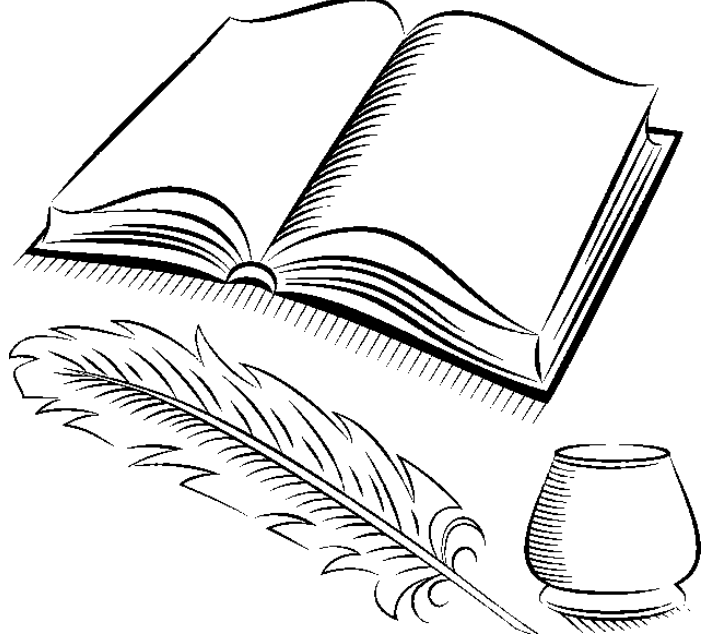

oturuyorduk. Yolda giderken yeni yerler görmenin verdiği keyifle müzik dinledim. Biraz uykuya dalmıştım ki arkadaşım geldiğimizi söyleyerek beni kaldırdı. Hemen valizlerimizi alıp bizi bekleyen araca doğru yöneldik. Bizi karşılayan Muhtar Amca çok sevecen bir adamdı. Büyük bir samimiyetle "Hoş geldiniz." diyerek araca bindirdi bizi. Yeşilköy İlkokuluna geldik. Araçtan iner inmez etrafıma göz gezdirdim. Okulun bahçesi çok büyük ve ferah bir ortama sahipti. Etrafı ağaçlarla ve bir sürü çiçekle kaplıydı. Kendi okulumu düşündüm. Bahçesinin küçük ve binalarla çevrili olması sıkıcıydı.

Biz gelir gelmez etrafımızı kalabalık çevirmişti. Davul zurna çalmaya başladı. Folklor ekibi ve okul müdürü gelip öğretmenlerimizle tanıştı ve bizlere selam verdiler. Öğrenciler hepimize "Hoş geldiniz." dediler. Çok samimi bir karşılamaydı. Bu esnada gözüm mektup arkadaşımı arıyordu. Bir keresinde mektup zarfına fotoğrafını koyduğu için yüzünü anımsamaya çalışıyordum. Bizi okulun ön tarafına doğru yönlendirdiler. Her yere masalar, sandalyeler konulmuştu; yan tarafta bir kürsü vardı. Orta kısmı boş bırakmışlardı. Biraz sonra orada gösteri yapılacaktı. Okuldaki bütün öğrenciler ve onların velileri oradaydı. Müdür bizi bir yere oturttu, tören yapılacağını, daha sonra da isimler söylenerek mektup arkadaşlarımızla bir araya geleceğimizi belirtti. Hemen hediyemi elime aldım ve beklemeye başladım.

İlk önce öğrenciler zeybek oynamaya başladılar. Onları büyük bir hayranlıkla izledim. Ellerini havaya kaldırıp ayakları ile tuttıkları ritim, birbirleriyle olan uyumları mükemmeldi. Nihayet o an gelmişti. Artık mektup arkadaşım ile tanışacaktım. İsmimi duymamla hemen kürsüye yürüdüm ve arkadaşım geldi. İçtenlikle birbirimize sarıldık. Biraz sohbet edip vakit geçirdik. Tören faslı bittikten sonra yemek hazırlandı. Teyzeler yemekleri çok lezzetli yapmışlardı. En çok keşkeği beğendim. Akşama doğru arkadaşımın ailesiyle birlikte evlerine gittik. Çok tatlı, samimi insanlardı. Hiç yabancılık çekmedim.

Ertesi sabah hazırlanıp Köyceğiz Gölü'ne gitmek üzere yola koyulduk. O kadar eşsiz bir yerdi ki bayıldım. Rehber bize özelliklerinden bahsetti. Tatlı su gölüymüş. Aynı zamanda bir diğer özelliği de dünyada yedi tane bulunan ayaklı göller arasındaymış. Caretta Caretta kaplumbağalarının yuvalama alanı olan bir gölmüş. Özelliklerini duyduktan sonra daha çok hayran kaldım bu eşsiz doğa harikasına. Çevresinin doğal güzelliği, keşif noktaları ve bulunduğu kasabayla olan muhteşem uyumu, insanın hafızasında büyük bir yer ediniyordu. Burada biraz vakit geçirdikten sonra Ağla Yaylası'na geçtik. Çok tatlı şirin bir köydü burası. Havası insanı rahatlatıyordu. Yazın Antalya'nın bunaltıcı sıcağından kaçıp buraya ailemle birlikte gelmemiz gerektiğini aklıma not ettim. Akşama kadar burada temiz havanın tadını çıkardıktan sonra pansiyona döndük.

Bir sonraki gün gezimizin durağı Sultaniye Kaplıcaları idi. Bu kaplıcalar ülkemizin en büyük kaplıcasıymış. Kaplıca

sularının klorür, kalsiyum ve sülfat içerdiğini, birçok hastalığa iyi geldiğini rehberimizden öğrendik.

Bu üç günlük rüyanın sonunda mektup arkadaşımın ayrılacağı için çok üzgündüm ama onların da Antalya'ya gelecek olması içimi ferahlatıyordu. Görmüş olduğum yerler ve tanıştığım insanlar bana yurdumuzun dört bir yanının cennetten bir bahçe olduğunu, içinde de güzel insanların varlığını gösterdi.

MÜZİKOLOJİ

Nazlı Can ŞAHİN

Erünel Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

Güneşli bir havada, ahmakıslatan bir yağmurda veya rüzgârın ağaç yapraklarına değdiği anda çıkan hışırtılar eşlik eder kulaklığıma. Müzik, duyduğum, gördüğüm kısacası hissettiğim her şeyde ruhuma dokunuyor, varlığını hissettiriyor.

Karamsar anlarımda, kahkahalara boğulduğumda, heyecanlıyken hatta ders çalışırken bile her daim kurtarıcım olmuştur. Canım sıkkın olduğunda müzikle kendime gelir, sinirlendiğimde müzikle sakinleşir, sevinçli olduğumda yine bunu dudağıma taktığım bir melodi ile dile getiririm.

Müzik sanıldığı gibi seyahatte zaman geçirmek için ya da düğünlerde insanları eğlendirmek için dinlenilmez. Müzik ruhun gıdasıdır desem biraz sıradan olacak ama gerçekten de öyle olduğunu düşünüyorum.

Bence müzik ruhun keyif damarıdır. İçerisinde kan, besin dolaşmaz. Yaşamımızı sürdürebilmemiz için gerekli olan birtakım şeyler o damardan akar. Müziksiz yaşamak yarım yaşamaktır. Müziğin çok fazla fonksiyonu vardır hayatımızda. Özellikle de psikolojimiz üzerinde. Örneğin üzgün olduğumda şarkının sözlerine odaklanırım. Yaşadığım sıkıntıları o şarkının sözlerinde bulurum. Yalnız olmadığımı hissederim. Dinlediğim o müzik gözlerimden yaşlar akmasına neden olur bazen. Mutlu olduğum zamanlarda dinlediğim müziklerde kendimi ritme

kaptırırm. Eşlik ederim müziğe. Bazen de dans etmeye başlarım. Dışarıdan nasıl gözüktüğümü hiç umursamadan. Stresli olduğum zamanlarda da müzik dinlemek ilaç gibi gelir bana. Yorgunluğumu, kaygılarımı, düşüncelerimi alır uzaklara götürür. Tabii bazen de düşüncelere boğar. Neticede stresten eser bırakmaz. En büyük ilham kaynağım diyebilirim müzik için. Yalnızca ufku göstermez, ufkun ötesini de gösterir insana.

Müzik evrensel bir dildir. Dilini herkesçe bilinmeyen şarkılar herkeste aynı duyguları uyandırabilir. Bunu sadece insan bazında düşünmemek lazım tabii. İneklere bile klasik müzik dinletildiğinde daha çok verim elde edildiği söyleniyor. Müziği çok tesirli bir ilaca benzetiyorum. Bazen öyle melodiler öyle sözler çıkar ki karşımıza tekrar tekrar, ezberleyene kadar

dinlemek isteriz. Kendine tutsak eder insanı. Esaretlerin en güzeli budur bence. Aynı zamanda esir tuttuğu kadar özgür de bırakır ruhumuzu. Hayal gücümüzü, yaratıcılığımızı doruklara çıkarır. Eğer dünyayı bir yapboz olarak düşünürsek şüphesiz en büyük parçası, en büyük tamamlayıcı müzik olurdu. Eğer bu parça kaybolursa keyif damarımız kopar. Müziksiz dünya eksik kalır, renksiz kalır, cansız kalır.

ALANYA

İlknur YILDIZ

Erünel Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

Kabus dolu anlarımın başında, her daim otobüs ile yolculuk yer alırdı. Zırlayıp duran çocuklar, koltuğunu arkaya yatıran insanlar, cam kenarının dolması ve de beni en beter hale sokan mide bulantım. Annemin yolculuk esnasında her daim yanında bulundurduğu poşetler yetiştirirdi imdadıma, en zor zamanlarımda. Bazen buna gerek kalmazdı. Bir beşik misali sallanan otobüs sağ olsun, hemen uykumu getirirdi. Şu an nasılsam, on bir yaşımıdayken de tıpkı öyleydim.

Küçük yaşında ikinci kez gerçek bir tatile çıkmanın heyecanı içerisindeydim. Beyaz, kocaman otobüse bindiğimde bile yerimde duramazken, aracın hareketinden on dakika sonra uyuyakaldım. Antalya-Alanya arası çok bir mesafe olmadığından hemencecik vardık. Annemin yanağıma konduğunu öpücükler sayesinde araladım kirpiklerimi. Normalde karşılık verdim vermesine lakin gözlerim, camın ardındaki denizin arayışı içindeydi. Gördüğüm sıra sıra dizilmiş beyaz, siyah, gri renkteki otobüslerden başka bir şey değildi. Hayal kırıklığına uğradım uğramasına ama bu da Levent Bey'in -teyzemin arkadaşı- gönderdiği arabaya kadardı. İsrarlarım sayesinde cam kenarına yapışmış bir şekilde devam ettim yolculuğuma. Motifli binalar, yan yana dizilmiş onca ağaç ile şaşırmıştım. Aslına bakarsak buranın geldiğim yerden pek de bir farkı yoktu ama çocukluk işte. Kalacağımız yere vardığımızda gözlerim büyümüştü. İkamet edeceğimiz apartmanın sonunu görebilmek için boynumu o kadar çok yatırmam gerekti ki, sonunda biraz ağrıdı. Beyaz ve aralarında kahverengi motiflerin bulunduğu, geniş çatısı mavi ve kubbe biçiminde olan, en önemlisi kocaman havuzu ve iki büyük kaydırağı olan bir apartmandı burası! Havuz, yetişkinler ve çocuklar için olmak üzere ayrılmış, bu ayrımı da şerit çubuklarla gerçekleştirmişlerdi. Büyüklerin alanında giriş ve çıkışları için iki tane demir merdiven mevcuttu. Çocuklar için ise bu bir taneydi. Havuzun kenarında plastikten yapılmış, beyaz boşluklar duruyordu ve insanların atlaması ile taşan su buraya doluyordu. Yan yana dizilmiş on yedi şezlong, insanların soyunabilmesi için iki kabin ve üç duş başlığı vardı. Suyun dibine odaklandığımda ise iki yunusun karşılıklı bir şekilde birbirlerine baktıklarını gördüm. Yüz ifadeleri biraz bulanıktı, çünkü mozaiklerin üstüne resmedilmişlerdi. Apartın etrafını demirden yapılmış çitler sarıyordu, onun önüne de çeşit çeşit uzun ağaçlar dikmişlerdi. Bu sayede dışarıdan bakan kimse içeriye göremiyordu. Bir çocuk için suyla oynamak kadar güzel bir şey olmadığına inansam da ailem beni yalnız bırakamayacakları için orada kalmama müsaade etmediler.

Siyah kapılı asansörün içerisine bindik, iki yanımız da aynalarla çevriliydi ve saçma sapan hareketler yapmaya başladım istemsizce. En sonunda yedinci kata, yani bizim kalacağımız yere geldiğimizde, girdiğimiz kapıdan çıkacaktım ki annem beni çevirdi. Asansör çift kapılı idi ve bunu ilk kez gördüğüm için ilginç bulmuştum. Kahverengi tonlarındaki kapı meşe ağacından yapılmıyordu ve üzerinde demirden bir tokmak vardı. Teyzem, elinde tuttuğu anahtar topluluğundan birkaçını denedikten sonra doğru olanı buldu, kapıyı açtı. Dikkatimi ilk çeken şey burnuma dolan parfüm kokusuydu. Limon ve ismini hatırlayamadığım bir çiçekti bu. Bej rengindeki ve anlayamadığım bir dilde yazısı bulunan paspasa sürttüm ayaklarımı ve içeri girdim. Krem rengi duvarları birkaç

tablo süslüyordu. En çok ilgimi çekenin yanına ilerledim. Turuncu elbise giyen, beyaz sakallı bir amca vardı. Arkasına attığı elinde ve boynunda asılı hortuma benzer şeyler vardı. Flüte benziyordu ama flütler de böyle olmazdı. Kafasına koyduğu şey bal kabağına benziyordu. Tek farkı anneannemin yazmalarına benzer eşarplarla çevrelemişti onu. Sirtına da kaplumbağanın evini asmıştı. O an yüzüm düştü. Yazık değil miydi ona? Demek ki yerde duran beş kaplumbağa da arkadaşlarını öldüren adama bu yüzden bakıyordu. Bu tabloyu hiç sevmemiştim. Yandan bağlamalı çantamı çıkardım. Çift kapaklı, beyaz ayakkabı dolabının yanında yer alan askılığa yetişmeye çalıştım ama boyum kısa geldi. Birkaç denemeden sonra teyzemin güvenli kolları sayesinde bedenim havalandı ve başardım. Evi gezmeye başladım seke seke. Salon ve mutfak iç içeydi. Bunun nasıl olduğuna anlam veremedim başta ama yine de güzeldi. Parlak, gri renkteki buzdolabını açtım heyecanla. İçerisinin tam takır kuru bakır olması üzmüştü beni. Alt alta olan çekmecelere yöneldim. Burada çatal, kaşıklar bulunuyordu. Beyaz, yer yer üzerinde siyah noktalar olan tezgâha çıktım. Soğuktu, şorttan dolayı açık kalan bacaklarım üşümüş ve acımişti. Yukarıdaki dolaplardan da tabak, bardak gibi malzemeler çıkmıştı. Hiç çikolata veya dondurma yoktu. İki oda yer alıyordu evde. Annem teyzemle kalacaktı, ben de anneannem ile kalacaktım. Kendi evimizdeki düzenin aynısıydı. Yerleştikten sonra, bir şeyler yemek için restorana gittik. Denizin o tuzlu kokusunu ciğerlerimde hissederek ve o mavi, hırçın dalgalara karşı yemek yemek benim için çok özeldi. Yemekten sonra teyzem oranın sahibi arkadaşı ile konuşurken ben de annem ile attım kendimi kumsallara. Sandaletlerimden içeri giren kumlara aldırış etmeden koştum doyasıya. Ayaklarımın ıslanmasına rağmen deniz kabuğu topladım bir sürü. Çeşit çeşitti ve onlar ile kolye yapmaya karar vermiştim.

İkinci gün Levent Bey'in eşliğinde restoranının yakınlarında olan Damlataş Mağarası'na gittik. İçer girerken bir geçitten geçtik. Silindirik bir boşluk yer almasına rağmen, içerisindeki görüntü o denli muazzamdı ki. O uzun merdivenlerden hızla inerken bile aklım, gördüğüm çeşit çeşit sarkıt, dikit ve sütunlardaydı. İki katı hızla indim, bizimkileri beklemeden. Kısayken, yer yer uzayan sarkıtların, sanki çamurdan yapılmış gibi kahverengiye benzer bir tonu vardı. İçerinin tuhaf bir kokusu vardı. Mağaradan çıkınca sahile indik. Denizin eşsiz güzelliğine, ayrı bir hoşluk katıyordu güneş ışıkları. Sular, bir mücevher edasıyla parlıyor ve bütün dikkati üzerine çekiyordu. Bütün bunların yanında hırçınlığını da eksik etmiyordu bizden. Kayalıklara yakın oluşumuzun bir dezavantajı da burasının dalgaları daha çok çekmesiydi. Yüzme bilmediğimden, teyzemgil yanımda olmadığı müddetçe kıyılarda oynamaya mahkûmdum.

Ertesi gün Alanya Kalesi'ni ziyarete gittik. İçini gezmeye vaktimiz olmadığından en tepesine çıktık. Ne kadar yol kat ettik bilmiyorum ama zirveye ulaştığımızda, bir çocuk olmama rağmen benim bile bacaklarım ağrıyordu. Yüzüme vururken rüzgâr, çektim içime denizin kokusunu. Çektiğim ağrılar bile, bana göz kırpan mavilikler sayesinde geçmişti.

21.10.2017

Hatice Nur ACAR

Erünal Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

Yoğun bir günün gecesinden güneşli bir sabaha saat 6.35'te uyandım. Ekim ayının bu kadar ılık geçeceğini düşünmemiştim. Balkona hava almak için çıktığımda hiç fena bir havayla karşılaşmadım. Serin rüzgârlarla denizin o nemli kokusu birleşerek yüzüme vurduğunda bu beni uyku mahmurluğundan kurtarmaya yeterdi. Bu sefer biraz daha farklı oldu. Denize dalıp gittiğimde bildiğim tek şey hala uykumun açılmadığıydı.

Bir kahve yapmak için can attığımı da söylemeden geçemeyeceğim. Birkaç hafta kendimden uzak tuttuğum kahve fincanını yine elime aldım. Uykumu açmak için sert bir kahve bugün de şart oldu. İçmediğimde rahat edemiyorum, ne yaparsın. Her hafta sonu yaptığım gibi spor yaptım demeyeceğim tabii ki de. Markete gidip ekmek ile gazete almak benim sabah sporum oluyor. Yine tipik hafta sonu kahvaltısını ailemle sabah haberleri ve gazete eşliğinde yaptık. O iç karartan haberleri görmesem günüm daha güzel geçebilirdi. Ben gazete sayfaları arasında boğulurken annemin babama bir pazar yerinden bahsettiğini işittim. Annemin hafta sonu alışverişlerine başlama zamanı gelmişti ve benim de bütün cumartesi planlarım suya düştü. Uykusuz halde, istemeyerek de olsa kabul ettim gitmeyi. Yolda radyodan duyduğum şarkıları mırıldanmak günün en güzel tarafıydı sanırım. Uzun bir yolculuktan sonra oraya vardık.

Başlarda öylesine bir pazara gideceğimizi sanıyordum ama yanılmışım. Hiç beklemeden kitap bölümüne yöneldim. İstedğim şiir kitabını da buldum. Kitaba bakınırken biri omzuma dokundu. Bir de kimi göreyim? Eski arkadaşım Zehra, karşımda duruyor. Bir an tanımadım. Çocukluğu ile şimdiki hali arasında dağlar kadar fark var gerçekten. Bir insan nasıl bu kadar değişebilir ki. Bir süre hasret giderdik. Ailem pazarı gezerken biz de bir yerde oturup konuşmaya başladık. Bana, neler yaptığından ve Antalya'ya nasıl geldiğinden bahsetti. Konuştuğumuz yarım saat içinde eskilerden bahsettik, biraz duygulandık. Zamanı geldiğinde sonra görüşüp bir çay içmek üzere sözleşerek ayrıldık. Ben yine alışverişe daldım. Kitapların satıldığı tarafa giderken babamın bana seslendiğini duydum. Tam da güzel bir kitaba gözümü dikmişim ama elime bile alamadım. Hep de böyle olur zaten. Bir sonraki hafta sonunda o kitabı kesinlikle alacağımı aklımın bir köşesine yazdım ve taze baharat tezgâhlarından gelen o güzel kokular arasından geçip giderken karşımdan sevimli beyaz bir kedi gördüm. Daha sonra elbise reyonlarına yöneldiğimde ayağımda bir şeyin gezindiğini hissettim. Evet, o sevimli şey hemen ayağıma dolanıvermişti. Eğilip biraz onu sevdim. Bu kediciklere bayılıyorum. Ne yazık ki onun yanında çok duramadım. Bu sefer de annem çağırdı. Beni hiç rahat bırakmıyorlar işte buna çok kızıyorum.

Şimdi gelelim günün en lezzetli bölümüne. Bu büyükleri hiç anlamıyorum hatta onlara çok kızıyorum ama bir o kadar da takdir ediyorum. Hangi ara balık lokantasına gitmek akıllarına geldi acaba? Balık da hiç fena değildi bu arada.

Eve gelir gelmez bir kahve daha yaptım kendime ve sabah balkonda durduğum yere gelip tekrar durdum. Denize uzun uzun baktım. Kendi kendime düşündüm: Acaba küçüklüğümde Zehra ile oynarken daha mı

mutluydum, yoksa şimdi mi daha mutluyum? Kesinlikle küçüklüğümde daha mutluydum. Ne yazık ki zamanı geri alamıyoruz ama en azından o günleri hatırlayıp gülümseyebiliyoruz.

Yine kahveyi bırakma kararı aldım. Büyük ihtimalle yine dayanamayacağım ama deneyeceğim.

RUHUN BEDENE YANSIMASI

Esra BOLATKOL

Erünel Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

İnsanoğlu sever duygularını yansıtmayı, ruhunu somutlaştırmayı. Fark edilmek, anlaşılacak ister. Somut olmayana inanır mı ki insan, duygular soyut kalsın. Somutu arar; ruhunu, kişiliğini somut ister. Ruhunu bedenine işler, dans der adına da. Peki, dansın kişilikle ilişkisi var mı? Varsa da bu ilişki herkesin bahsettiği basit bağdaştırma mı gerçekten?

Kime sorsak var bir fikri dans hakkında. Kimi profesyonel kimi erik dalında bir numara kimiye kıyasından köşesinden geçmek istemez. Kiminin hobisi kiminin sanat kiminin sporu kiminin ruh dinlendirme metodu kimininse düğün eğlencesi... Her dans türünün yok mu kendine ait özelliği?

Dinlendirici özelliği vardır modern dansın. Sınırları yoktur, yaratıcılığa açık bir danstır örneğin. Tango değil mi melankoli ve aşkın temeli? Mesela hip hop; isyan ve başkaldırının dansı. Zeybek ise mertliğin ve cesaretin. Efe diyorlar ya oynayanlara sırf bu yüzden. Samba ise neşenin ve keyfin dansı. Bol da enerjik aynı zamanda. Oryantal estetikdir mesela. Dişiliği ön plana alır. En azından herkes gördüğü kadar öyle tanımlıyor.

Peki, her dansçı dans türünün ait olduğu özelliği mi taşıyor? Her modern dans dansçısı sakın, özgür ya da yaratıcı ruha mı sahip? Öyle olması gerektiğini hiç sanıyorum. Tam tersi de olabilir. Her tango dansçısı melankolik, aşkıdan ölen ya da duygularını en doruklarda yaşayan bir tip değil mesela. Her oryantal oynayan kadın da su gibi değil tabiri caizse. Estetiklikten de can çekişmiyor. Her efe de cesaret denince kaplan kesilmiyor herhalde. İnsanlar hayatlarındaki eksikleri tamamlamak ister. Hiçbir insan sevmez eksikliği ya da eksi olmayı. Örneğin; çok fevri ya da baskı ortamında büyümüş biri –yaratıcı olmamasının eksikliği altında da ezilmiş olabilir-yönelebilir modern dansa. Dinlenmek için bir kaçış, baskıdan kurtulmak için bir çıkış noktası ya da yaratıcılığını geliştirmek için bir araç olarak kullanabilir bunu. Bir tango dansçısı düşünelim ki; bastırılmış dansla dışa vuran. Tanıdığım ağırbaşlı, düzeni sorgulamaksızın ona uyan o kadar çok hip hop dansçısı var ki ya da toplum içinde iki kelimeyi bir araya getiremeyen insan samba yapıyor. Belki de tek neşe kaynağı o. Tabii ki ne kadar iyi yaptığı sorgulanır.

Sandığımız kadar basit ve tekdüze ilişki olduğunu sanmıyorum dansla kişi arasında. Aslında hayatta neşesiyle bilinen, halk dilinde matrak enen tarzda insanların; acının ve mutsuzluğun dansı Flâmenko'yu yaparak bastırılmış acılarını dışa vurması gibi. Belki de bunların tam tersi, bilemiyorum. Sadece insan ruhu ile dansı hatta herhangi bir sanatı bu kadar kesin çizgilerle sınırlandırmak sanatın özüne olan bir hakarettir. Sanat herkese hissettiği kadardır.

YEŞİLİN TONLARI

Ayşegül Âdile AKCA

Erünel Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

Para için uğraşyoruz bu üfürükten işlerle. Salt, para uğruna uğraşan vardır elbet ama çoğumuz paranın bize sağladığı imkânlarla erişmenin hayaliyle ayaktayız. Gelmişken görmenin hayali... Bendenize de sorulsa, ah bir sorulsa, neler işitmez taşlar, duvarlar? Bendenizin mesela rüyayla bozuktur kafası. Geceleri kendine ideal bir mekân seçer, ideal bir yatak, pijama, mutfak, sokak, park seçer. Sonra da başlar yalvarmaya:

Ne olur rüyamda göreyim bunları, yaşayayım. Ama rüyada, rüyada olduğumu bilmeyeyim. Uyanmadan ölmeyeyim. İşte böyle bendenizde hayal çok! Para, yok. Para hiç olmasa lazım. Sorun bendenize, evvelce ne lazım? Şehir. Çünkü şehrin ruhu her bir ruhu kirletir ya da kompoze eder. Hayal deyince, bendenizin aklına iki şehir geliyor. Birisi biraz göz üstünde, Ümmüşen'in soy isminde. Onda, yamaçtan beriye sanki gelişigüzel zeytin ağaçları, belki bazen üzüm bağları, nar, mersin, iyisin güzelsin ama soğuğa gelmezsin. Buradan sonrası artık, ekin tarlaları, elma, kavak, ceviz ağaçları, ah o katran kokuları... Pıynar (palamut) topaçları...

Her yaz sürünerek gittiğim bu şehir ne zaman mı pahalandı? Her yaz ayak sürüdüğüm o şehrin obur sinekleri, ahmakça ticareti, güneş altı kolektif yükümlülükleri, şişirgen aile yemekleriydi belki de... Geçen kış gittiğim bu şehir rüyama girmiyor hiç. Korkuyorum göçecek diye Antiphellos, uçacak diye Xantos, batmasın diye İnce Boğaz ama en çok da terk etmesin beni diye serin rüzgârlarda ısıttığım iki anı: dergiye ve tabuta dair.

Dergiye Dair: Kaş kışın muhteşem. Hele de o kış annem yanımda olmadığı için en sevdiğim işle vakit geçiriyordum: Boş beleş gezinmek. Ama sonra bir büfenin önündeki dergileri fark edip bu boş beleş gezintiye bir son verdim. Cüzdanımda para kalmıştı. Üç tane dergi seçtim. Biri mor, biri pembe, biri de beyazdı. Yokuşun aşağısındaki pansiyonlara, yukarısındaki otellere baktım. Limanın sağındaki kayıklara, solundaki teknelere de baktım. Mor olanın kapağında ilginç bir cümle yazıyordu.

Tabuta Dair: *Ben iç dünyama dönüyorum. Orada hayal kırıklığına yer yok.* -PTT'nin sarısı bile güzel sarılara benziyor orada.- Diğeri de: Şehir. Bildiğiniz "Şehir". Ağaçsız ama dikenli, susuz ama sıcak, yine de hurmalı ve kuyulu. Gri ve yeşil. Kuyumcu kapıları açık. Trafik gelişine. Oteller basık, yine de yüksek. Dükkân da çok, seyyar da. Elleri kınalı kadınlar dolaşır sokaklarında yirmi dört saat, yüzleri peçeli gözleri sürmeli kadınlar, burunlarında halka, ayaklarında terlik, ellerinde dantelli eldiven, esmer, kırık ve beyaz kadınlar. Taksiye binemez, ölmeden mezara giremezler. Karanlıkta yürümekten hoşlanan bir adam da yaşar orada gizemli, eli belinde bir adam.

Uçakla gitmiştim bu şehre ama eski bir tren garı görünce çok sevindim. Gün gelir herkes bilir belki de orada eski bir tren garı olduğunu. Gara girdiğimizde annem "Eski İstanbul kokuyor burası." demişti. Dünya hali işte... Dünya hayali... Vagonlar yani. Cilalı, temiz ve dokunulmamış. Hayaller işte. Garip kaldı Osmanlı'nın son hayali. Benim hayallerim hangi falezden atlayacak? Atlamasın, istemiyorum. Çöl kıyısında kurutayım onları ben, mavi köşkümün balkonunda yatrayım, bu yeşil hayalleri. Yani para hiç olmasa lazım. Bendenize evvelce şehir lazım. Ruhu nükteli, sesi yumuşak, gözleri ılık bir şehir...

GEÇEN YAZ

Asya Nur YILMAZ

Erünel Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

Sıradan yaz tatilinin sıradan günlerinde, tüm tatillerde yaptığım gibi odama kapanmıştım. Bir günde dört saat uyurken, vaktimin geri kalanını bilgisayarla geçiriyordum. Canım bilgisayarım, ne kadar eski olsa da beni hiçbir zaman yarı yolda bırakmamıştır. Dizilerin, filmlerin dibine vurmak benim için inanılmaz bir duygu ama ailemin gözünde uyuşturucu bağımlısından farksızım. Pek umursadığımdan değil, ailem hep konuşur, onları dinlemediğimi söylerler ya da öyle bir şey, tam dinlemedim.

Birçok nedenden ötürü arkadaşlarımla sosyal etkileşimim sıfır, ailemleseye sifıra yakın. Dışarı adımımı atmam tatillerde, ailem zorlamazsa ya da "zorunlu" aile ziyaretlerine gitmezsek. Hayatımın en huzurlu üç ayı olur tatiller, endorfin seviyem doruklardadır. Dilediğim gibi resim yaptığım, bilgisayarımınla gereğinden fazla haşır neşir olduğum o günler ne kadar da çabuk geçti. O sene bayağı çok dizi izlemiştim. Gece yazıları The Walking Dead, sabah sakinliğinde Anne Of Green Gables ve öğleden sonraları Stranger Things. Tabii bu saydığım diziler beni iki üç gün zor idare etti. Klasik dizileri izledim ve bitirdim. Yeni çıkan dizilerden de her gün nasibimi aldım. Sadece diziler değil tabii, filmler de var. Bin dokuz yüz seksenlerin kıyıda köşede kalmış korku filmlerini izledim. Favori süper kahraman filmlerimi tekrar tekrar izledim. Hatırlıyorum da Star Trek ve Star Wars serilerini de bir haftada bitirmiştim. Her biri iki saatten on sekiz film... Gerçekten aydınlatıcı bir maratondur. Peki ya X-MEN serisine ne demeli. O filmleri çıkış sırasına göre değil, zaman çizelgesine göre izledim. İnsanlar bu seriyi bir türlü çözemiyorlar. Ben ilk izlediğimde çözdüm. Aynı durum Flashpoint için de geçerliydi. Nasıl anlamıyorlar ben anlamıyorum. Adam zamanda geri gidip annesinin ölümünü engelliyor ve kelebek etkisiyle tüm dünyada kaos oluyor. Kahramanımız ne yaptığını fark ettiğinde tekrar zamanda geri gidiyor, annesinin ölümünü engellemesini engelliyor ve her şey normale dönüyor. Koca bir evreni iki cümleyle anlattığıma inanamıyorum. Ama ne demiş Einstein, "Eğer basitçe anlatamıyorsan, anlamamışsın demektir."

Tüm bu ekrana dayalı aktivitelerin ardından beynim ve gözlerim pelteye dönerdi, ben de uyurdum. Bir gün boyunca uyuduğumu biliyorum. Ben farkında değilim tabii, annem söylemişti. Uykusuzluk deneyleri yapardım. Kaç gün uyanık kalabilirim başlıklı. Rekorum dört gün. Hayati değerlerim için bayağı etkileyici.

İşin ilginç tarafı tüm yaz tatilim böyle geçmişti. Okulların açılmasına bir hafta kaldığını öğrendiğimde şoke olmuşum. Geride kalan huzur dolu üç ayın, üç gün gibi görünmesi çok üzücüydü. Zamanın göreceliğine o kadar kızgındım ki dizilerden kesildim, tıpkı insanın yemekten kesilmesi gibi. Son haftamı yatağımın uzanarak ve hiçbir şey yapmayarak geçirdim.

Henüz beş-altı yaşlarındaydım. O zamanlarda her şey tozpembe geliyordu. Sabahları erken kalkıp çizgi film izlerdim. Kahvaltıdan sonra da bahçeye çıkar oyun oynardım. O zamanlarda anneannelerle aynı evde yaşıyorduk. Oyun oynamak için geniş bir bahçemiz vardı. Mahalleden bir tane kız arkadaşım vardı. Çünkü kendi yaş grubumdan bir tek o vardı. Diğerleri erkekti. Aynı zamanda onlar ikizimin arkadaşları olduğu için onlarla da oyun oynardık. Anneannelerle yaşamak gerçekten çok eğlenceliydi. Bunu şu sıralar daha iyi anlayabiliyorum. Sürekli anneannemin peşine takılırdım. Gittiği her yere giderdim. Fakat annem bu durumdan pek hoşnut değildi. Anneanneme “Hep sen şımartıyorsun.” diye kızılıyordu. Anneannemle genelde komşularına ya da akrabalarına ziyarete giderdik. Şu an da olsa kesinlikle durmam, sıkılır gitmek isterim. Galiba küçük olduğum için dönen dedikoduların farkında değilim ya da çocuklarla oynarken kendimi kaybediyordum. Yoksa dedikoduları kaçırmamın başka bir açıklaması olamazdı. Adı geçen teyzeleri tanımasam da anlatılanlar hep ilgimi çekmiştir. Anneannelerle yaşamamanın bir diğer güzel yanı annem bana kızdığına hemen onların yanına giderdim. Anneannemle dedem hemen olaya müdahale ederlerdi. Torunları değil de sanki onların çocuğuyum gibi sahiplenirlerdi. Onlar da anneme kızardı. Gerçekten annemi neden kızdırdığımı hatırlamıyorum ama büyük ihtimalle Ali ile kavga ediyorduk.

Bir yaz günüydü, annem temizlik yapıyor, anneannem ise balkonda arkadaşlarıyla oturuyordu yani dedikodu yapıyorlardı. Ağabeyim ve Ali salonda televizyon izliyorlardı. Onlara küsüp balkona gitmişim. Çünkü benim istediğim çizgi filmi açmıyorlardı. Kadınların dedikoduları da pek sarmamıştı. Anneannemin yanına gittim, o da benimle ilgilenmedi. Sonra evin içinde boş boş gezinirken bir makas ve poşet bulmuştum, onu kesmeye çalışıyordum. Sonra kadınlardan biri bir anda çığlık attı. Kadının yün poşetini kesiyormuşum. Sıradan bir poşetti benim için. Hemen elimden aldılar. Anneannem bir şey demedi ama kadınlardan biri kızmıştı.

Oturduğumuz ev, bir katlı müstakil bir evdi. Bahçedeki güller dikkatimi çekmişti. Demirlerin arasından elimi uzatıp bir gül kopardım. Onu kesmeye başladım. “Bu sefer de etrafı batırıyorsun.” deyip kızmaya başladılar. Bu kadınlar gerçekten beni sinirlendirmeye başlamıştı. Herkes bir şeylerle meşguldü ve kimse benimle ilgilenmiyordu. Bir ümit annemin yanına gittim fakat hala temizlik yapıyordu. Elektrik süpürgesinin kablosu bir anda gözüme takıldı. O an ne düşündüm gerçekten hatırlayamıyorum. Süpürge kablosunu kesmeye çalıştım. Ardından küçük bir patlama sesi geldi. Sonra bir sessizlik... Balkondakiler ne olduğunu anlamaya çalışıyorlardı. Annem ise süpürge durması ile arkasına döndü. Makas elimden fırlamıştı. Elim kızarmıştı. Canım çok yandığı için ağlamaya başlamışım. Ağladığım için annem bana kızmadı. O da çok korkmuştu zaten. Ağabeylerim de balkondaki kadınlar da gelmişti. Televizyonun içinden dumanlar çıkmasa ağabeylerimin geleceği de yoktu. Sonunda istediğim olmuştu galiba. Herkes benimle ilgileniyordu.

Küçük bir çocuk canı sıkıldığında, beklediği ilgiyi alamadığında her şeyi yapabiliyormuş. Benim size tavsiyem, küçük çocukları çok fazla ilgisiz bırakmayın. Dikkat çekmek için her şeyi yapabilirler.

Canım Arkadaşlarım,

Yağmurlu bir sonbahar sabahı yazıyorum bu mektubu sizlere. En sevdiğimiz mevsimdi sonbahar. Sizinle sonbaharda tanışmış, en güzel günlerimizi bu mevsimde geçirmiştik. Yağmurda eve gitmeye çalışırken mavi önlüğümüzün sırlıslık olması bile bana tebessüm ettiriyor bu aralar. Çektiğimiz rezillikten sonra Arife Teyze'nin bizi evine çağırması, sobanın dibine oturtması bize yapılabilecek en büyük iyilikti o an. Sobanın üzerinde yaptığı sıcacık mercimek çorbasının tadı hala damağımdadır. O çorbadan aldığımız lezzeti bir daha bulamamıştık.

Sena'nın annesi bizi öğle yemeğine davet etmişti. Dilek Teyze'nin hazırladıklarını afiyetle yedikten sonra okula dönerken yağmura yakalanmıştık. Islanmamak için "Perili Ev" dedikleri harabeye girmiştik. İlk başlarda her şey normaldi. Birkaç dakika sonra yukarıdan garip sesler gelmeye başladı. Şimşekler çakıyor ve yağmur bardaktan boşanırcasına yağarken buradan ayrılmamız zordu. Bir yandan korkarken bir yandan da merak ediyorduk. Cesaretimizi toplayarak merdivenlerden çıkmaya başlamıştık. Son adımımızı attığımızda karşımıza büyük bir hol çıkmıştı. Holün sonunda eski ceviz ağacından yapılmış, oymalı bir çeyiz sandığı görmüştük. Sağ tarafta küçük bir mutfak vardı. İçinde çok az eşya bulunuyordu. Ocağın üstünde ise tek kişilik bir çaydanlık duruyordu, çayın suyu kaynıyordu. Perilerin çay içebileceği biraz komik gelmişti. Ayşenur, sana da komik gelmiş olacak ki bir kahkaha atmıştın. Bu kahkaha ile birlikte gelen ses daha da artmıştı. Yağmur aynı şiddetle yağarken bir yere gitme şansımız yoktu. Kapısı kapalı olan bir tane oda vardı. Bu odanın kapısı birden açıldı. Kapı aralığından baktığımızda yerde eski bir kilim, kadife kumaşlı eski bir kanep, duvarda asılı kandilden başka hiçbir şey yoktu. Birden kapı kapanmıştı. Yağmur dinmeye yüz tutmuşken korkak adımlarla okula doğru koşmaya başlamıştık. Koşarken Sena'nın dedesi Kerim Amca'yla karşılaştık. Bize neler olduğunu sorunca olanları anlattık. Kerim Amca gülmeye başladı. O evde bir kadının yaşadığını söyledi. Meğerse kadının kocası ve iki çocuğu bir kaza sonucu yaşamını yitirmiş. Kadın kimseyle konuşmuyor, evine gelenleri de garip sesler çıkartarak korkutmaya çalışıyormuş. Bunları duyduktan sonra çok üzülmüştük. Bakkal Ali Amcaya gidip öğle yemeği paramızla aldıklarımızı kapısına koyup kaçmıştık.

Sonbaharın bitimine doğru havalar iyice soğumuştü. Herkes okula çok sıkı giyinerek gelmişti. Ayşe'nin üstünde annesinin ördüğü kırmızı kazağı vardı. Bugünün güzel olacağını söylüyordu. Öğle yemeğine yakın bir zamanda Mehmet koşarak sınıfa gelip "Arkadaşlar kar yağıyor." dediğinde havalara uçmuştuk. Antalya'ya çok nadir yağan kar, bizim için büyük bir eğlence olmuştu. Bahçede koşturup, karın keyfini çıkarıyorduk.

Sonbaharda ağaçların dallarından dökülen yapraklar gibi savrulduk. Canım arkadaşlarım! Geçirdiğimiz güzel günleri aklımdan çıkaramıyorum. Bu aralar bir buluşma ayarlasak fena olmaz. Birazcık şanslıysak kahvelerimizi yudumlarırken yağmuru seyrederek. Hepinizi sevgiyle kucaklıyorum.

RESMİN RUHA ETKİSİ

Şeyma CİYAVUL

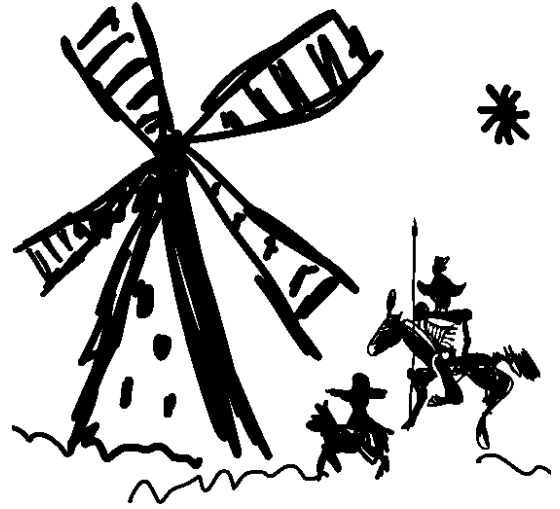
Erünel Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

Sanatın her zaman insan ruhuna etkisi olduğuna inanmışımdır. Sanatın hangi alanı olursa olsun insan ruhunu incelten onu dinginleştiren bir yönü olduğunu düşünürüm.

Hepimizin bu hayatta bir uğraşı vardır. Bir ilgi üzerine uğraş bulur bu uğraşa yoğunlaşıp kendimizi geliştiririz. Kiminin müziğe, dansa kiminin edebiyata, resme ilgisi vardır. Benim ise resme ilgim var. Yeteneğin nerede, ne zaman insan karşısına çıkacağı belli olmaz. Benim de öyle oldu. Şans eseri kâğıt kalemi elime aldım ve karalamaya başladım. Her sanatçı da olduğu gibi benim de ilk çizimim çok sıradandı. Ama insan bu ya hoşuna gitti mi bir kere bırakmazsın o işi. Hoşuma gitmişti bir kere üstüne düştüm ve resim çizmeye devam ettim. Kendimi geliştirdiğimi gördükçe mutlu oluyor her seferinde üstüne bir şeyler katmaya çalışıyordum. Sizce de bu böyle değil midir? Hep daha iyisini istemek...

Önceleri uğraş olsun diye başladığım bu iş beni dinlendiren, kafamı dağıtan, yorgunluktan kurtaran bir hale geldi. Etrafımızda çok görür, duyarız. İnsan mutsuzken kendisini nerede iyi hissederse onu yapar. Nasıl mı? Diyelim ki edebiyata yatkınlığım var. Moralimi bozan, beni üzen bir durum yaşadım. Kafamdaki düşünceler, beynimin içindeki sesler durmuyor. Eminim farkında olmadan bir ele kâğıt kalem geçirdi ve kelimeler dökülmeye başladılar. Sanatçılar dalgınlığıyla, üzüntüsüyle kim bilir ne paha biçilmez eserler ortaya çıkarmıştır. Sadece edebiyatla mı? Dans, müzik hatta sporda bile bu böyledir. İnsanı rahatlatan en güzel yollardır bunlar. Benim için bu yol, resim. Kendim dâhil resimle uğraşan birçok kişinin bu yolla rahatladığından eminim. Kâğıt kalem her şeyin çaresi! Peki ya sadece moral bozukluğunda mı resim kurtarıcı olmuştur? Bence insan ruhuna yansıdığı kadar insanın karakterine de yansır. Genelde sessiz, pek kimseyle konuşmayan insanlarda bazı özelliklerinin kâğıdına yansıdığını görürüz. Ben resim yaparken eğlenirim, vakit geçiririm ama kimisi içindikileri kâğıda döker.

İnsanlara kendini anlatmak istemeyen, kendisini resimle anlatan birçok kimse vardır. Bazı eserleri incelediğimizde de az çok tahminlerde bulunmaz mıyız? Bence eserlerinde koyu renkleri ağırlıklı kullanan bir sanatçı ile renkli, insanın içini açan resimlere sahip bir sanatçıyı aynı kefeye koyamayız. Bence koyu renkleri kullanan- bahsettiğim sessiz tipli insanlar- ruh halini yansıtır. Bir süre sonra alışkanlığa dönüşür ve hep öyle devam eder. Önemli olan kendini nasıl, ne şekilde mutlu hissettiğidir. Bu da sanatına devam etmesiyle mümkün olacaktır.

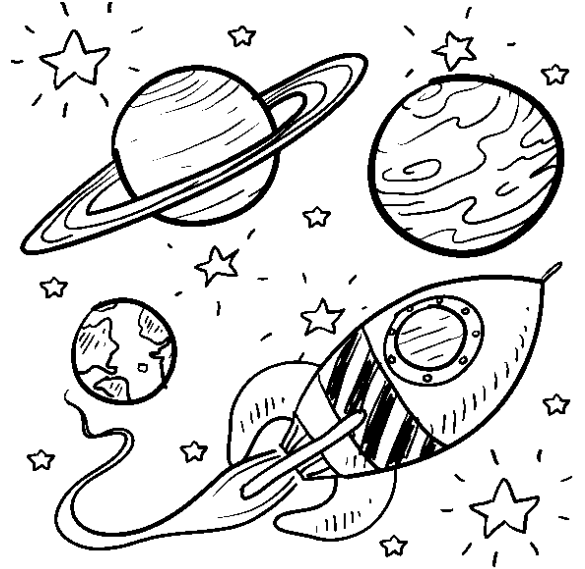
BİLİM KURGU KİTAPLARI ÜZERİNE

Sılanur Ayşen KUL

Erünel Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

Günümüzde çok satan kitaplar listesine girmeye hak kazanmış bilim kurgu kitapları ne yazık ki ülkemizde pek fazla bu türden kitap çıkaramamaktadır. Bunun nedeni okuyucuların yaşanmış öyküler okumak istemesi midir? Yoksa yazarlarımızın bilim kurgu kitaplarını gerektiği gibi yazamamasından mı kaynaklanmaktadır?

Geçmişteki yazarlarımızın yazdıkları, şimdiki yazarlarımızın yazdıklarıyla bir nevi örtüşmektedir. Bizlere hep gerçekçiliği ve yaşanmışlıkları, yaşamdan kesitleri, hayatta her gün gördüğümüz insanların öykülerini anlatırlar. Yani bize bizleri kendimizi anlatırlar bir nevi. İşte bu yüzden bazı kitaplarda buluruz ya benliğimizi. Fakat bu nereye kadar böyle devam edebilir bilinmez. İsimleri değişmiş, hikâyeleri aynı olan kitapları okumayı ortaokul yıllarımda bıraktım. Zaman makinesine binip geleceğe gitmek, Çalığışu'nun aşkından daha önemliydi benim için. Hatta daha gerçekçi. "Bilim kurgu, uzak ve olasılık dışı dünyaların değil, tam da içinde yaşadığımız dünyanın adeta bir büyüteç merceğinden yansıtılmış halini sunar bizlere. Gözümüzün fazlaca

önünde olduğu için göremediklerimizi alıp bizlerden uzaklaştırır, büyütür ve görünür kılar." demiştir Mehmet Kaya. Türk edebiyatındaki bilim kurgu kitaplarına baktığım zaman da bilim kurgu türünden hiçbir kitap izi bulamamak beni fazlasıyla üzdü. Beceremediğimiz tek yazı türü bu olsa gerek. Eksik olan şey bilim miydi? Yoksa hayal gücümüz mü? Tartışılır. Fakat bilim kurgu kitabı yazmanın geniş bir hayal gücüne ihtiyacı olduğu aşikârdır. Bilim kurgu çocuklar için ilgi çekici bir kitap türüdür. Her çocuğun yaşamak isteyeceği hayatı bu kitaplar onlara sunar. Hayal kurma becerilerini geliştirir. Bilim dünyasında yaşayan çoğu çocuğun elindekiler, hayal dünyalarını genişletecek düzeyde olmayan, "Al bunu da git." dermişçesine kollarının altına sıkıştırılmış kitaplardır. Fakat neden? Bilimin merkezinde yaşayan bizleri asıl korkutan şey gelecek mi? Uçuk kaçık hayaller mi? Ya da toplumumuzun gerçekçiliğe verdiği önem mi? Aslında asıl bizleri korkutan alıştığımız hayat ve alıştığımız insanları bırakma düşüncesidir. Kısacası alışkanlıklarımız. Aşk romanlarının arasında sıyrılıp robotların arasına karışmak bizi korkutan. Yeni olan her şeye tahammül edememek ve yazamamak asıl arka planda duran.

Zaman ilerleyip dengeler değişebilir. Nasıl şu an geçmişteki insanların hayallerini yaşıyorsak, kafamızda kurduğumuz ütöpik dünyayı gelecektekilere aktarmalıyız. Bu aktarma ancak yazarak gerçekleşir ve hedefine ulaşır.

YALNIZLIK

Ayşe DOĞDU

Erünel Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

Ruhunuzu okşayan, sizi besleyerek huzura kavuşturan şeyler vardır dünyada. Rüzgâr gibi önce yavaş yavaş sonra hızlıca eserek sizi bulunduğunuz ortamdan uçurur. Belki dünyanın öbür ucuna belki de denizin bin kat altındaki güzelliklerin içine atar. Bu “şeyler” bazılarına göre doğal, bazılarına göre ise insan elinden çıkmış olabilir. Köpek, kuş, gül, papatya, resim...

Peki, klasik müzik? O da olabilir mi? Benim dünyamın merkezinde olan klasikler başkaları için de aynı şeyleri ifade ediyor mu acaba? Mozart'a, Bolero'ya, Vivaldi'ye ve tabii ki Beethoven'a haykırınlar var mı aramızda? Tabii ki var. Kimisi sanatçıya kimisi de sanatına. Ben ise tepeden tırnağa Beethoven'a tapıyorum. Ruhumdaki kırıkları onarmasını, dünyadan soyutlamasını, gözyaşları ile harikulade şeyler yapmasını seviyorum.

Ayın gökyüzüne dolunay olarak çıktığı gecede karanlığı aydınlatan bir ışık hüzmeleri ile yürüyorum. Ay güneş gibi aydınlatıyor geceyi. Onun liderliğinde durmadan yorulmadan yürüyorum. İleride bir göl, gölün üzerinde süzülen beyaz kuğular. Nasıl da dans ediyorlar gecenin sessizliğinde, göl ve ay ışığının birleştiği yerde. Bütün canlılar susmuş, bu muazzam gösteriyi izliyorlar soluksuz. Bu güzelliğe katılmak isteyen canlıları hissedebiliyorum. Sanki bu şaheseri bozmamak için fısıldaşıyorlar sadece.

Bu görüntüleri zihnimde canlandıran Ay Işığı Sonatı'nı birçok insan biliyor ve dinliyor. Ne de olsa

Beethoven'ın en iyi yapıtlarından biri olarak dünyaca tanınmakta. Aynı zamanda benim vazgeçilmezlerim arasında. Ama benim en çok ayaklarımı yerden kesen Yalnızlık Senfonisi. Böyle söyleyince insanların aklına ilk önce Model'in şarkısı geliyor. Beethoven'a ait olduğunu öğrenince de duymadıklarını dile getiriyorlar. Peki, insanların bunu bilmemeler değerini düşürüyor mu eserin? Kesinlikle hayır. İnsanların bilmemesi tam tersine değerini daha da üst seviyelere çıkarıyor.

Kulaklarıma her notası dolduğunda kendimi yağmurun altında yapayalnız buluyorum. Piyanonun tuşlarına dokunan her parmakta yalnızlığı iliklerime kadar hissediyorum. Her notada yağmur kuvvetini daha da artırıyor, sizin kaçmanız için bir fırsata da yardım eli uzatan birini bulmanıza da mani oluyor. Tekrar tekrar ne kadar yalnız olduğunuzu size hatırlatıyor. Sonra arşenin keman tellerine sürtünen sesi doluyor kulaklarınıza. Bir anda yağmur duruyor, ıslak değilsiniz, yanınızdan insan kalabalığı gelip geçiyor.

Ayaklarımı yerden kesiyor dememin sebebi bu. Güzelliği ile büyülüyor, ruhumu doygunluk noktasına getiriyor.

Sevgili Romeo,

Evet, biraz garip oldu daha kim olduğunu bile bilmediğim bir insana mektup yazmak. Ama daha da garibi hiç tanımadığım bir insana “Romeo” adıyla seslenmek oldu sanırım. Varlığından bile haberdar değilim mesela. Adın yok zihnimde, henüz kalbimde yerin yok. Bir bakıma hayali bir insana yazıyorum. Dur bir dakika. Aslında tam olarak da hayal sayılmazsın. Ah! Bak işte, yine kendi kendime konuşmaya başladım. Genellikle yaparım ben bunu. Çabuk alışırsın ama merak etme.

“Şey” diyelim mi, “hayali” yerine, gelecekteki Romeo’ya. Evet, evet! Ama niye? Açıklayayım. Kendim hakkında bir şeyler öğreneyim diye sana yazıyorum. “Eğer gerçekten böyle birine mektup yazıyor olsaydım ne yazardım acaba?” sorusuna cevap bulmak için seni seçtim.

Ben sana ne diyorum “Romeo” dışında biliyor musun? “Sevdiceğim”. Sevdim ve seveceğim anlamına geliyor. Sen şimdi diyeceksin ki: “Sen beni daha tanımyorken nasıl sevdin ve seveceksin.” Bunları okuyunca sen de bana hak vereceksin. Evet, daha tanışmamış olabiliriz. Ama elbet tanışacağız. Eminim ki o zaman seni “çok” değil “hep” seveceğim.

Ben maviyi çok severim mesela. Ama öyle her mavi aklımda yer edinemez. Hani denizin huzur veren bir sesi vardır ya. O ses birleşir de dalgalarla, çok güzel bir görüntü sunar ya insanın gözlerine. Evet, işte tam da tahmin ettiğin gibi. O dalgaların çok uzaklardan sürükleyip, kıyıya ulaştırdığı bir mavi. İşte tam olarak o mavi alıp götürür beni uzaklara. Gülümserim hep o sırada, sebepsizce. O yüzden denizi görmek isterim mesela gözlerinde. Gözlerinin mavi olmasını istediğimden değil. Renginin bir önemi yoktur benim için. Denizi görmek isterim gözlerinde. Denizi hissetmek isterim bakışlarında. Biraz karmaşık, biraz durgun. Gülümsemek isterim bakışların bakışlarıma değdiğinde, sebepsizce.

“Gamzeli” demek isterim sana mesela. Yanaklarında gamzelerin var veya yok. Önemli değil bu benim için. Bence asıl gamzeler gözlerindedir. Anlamadın büyük ihtimalle. Biraz anlatayım. Hani böyle insanın gözlerinin dalıp gittiği zamanlar olur. Baygın baygın bakarlar. Evet, tam da o sırada. Gözlerin parlarsa. Sonra da o küçük pırıltı, işlese ta en içime. Kalbimin en kuytusunda kendime sakladığım seni bulsa. Bir bütün olurken fark etsem. Biraz geç olacak ama o an fark etsem işte. O ışık, gözlerinde küçük bir çukur oluştursa. “Dışarıdakiler sadece bir yanıma. Sana özel olan burada gizli.” diye seslense bana adeta. O an kızsam kendime, her seferinde yanılıp aslını geç fark ettiğim için. Her zaman herkesin bildiklerinde kaybolup bana ait olana geç ulaştığım için. Hemen geçse kızgınlığım. Sonra bir koşturmaca başlasa mesela içimde. Sanki şöyle bir şey. Küçük bir kız çocuğunun ilk aşkı olan babasının peşinden koştuğu gibi. Yakalayamazsa kaybolacak diye düşünür ya o çocuk aklıyla. O küçük yüreği böyle büyük bir korkuyla çarpar ya hani. Öyle bir his kaplasa içimi. Bir anda kaybolmak istesem. Ama öyle herkes gibi karanlıkta değil. Gözlerindeki o küçücük gamzenin kocaman aydınlığında. Bunların hepsi sadece, senin gözlerini açıp kapattığın o kısacık zaman diliminde olsa mesela. Ama bana öyle şeyler hissettirse -ki sanki gözlerini kırpinca, birkaç saniye sonra tekrar karşılaşacağım, o andan sonra hayatımın her gününde bilmem kaç

kere karşı karşıya kalacağım o ışığı elimden alacaklarmış gibi bir acelecilik kaplasa içimi. Hiç almasalar benden seni mesela. Hiç kimse fark etmese gözlerini, hiç kimse denk getirmese gözlerini gözlerindeki o pırıltıyla, benden başka. Ne demişler? “En güzel günlerimiz, henüz yaşamadıklarımızdır.” En güzel günlerimin adı olabilmen dileğiyle... Sana söyleyeceğim en güzel sözler henüz söyleyemediklerimdir. En güzel sözlerimin sebebi olabilmen dileğiyle... Sendeki yerimin Juliet olması dileğiyle...

YETENEK Mİ?

Bilge Su BENLİ

Erünel Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

İnsanı birçok şey hayata bağlar. Mesela; bir kız çocuğunu çok sevdiği bir oyuncak, bir şairi onun yaşamını simgeleyen bir kalem, bir öğrenciyi örnek aldığı bir öğretmen, bir anneyi birçok zorlukla dünyaya getirdiği çocuğu, bir müzisyeni hayatını adadığı müzik. Peki, tüm bunlar neye göre belirlenir? İnsanların yaşadığı ortam mı, meslekleri mi, yetenekleri mi, düşünceleri mi yoksa içinde var olan dürtü mü belirlemeye neden olur?

Beni hayata bağlayanların başında müzik gelir. Dinlerken keyif aldığım, kendimi onun dünyasına bıraktığım, beni alıp uzaklara götürmesine izin verdiğim müzik; benim için bir gereksinim aynı zamanda bir önceliktir.

Müzikle olan yakınlığım üç yıl öncesinde bağlama çalmaya karar vermemle başladı. Hem kendi isteğim hem de ailemin isteğiyle bağlama çalmaya başladım. Bunun sayesinde yeni türküler ve farklı yörelerle tanıştım. Dinlediğim, çaldığım, söylediğim şarkılar bana daha anlamlı geldi. Peki, neden müzikte seçimim ya da neden bağlama çalmaktı? Bu benim bir yeteneğim değildi bence. Çünkü böyle bir yeteneğim olsaydı bu çok önceden belli olurdu. Bir şekilde kendini hissettirirdi. Müzik seçmem ya da bağlama çalmam benim verdiğim bir karardı. Her ikisi de öğrenmeyi istemem ve merak etmem üzerine ortaya çıkan durumlardı.

En başta müzik bir yetenek işidir. Bu işe önceden yeteneği olan biriyle, sonradan bu yeteneği kazanmaya çalışan kişiler arasında fark vardır. Yeteneği olan bir kişi bunu yaptığı işte hissettirir. Bir şekilde göze çarpar bu yetenek. Onun için kimi zaman düşünürüm; keşke müzik kulağım olsaydı. Belki o zaman daha kolay olurdu müziğin içine girip ona uyum sağlamak. Müzik kulağım veya önceden kendini gösteren bir yeteneğim yoktu fakat bu benim için bir engel olmadı. Yapmayı istedim, çalıştım, çabaladım ve bunun sonucunda başardım.

Her ne kadar müzik bir yetenek işi de olsa, aynı zamanda müzikle sonradan da ilgilenmeye başlayabiliriz. Bu yüzden hiçbir zaman “Ben yapamam.” dememeliyiz. Kalbimizin sesini dinlemeli, içimizden ne geliyorsa onu yapmalıyız ve düşüncelerimizi bir an önce hayata geçirmeliyiz.

Sevgili Çocukluğum,

Bugüne dek bana kattıkların yaşımin sayıdan ibaret olduğunu, bir yanımın hep çocuk olması gerektiğini anlamamı sağladı. Her çocuk gibi bugün de salıncakta sallanmak, elim sende demek, kutu kutu pense oynamak geliyor içimden. Zamanında seni doyasıya yaşayamadım. Ama bu seni içimden atacağım anlamına gelmiyor tabii ki. Seni yaşatmayı çok istedim ve yaşatacağım. Seni öyle bir anladım ki büyüdükçe... Zamanında kıymetini bilmezdim. Hep bir an önce büyümek, yetişkin olmak isterdim. Ama yıllar bana insanoğlunun yaşamı boyunca en güzel anların çocukluk zamanı olduğunu gösterdi. Hiç sesini çıkarmadın, içimde ukde kalan zamanlar olsa da sen bana hep en güzel zamanları yaşattın. Sayende masumiyet dolu, huzur içinde geöen yıllarım oldu. Hayatım boyunca yaşıım kaç olursa olsun küçük bir kız çocuğu olarak kalacağım.

Bilirsin o zamanlarda yapamadıklarım, içimde kalan şeyler var: Mesela uçurtma uçurmak, bisiklete binmek, paten kaymak veya lunaparka gitmek gibi. Ah ne çok isterdim gökyüzünde uçuşan uçurtmamın peşinden koşmayı ya da paten kayarken düştüğümde dizlerim kanasa da yine de pes etmeden öğrenmeye çabalamayı. En büyük eksikliğim de bisiklete binememiş olmak. Ayak bileğimden sorun yaşadığım için ailem almamıştı, hatırladın değil mi çocukluğum? Şimdi akranlarıma bisiklete binmeyi bilmiyorum diye söylediğimde bana inanmıyorlar ve şaka yaptığımı sanıyorlar. Ama söz bundan sonra içimde ukde kalan tüm her şeyi yaşayacağım. Söylemiştim ya sana hep içimde yaşayacaksın diye. Gerçekten de öyle olacak. Zamanında nasıl bir küçük kız olduğumu en iyi sen bilirsin. İçine kapanık, sessiz, kimseyle arkadaşlık kuramayan bir çocuktum. Kreşte hep bir köşede oturur sessizce yalnız evcilik oynardım. “Çocukluk arkadaşım” diyebildiğim biri yoktu. Zaten hiç konuşmayan, sus pus oturan bir çocukla kim arkadaş olmak isterdi ki? Şimdi düşündüğüm zaman öyle olmama sebep olan şeylerin ne olduğunu anlayabiliyor, fark edebiliyorum. Babamdan ayrı yaşamak, ona en çok ihtiyacım olduğu zamanda yanımda olmaması beni çok etkiliyordu. Farklı bir şehirde çalışıyordu babam. Bizim için bizden ayrı kalıyordu. Ama o zamanlar bunun farkına varamıyordum. Hep yanımda olsun, hep birlikte vakit geçirelim istiyordum. İşlerinden vakit bulup geldiğinde dünyalar benim oluyordu. Ama izni bitip gittiğinde üzüntüden hastalanır, bir süre toparlanamazdım. Sürekli bir arada olamamamız içimde hep bir eksiklik yaratıyordu. Parka gittiğimde beni sallasın, birlikte uçurtma uçuralım, yatmadan önce yanı başımda kitap okusun, bana masal anlatsın istiyordum ama o dönemde ayrı kalmak zorundaydık.

Her şeye rağmen üzülsem de mutlu da olsam çok değerlisin benim için. Seni her zaman hissediyorum. Ne olursa olsun yine aynı şeyleri yaşayacak olsam da tekrar tekrar sana geri dönmek için her şeyimi feda edebilirim. Dizimdeki yaralarla düşe kalka büyümenin ne olduğunu anladım. Ama yaşıım kaç olursa olsun ne kadar büyüseml de her zaman çocuk olarak kalacağım bu dünyada.

NEDEN ŞARKI SÖYLERİZ, YAPARIZ?

Yağmur YAVUZER

Erünel Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

Müziğin ruhun gıdası olduğu fikrine sonuna kadar katılıyorum. Aslında her şey de bu kalıpta gizli. İnsanın yeme, içme, barınma gibi ihtiyaçlarının yanında ruhuna yetebilmesi için müziğe fazlasıyla ihtiyacı var. Hayatının büyük bir bölümünü şarkılarla doldurmuş biri olarak -hatta öyle ki bu mısraları yazarken bile klasik müzik dinleyen biri olarak- söyleyebilirim ki bu şarkılar olmasa ne yapardım bilmiyorum. Sadece gözlerimi kapatıp ya da bakışlarımı bir noktaya kilitleyip dinlediğim o melodiyi yapım aşamasında, oluşurken duyuyor gibiyim. Hatta sanki duymuyorum, hissediyorum. Dünya üzerinde en sevdiğim his bu işte, hissetmek. O ayaklarımı yerden kesen kemanı ve her tuşu ayrı anlam taşıyan piyanoyu, ikisinin bütünlüğünü, eş zamanlı susmalarını ve ardından eş zamanlı şaha kalkmalarını hissetmek.

Bilemem belki de şarkılara olan bu bağlılığım aynı zamanda söyleyebildiğim için. Söylerken kendim gibi hissettiğim için. Şarkı söylemek benim için bir kaçış, bir saklanış, değişken melodilerin arasında bir kayboluş ya da benliğimi buluş. Duyularıma tercüman oluşuna mı bağlansam yoksa bu denli cesaretine mi? Ritme kendimi bıraktığımda yaşadığım güven duygusuna da bağlanabilirim sanırım. Her türlü beni kendine bu kadar çok çekebiliyor olmasına hayranım. Bir tiyatrocunun sahne aşkına, bir ressamın boya aşkına eş değer benim müzik sevgim. Hiç bulunmadığım bir yerde bulunur gibi. Her şarkı mırıldanışında hiç görmediğim yerleri görüyorum, her şarkı dinleyişimde yeni yerler keşfediyorum. Bu biraz büyü gibi.

Yaşayışına müzikle devam etmek, edecek olmak ve hatta bunu düşünmek bile mutlu olmama yetiyor. Ama müzik yapmanın, dinlemek kadar çabuk ve kolay olmadığını düşünüyorum. Ortaya bir eser çıkarmaktan bahsediyorum, eşi benzeri olmayan bir yenilik. İç dünyanın dışa vurulmuş halini tüm insanlar ile paylaşmak, -tüm gelgitleriyle, tüm düzensizliğiyle- ve bir bütün olarak, kabul görmesini beklemek zor olsa gerek. Böyle şeyleri yapabilen insanlara imrenerek bakıyor olmam bu yüzdendir. Kendilerini saklamadan, cesurca açabilmelerine imreniyorum aslında. Varlıklarını herkese bağırabiliyor olmalarına özeniyorum, yeteneklerine ve cesaretlerine. İçlerinde gelişen duygu yoğunluklarını dışa vurmakta bu yolu seçebilmelerine hayranım. İleride bir gün umuyorum ki ben de bu cesarete sahip olabilirim. Eğer o zamanlar gelebilirse, hissederek söyleyeceğime söz veriyorum.

Merhaba 27 Yaşım,

Nasılsın? Kendimden eser kaldı mı o yıllara? Merak içindeyim doğrusu. Şimdi kendime bir mektup bırakmak istiyorum. Mektubu göndereceğim o tarihli sene 2027. Bu mektubu neden yazmışım diye soracak olursam eğer kendime: Geçmişteki düşüncelerimi, isteklerimi hatırlamak, bu mektubu okuduğum yaşimdaki düşünce ve isteklerimle kıyaslamak istemem.,

Karanlıkların aydınlığa dönmüş olması dileğiyle başlıyorum mektuba. Şu sıralar sıkıntılı durumların içindeyim ikimizin de bildiği gibi okuduğum lisede hazırlık sınıfı vardı. Bir sene hazırlık okuduğum için bu yıl gireceğim sınava seneye gireceğim. Sınav stresi şimdiden başladı. Benimle beraber birkaç milyon insan daha bu stresi yaşıyor diyerek bir nebze olsun rahatlatıyorum içimi. Kendime gelip, gerçeklere dönüp baktığımda anlıyorum ki sınava girebilecek lüksüm olduğu için şükretmeliyim. Mesela durakta otobüs beklerken çöpten karton toplayan küçük çocuklar görüyorum. Ya da arkadaşımın babasını kaybettiğini unutarak onunla ilgili espri yaptığımda boşboğazlığımın söverken onun gözlerini yaşlı görüyorum. O yaşlarımda da böyle duygusal konuşmalara devam mı? Ya da kafa ütölemeye mi desem? Yani anlayacağın Nazlı, herkesin bir sınavı var. Ama bunlar benim dandik sınavlarıma pek benzemiyor.

E, sende havalar nasıl? Neredesin mesela? Kendime sen diye hitap etmem biraz gülünç ama ne diyeceğimi bilemedim. Bugün ilk defa geleceğe bir mektup bırakıyorum. Dileklerimi de yazmak istiyorum bu kâğıda. Umarım hala baba parası harcamıyorsundur! Bunca yıl okuduğum, eskittiğim günlerime değmiştir. Evlendin mi? Acaba kiminle evlendin? Diliyorum ki bu konuda benim şimdiki düşüncelerimden, hislerimden çok uzaklaşmamışsındır! Eğer öyle olduysa önümdeki birkaç yıl benim için sıkıntılı geçecek demektir. Keşke bana gelecekte bir mektup yollama şansın olsaydı. Çok merak ediyorum o yılları. Acaba okumak için bu kadar çabalamama, hayatımda sürekli kalmasını istediğim insanlar için kendimi yıpratmama değdi mi? Gördüğün gibi senden çok büyük bir beklentim yok. Buraya seni ağlatacak şeyler yazmak istemiyorum ama merak ediyorum, annem babam nasıl? Düşündüğüm kötü şeyler olmamıştır umarım. Mektubu okuduğumda eğer imkânım olursa gidip onların ellerinden öpeceğim. Ağabeyim nasıl? Hala olabildim mi? Gerçi abimden o konularda çok umutsuzum. Şimdilerde pek keyfine düşkün ama on yıl sonra neler olur bilemiyorum. Ağabeyimle aram şu 17 yıldır çok iyi olmadı. On yılda da çok değişeceğini zannetmiyorum. O genelde arkadaşlarıyla zaman geçirmeyi tercih eder. Tek kardeş gibi büyüdüm hep. Bu yüzden bir kardeşimin daha olmasını hep çok isterdim. Annemle babam bir sürpriz yapmadı değil mi bize?

En çok merak ettiğim şeye gelelim. Anne oldum mu? Gerçi daha yaşım genç, o yaşta olmamış olma ihtimalim yüksek ama biliyorsun çocuklara olan zaafımı. Umarım her şey dilediğim gibi olmuştur. On yılın neler getirdiğini kestiremiyorum ama umarım götüremediği şeyler de olmuştur. Umuyorum içimdeki ateş küle dönmemiştir. Sana tavsiyem, mektubu okumayı bitirdikten sonra kâğıt ve kalem bulup bir on yıl sonrasına daha mektup yaz. On yıl sonra yaşıyor olmak dileğiyle... Kendime iyi bak.

İKİ SANATIN UYUMU

Hatice Nur ACAR

Erünel Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

Dansların tümünde hareket, içten bir ses ve derin bir nefes ile başlar. İnsanın içindeki o ses bazen yapmalıyım diye haykırır koca kalabalığın önünde ama birçoğu bu sesi duyamaz. Karşısındaki sanatçı öyle bir duygu karmaşası yaşıyordur ki sahnenin ortasında sanki karşı tarafa gülümserken ve bundan cesaret kazanmaya çalışırken belki de içinde bir ağlama isteği oluyordur. Bütün ışıklar onun üzerine çevrilince kendini ıssız bir sokakta yürüyen yalnız bir insan olarak görür. Sonra bir müzik başlar ve o içinde büyüttüğü bütün korkulardan arınmaya çalışır. Zira az sonra o renkli sanat kapısının önüne gelecek ve o kapıdan içeri girecektir. Hangi melodiye bırakıyorsa kendini onunla bütünleşerek bir oyun hazırlar izleyenlere. Bütün dengesini ayarlar ve kendini o renkli kapıdan geçmeye hazırlar. Sanatçı o kapıyı sonuna kadar açar. Her sanatçı dediğimiz o kapıyı açabilir mi? Hayır. Peki nedir o kapıyı açan şey? Bence sanatçının tutkusu yani dans ettiği müziğin içinde kaybolmasıdır.

Ben dans eden insanı bir nehre benzetirim çünkü ona kulak verenleri sakinleştirir nehrin sesi. Sanki bir rüyadan hiç uyanmayacak gibi hissederim ben bir dansı seyredirken. Tıpkı nehrin yatağından usul usul akması gibi dans edenin ruhunda müzikle bir bütün oluşturur figürler. Bir piyanistin parmakları piyano tuşlarının üzerinde nasıl uyumlu dolaşıyorsa bir dans sanatçısı da figürlerini öyle uyumlu yapar. Ben ruhumu dinlendirecek bir müzik ile dans eden bir sanatçıyı sahnede hep böyle görürüm.

Dans etmek benim için bir tutkudur. En hareketlisinden en yavaşına kadar bir hikâye barındırır hepsi. Bir rüyayı, doğayı, seveni, sevileni anlatır bana. Yağmurun yağışı, kalbin atışıdır belki de bir bebeğin gülüşüdür anlattığı. Aslında anlatmaktan ziyade fısıldar kulağıma, der ki: "Aslında dans etmek kendi hikâyeni anlatmaktır." Her figürün tek başına bir anlamı varken müzik ile birlikte binlerce anlama açar kapılarını.

Bana göre dans siyah ve kırmızının yani asalet ve aşkın uyumudur, göğün mavisi kadar sonsuzdur. Bir kuşun uçuşundaki özgürlüktür. Ben böyle hissederim dans ederken. Bana göre her müziğin ritmi olduğu gibi o kanat çırpışın da bir ritmi vardır. Kuş nasıl rüzgâra kendini bırakıp uçuyor ve onunla uyumlu hareket ediyorsa, dans eden de müzikle öyle uyumludur. Zira anlamsız kalır yapılan bir hareket müzik olmadan. Bilirsiniz, müzik ruhun gıdasıdır derler. Müzikte her bir notanın rengi, dansda da bu renklerin bir figürü vardır bence.

O kadar hikâye var anlatılacak hayatta. Hepsini bir dansın içine sığdırmak mümkün müdür bilmem ama yaşanan her şeyin bir sonu vardır. Yine yaklaşacak bir müziğin sonu. Hareketler yavaşlayacak, bir rüyadan uyanılacak, sahne ışıkları sönecektir hatta o kendini müziğin akışına kaptırıp giden nehir durulacaktır ama tamamen durmayacaktır, kimse durduramayacaktır onu. Yine bir hayatı acısıyla tatlısıyla gösterdiği için sevinecektir belki de. Geriye sadece o an hissettikleri ve düşündükleri kalacaktır hatırında. Tüm insanlığa anlatmak isteyecekleri hala vardır. O, her zaman içindeki müzikle bir olup alacaktır hayatlara.

Sevgili Büyükdadem,

Her şeyden önce seni çok özlediğimi belirtmek isterim. Bizim yanımızdan ayrıldığıın günden beri birçok şey değişti. Kardeşim okula başladı, ben liseye geçtim ve babam işten terfi aldı. Sanıyorum ki bu haberlerden seni en çok mutlu edecek olan benim liseye başlamam olacaktır. Benim okuyup senin deyişinle “Büyük İnsan” olmamı çok isterdin. Biliyorum ki ben senin için her zaman farklı bir yerdedim. En azından bana öyle hissettirdin hep. Mesela annenin ismiyle seslenirdin bana. O çocukluk aklıyla bunun çok özel bir şey olduğunu düşünürdüm hep. Hoş, hala aynı düşünceye sahibim ya. Herkes o kadının yani annenin ne kadar iyi, sevecen ve bilge olduğundan bahsedirdi. Bense bu isimle çağrıldığıım için içten içe gururlanırdım. Bayramlarda bana herkese verdiği paradan daha fazla para verirdin. Tabii ben o zaman bunu anlamazdım. Sakın “Ben gittim. Bu kıza kim para verecek?” diye düşünme! Ninem o işi senin için hallediyor.

Ninem çok özlüyor seni. Her zaman senden bahsediyor. Arıyor seni belli... “Ah! Keşke başımızda olaydı da...” diye başlıyor cümlelerine. Sonra konu saatlerce “sen” ... Ninem, en çok Ahmet ağabeyime üzülüyor. Sen gittin, ninem yaşlandı ve ne kadar da bu dünyada kalır belli değil. Ahmet ağabeyim, hala saf, küçük bir çocuk gibi. Temiz ve kırılğan... Ninem, insanların ona zarar vermelerinden çok korkuyor. Üzüldün değil mi şimdi. Sakın üzülme! Babam nineme, o olmazsa bile Ahmet ağabeyime bizim bakacağımızdan bahsediyor ki bakarız bilirsin. Ahmet ağabeyim bu üzücü konulardan çok uzak. Onun tek istediği evlenmek. Bu konuda ninemin başının etini yiyor. Ninem onu azarlayınca anneme soruyor, “Hiç güzel kız yok mu ?” diye. Annemse bıkkın bir sesle “Yok, Ahmet!” diyor. Böylelikle konu tekrar açılmak üzere kapatılıyor.

Kuzenlerim büyüdü. Hatta üç tane yeni kuzenim oldu. Belinay en büyükleri. Bir görsen sanırsın Çinli. Bu yüzden ona “çekik” diye sesleniyorum. Söz verdim ona, onu büyüyünce Çin’e götüreceğim. Ortancası Elif, namıdiğer “süslü”... Lakabından da anlayacağın üzere yaşı küçük olmasına rağmen makyaj yapıp annesinin kıyafetlerini giymeyi çok seviyor. Yani benim tam tersim. E! Hiç erkek yok mu diyecek olursan bir de paşamız var: Hamza. Masmavi gözlerini ninemden almış. Onun gözleri gibi berrak. Tabii en küçüğümüz o olunca tüm ev ahalisi onun peşinde koşuyor. Eğer büyüyünce de böyle yakışıklı olursa çok can yakacak belli.

Kızım, bunları yıllar sonra bana niye anlatıyorsun diye soruyorsan söyleyeyim. Seni uzun bir aradan sonra rüyamda gördüm. “Hiç beni ziyaret etmiyorsun!” diye yakınıyordun bana. Seni şu anda ziyaret etmem çok zor. Bu yüzden sana bu satırları yazıyorum. Mezarının başında anlatacağım şeyler sözcük olup kâğıda akıyor. Böylelikle sanki karşımdaymışsın gibi hissediyorum. Umarım yattığın yerde mutlusundur. İyi uykular dedem.

1.Giriş

İletişim; belli bir bilgiyi, duyguyu, düşünceyi ve davranışları bir kanal aracılığıyla alıcıya ulaştırmaktır. İletişim toplumla olan bir oluşumdur. İnsan da toplum içinde yaşayan bir varlıktır. Dolayısıyla iletişim toplumsal bir varlık olan insanın yaşamının büyük ve önemli bir kısmını oluşturur. Toplumda yaşayan her insan kendisi istesin veya istemesin farkında olmadan iletişim içinde bulunur. Herkesle iletişim kurmak, bu iletişimi dengede tutabilmek, anlaşılır ve algılanabilir olmak iletişim kurmanın en temel gayesidir. Sadece yazılı ve sözlü biçimler arasında sınırlı kalmayan iletişimin birçok türü vardır. Bu iletişim türlerinin başında ise görsel iletişim gelir.

1.1.Görsel İletişim

İletişim, alıcıyla gönderen arasında oluşan alışveriştir. Görsel iletişim ise bu bilgi aktarımının görsel yolla yapılması olayıdır. Görsel iletişime örnek olarak ise televizyon, sinema, resim, bilgisayar vb. türler verilebilir. Görsel iletişim farklı dilleri kullanan insanlar arasında da iletişim kurmaya yardımcı olur. Görsel iletişim esnasında kullanılan belirteçlerin her birine işaret ya da sembol adı verilir. Sembollerin kullanımının amacı evrensel bir dil oluşturmaktır. Görsel sanatlar sayesinde resimsel bir dil hazırlanarak farklı dilleri kullanan insanlar arasında ortak bir payda kurulmuştur.

Eski medeniyetlere bakıldığında onlar sembollerin gücünü fark etmişler ve bunu hayatlarının merkezine yerleştirmişlerdir. Özellikle sanat, inanç ve mitlerde sembollerini sıkça kullanmışlardır. Görsel iletişimin tarihsel gelişimi sırasında işaretler, simge ve semboller iletişim kurmanın en kolay yollarındandır. Simge ve semboller insanlar arası etkileşimin belgelenmesi demektir. Bu belgeleme yöntemlerinden biri olan ekslibris hem işlevsel hem de estetik ve sanatsal bir tasarım ürünüdür.

1.2.Ekslibris

Ekslibris, kitapseverlerin kitap kapağının iç bölümüne veya ilk sayfalarına yapıştırdıkları üst kısmına da adlarının ve değişik konularda resimlerin yer aldığı küçük çaplı özgün yapıtlardır. Ekslibris sözcüğü aslen Latince olan "Exlibris", İngilizce olarak "Bookplate" ve ekslibrisin ilk olarak yapıldığı Almanya'da ise "Bibliothekzeichen" olarak karşımıza çıkar**.Bu küçük resimler kitabın kartviziti ya da kitabın tapusudur. Kitap sahibini temsil eder, onu tanıtır ve kitabı alan kişiye onu iyi kullanması, okuduktan sonra da geri getirmesi konusunda uyarılarda bulunur. Bu yüzden ekslibris kapağında bulunduğu kitabı değil, kitabının sahibini temsil eder. Kitap ile kitap sahibi arasında güçlü bir bağı oluşturur. Örneğin "Mustafa Yağarkar'ın kitaplığından" veya "Mustafa Yağarkar'ın kütüphanesine ait" anlamını taşır.

Matbaa'nın icadından önce kitaplar el yazısıyla yazılırdı. Bu yüzden çok yaygın olmayan kitaplar sadece dini kurumlarda ve soyluların kütüphanelerinde bulunurdu. Bu kitapların başka kitaplarla karışması ya da kaybolması pek muhtemel değildi. Fakat matbaanın icadıyla kitap sayıları arttı. Kitaplar çok sayıda insanın eline

** Nesli Tuğban Yaban, "Sanat Ve Görsel İletişimin Buluşma Noktası:Ekslibris",2012.

ulaşmaya başladı. Bu şekilde kitapların artması beraberinde bir sorunu da getirdi. Çok sayıda olan, eskiye göre daha kolay ulaşılan kitaplar kaybolmaya ve başkalarının kitaplarıyla karışmaya başladı. Bu duruma bir çare olarak ise kişilere ve kurumlara ait olan kütüphaneler için bir iletişim aracı olan ekslibris ortaya çıktı. Büyük ve değerli kitap koleksiyonlarına sahip Ortaçağ manastırlarında kullanılan ekslibrise baktığımızda sembolik görüntülerin yanı sıra kitabı ödünç alan kişiye kitabı koruması için ricalar, kitabı geri getirmese de tehditler içeren sözler yazılmıştır."Bu kütüphaneden kitap çalanın elindeki kitap yılana dönüşsün ve onu ısırısın. Felç olsun ve tüm organları parçalansın. Acıyla yalvarsın bağışlanmak için ve tamamen çözülene kadar ıstırap çeksın. Kitap kurtları için kemirsin. Son olarak da cehennem alevlerinde yanıp sonsuza kadar yok olsun."gibi.††

2.Bulgular

Sanat ve görsel iletişim arasında güçlü bir bağ kuran ekslibris, kitabı değil daha çok kitabın sahibini temsil etmektedir. Ekslibris, sadece kitabın sahibini temsil etmekle kalmayıp kitapların iyi kullanılmasını sağlamaktadır. Kitapların kaybolmasını ve karışmasını engellemektedir. Ekslibris sanat ile görsel iletişim arasında bağ kurarken sanatı insanın elleri arasına getirmektedir. Ekslibris günümüzde hala özgün halleriyle dikkatleri üzerine çekmeyi başarabilmektedir. Ekslibris, koleksiyonculuğu, uluslararası ilişkilerin gelişmesini, yeni dostlukların oluşmasını, farklı dönemlerdeki sanatın ve tekniklerin öğrenilmesini sağlamaktadır††.İlk zamanlarda ihtiyaçlardan doğan ekslibris, estetiği ve yaratıcılığı ile bir sanat dalı haline dönüşmüştür. Osmanlı döneminde de başka isim altında kullanılan ekslibris, sanatın gelişmesine büyük ölçüde katkı sağlamıştır. Ekslibrisler, aynı zamanda kitabın sahibinin zevkleri, kişilik özellikleri gibi konuları şekillendirmek amacıyla kullanılmaktadır.

4.Sonuç

Edinilen bilgilerin sonucunda eski çağlardan beri süregelen ekslibris, sanatı geliştirme yolunda ilk adımları oluşturmuştur. Ekslibris, ihtiyaçtan doğmasına rağmen günümüze kadar kendini geliştirmiştir. Sanat dalı haline alan ekslibris, kitabın sahibini temsil ederek yazarın kişisel özelliklerini, sanat zevkini göstermeyi amaçlamaktadır. Aynı zamanda kitabın kullanım aşamasında, kitabın zarar görmemesini sağlamaktadır. Görsel iletişimin temelini oluşturan iletişim ve sanat arasındaki bağı güçlendirerek daha üst bir seviyeye ulaştırmaktadır. Bu da ekslibrisin sanat içindeki gerekliliğini ve değerini ortaya koymaktadır.

Kaynakça

Gökhan Okur, "İletişim Açısından Ekslibris", Sanat ve Tasarım Dergisi.

Nesli Tuğban Yaban, "Sanat ve Görsel İletişimin Buluşma Noktası: Ekslibris", 2012.

<http://exlibrisk.wordpress.com/ekslibris-nedir-2/>

www.aed.org.tr/tr/makaleler/

www.aed.org.tr

---

†† Nesli Tuğban Yaban, "Sanat Ve Görsel İletişimin Buluşma Noktası: Ekslibris", 2012

†† <http://exlibrisk.wordpress.com/ekslibris-nedir-2/>

BÜŞRA KÜÇÜK'ÜN KÖTÜ ÇOCUK ROMANINDAKİ CİNSİYETÇİ İFADELER VE OLUMSUZ ÖRNEK OLUŞTURABİLECEK DAVRANIŞLAR

İlknur YILDIZ

Erünal Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

1. Giriş

Wattpad, dünya genelindeki en büyük hikâye paylaşma ve keşfetme platformu olarak 2006 yılında, Allen Lau ile Ivan Yuen işbirliğinde kurulmuştur. Wattpad'in dünyada en çok kullanıldığı 4. Ülke Türkiye'dir. Gençlere yönelik olarak Wattpad platformunda yazılan ve son zamanlarda "Türk Edebiyatı" başlığı altında raflarda boy gösteren kitaplardan biri de Büşra Küçük'ün yazdığı *Kötü Çocuk* romanıdır. Yazıldığı dönemde çoğunluğu 10-18 yaş aralığındaki çocukların okuduğu, içerisinde oldukça fazla olumsuz örnek oluşturacak davranış ve cinsiyet ayrımcılığı bulunan bu kitap, ergenlik dönemindeki bireyleri olumsuz şekilde etkilemektedir. Kitap o kadar tutulmuştur ki, iki sene sonra filmi çıkmıştır. Kitabın başrolü olan Kayla'nın, 16 yıl sonra çıkagelen babası ile beraber kalmaya başlamasıyla kötü seçimler yapmasının hikayesidir. Babasını pişman etmek için kötü çocuklarla takılan, daha önce gitmediği yerlerde bulunan ve yapmadığı şeyleri yapan bir kız haline gelir. Kitabın içerisinde yer alan bu davranışlar yeri geldiğinde üstü kapalı ve bilinçaltına işleyecek bir şekilde anlatılırken, yeri geldiğinde apaçık bir şekilde belli olmaktadır.

2. Bulgular

a. Cinsiyet Ayrımcılığı

Annemin evlilik dışı hamile kalması, tüm akrabalarımızın bize hastalıklıymışız gibi bakmasına sebep olmuş. Türk toplumunun örf ve adetlerinin bir sonucu olarak ortaya çıkan bu durum da, evlilik dışı ilişkiden doğan çocuğun tüm sorumluluğunun anneye yıkıldığı gözlemlenmektedir. Kitapta hiçbir şekilde bu konuyla ilgili babaya bir suçlama yapılmamış, hamile bir kadını terk etmesiyle bile ailesinden olumsuz bir davranış görmemiştir.

Hayatımın hiçbir döneminde, bizi koruyacağına inandığım bir erkek olmamıştı. Kendi başımın çaresine bakmak için her ihtimali düşünmek zorundaydım. Kayla'nın en büyük yanlışlarından biri de, kendini korumaya muhtaç görmesidir. Daha önce annesi ile yaşaması ve annesinin ona kol kanat germesi bile, toplumdaki korumacı baba figürünü benimsemesine engel olmamaktadır. Bu sözler, her kadının korunmaya muhtaçmış gibi görünmesine sebep olmuştur. Oysaki başkasından yardım beklemek yerine kendi ayakları üstünde duran kadın, güçlü kadındır.

Birkaç çocuk sırtarak yanını gösteriyordu. Bu komik olsa da, ilk günden sürtük damgası yiyen kız olmak istemiyordum. Sürtük kelimesi, günümüzde gençler arasında epeyce kullanılmaktadır. Cinsiyetçi bir kelime olmasına rağmen, karakter kitap içerisinde bu sözcüğü oldukça sık ve yanlış anlamlarda kullanmıştır. Birkaç erkekle birlikte oturmayı sosyalleşmek diye adlandırmak yerini, cinsini ötekileştirerek bir cinsiyet ayrımcılığına neden olmuştur. Bu tür cinsiyetçi kelimelerin kullanımı insanlara örnek olarak, yaygın bir durumda kullanılmasına neden olmaktadır. Bu yaygınlaşma ile ufak çocukların ağzından çıkan kelimeler, kadının topluma yüklediği ifadelerin de bir yansıması niteliğinde.

Bora şaşırmişti. Sanki bir erkeği etkilemeye çalışmam daha normaldi de, arkadaş olmaya çalışmam evrenin en saçma vakasıydı. Bora karakteri kitapta, Meriç'e ya da gruba yaklaşan kadınların tek bir amacı olduğunu düşünmektedir: Meriç'i ayartmak. Meriç ile bir kadının arkadaş olabileceğine inanmamaktadır. Bu davranışları da, kadınları avcı pozisyonuna düşürmektedir. Toplumda yakışıklı ya da zengin bir erkekle birlikte olan kadınlara, bu düşünce yüzünden tepkili olarak yaklaşmaktadır.

Lisedeki erkekler bir kızı şımartma işinde oldukça becerikliydi. Kızlar, onlar yüzünden kendilerini ulaşılmaz prensesler zannediyordu. Bu genelleme cinsiyetçi bir biçimde yapılmıştır. Lisede ya da herhangi bir yerde, cinsiyet fark etmeksizin aşırı ilgi her insanı şımartır. Daha önce yalnız bir sevgilisi olmasına rağmen Kayla, o tasvir ettiği prensesler gibi davranmaktadır. Lisede şımarık olmak istiyorsan, bir erkeğe ihtiyacın var algısı bulunuyor satırlarda. Kadınların kendilerini ulaşılmaz olarak görmesi bir özgüvenin işareti olmasıyla beraber, bir erkeğin yüceltmesi ile buna ulaşmasına gerek yoktur. Kadın doğası gereği özgüvenlidir.

Ya da 'kızlarına' ve 'senin' derken? Meriç'in kızları, ha? Oldukça havalı ve gurur kırıcı. Kitapta geçen cinsiyetçiliğin en hat safhaya ulaştığı bölümlerden biridir. Meriç ile yatan kızlara bu ad verilmiştir. Bu sözlerle birlikte kadınların bir mal olarak görülmesi bir yana sırf bir erkekle olduğu için erkek havalı bulunurken, kadın cinsiyetçi lakaplara maruz kalmıştır.

"Onu isteyen bir masamız var. Senin değilse kız bizimle." dedi çocuk bana aldırmadan, direkt Meriç'e cevap vererek. Bu replikler ile kadının mal değerine konulduğunu görülmektedir. Senin, benim gibi tabirler günümüzde eşyalar için kullanılırken, kendi rızasına bakılmaksızın Kayla'nın bedeni için anlaşma yapılmaya çalışılmıştır.

b.Aile İçi Olumsuzluklar

Kötü çocuklarla takılan masum kızına 'merhaba' demeye hazır olsan iyi olur, biyolojik gereksiz babam. 16 yılın ardından babası ile kalmaya başlayan Kayla'nın, olayların içine girmesi bu cümle ile başlar. Annesinden ayrılması ile bütünüyle değişen kız, babasından intikam almak için kendisine zarar verebilecek insanlar ile ilişki kurmaya çalışır. Kitap içerisinde de babası ile ilgili birçok olumsuz cümle kurmaktadır.

"Telefonu açmadım, çünkü senden kaçmaya çalıştığımı fark edeceğimi düşündüm. Ama anladım ki, konu ben olduğumda düşünme işlemi pek gerçekleştiriyorsun." Kayla'nın annesi ile 'arkadaş' diye tabir ettiği bir ilişkisi vardır. Babası ile olan konuşmalarında bir ebeveyni ile değil de, düşmanıyla konuşur gibi tavır takınmaktadır. Bu çocukların ebeveynlerine olan tavırları bu doğrultuda değişebilmektedir.

Korkaklık edip riske girmemiş ve odaya hakim olan rengi bej olarak seçmişti. Vural Bey'in (Kayla'nın babası) onca seneyi telafi etmek için yaptığı şeylere hiçbir şekilde karşılık vermemektedir Kayla ve onu sıkça korkak olarak adlandırmaktadır.

"Daha kötüsü olamazdı. Tek bir şey söyleyeceğim. Bana sakın o ebeveyn çocuk arasında geçen laflarla seslenme. Aramızda bir bağ yokmuş gibi ismimle hitap etmen en iyisi." Babasının her uzattığı zeytin dalını kıran Kayla, sürekli olarak onunla kaba ve bağırarak konuşur. Vural Bey'in her şeye rağmen sakın ifadesi, toplumdaki baba figürünü yansıtmamaktadır. Toplumda bu tür davranışlar saygısızlık olarak görülmektedir.

c.Davranış Bozuklukları

Bu günlerde gerçekten aşırı ergenlik kaldıramayacak kadar ergendim. Öfkemi kontrol etme durumu söz konusu değildi. Biri bana dokunsa, anında pençelerimi çıkarıp onu korkutabileceğimi düşünüyordum. Kayla'nın, 17 yaşın getirdiği aşırı özgüven –herkesi yenebilirim düşüncesi-, şiddete başvurma, üstünlük kurma, anlayışsızlık gibi birçok olumsuz özelliği vardır. Bu sözleri, çocukları şiddete teşvik etmektedir. Şiddeti meşrulaştırmaktadır. Öfkelenen bir çocuğun herhangi bir şiddeti uygulayabileceğinin alt mesajı verilmiştir.

Zavallı birinden hoşlandığı için üzülüyordum. Kitapta dikkat çekilecek bir nokta da şudur. Kayla'nın etrafında çok sayıda yakışıklı erkek bulunur. Semih'i gördüğü anda onu pek çekici bulmamasının yanı sıra, onunla tartışmış ve bunun sonucunda da onun için zavallı diye konuşmaya başlamıştır.

“Onu umursamazsan daha dikkat çekici olur.” Günümüzde birbirinden hoşlanan lakin birlikte olamayan çiftlerin sorunu burada başlamaktadır. Dürüst bir şekilde duygularını itiraf etmek yerine, duygularını içerisinde saklayarak hatta azarlayarak yapılan eylemler kötü sonuçlar doğurabilir. Kayla'nın verdiği öneri ile kendisinin yaptığı davranışların örtüşmediği okuyan her kişi tarafından fark edilmiştir.

“Kıyafetlerine göre insanları yargılamak iyi bir şey değildir.” Kayla, yaptığı ile söylediği oldukça farkı olan bir karakter. Kendisi, başlarda görünüşü sebebiyle Meriç'in 'aile sorunları olan, dinlediği ağır müziklerin ruhunu bile bilmeyen' biri olarak yargılamıştır. Günümüzde çocukların, gençlerin moda takıntısı dört bir yanlarını sarmış durumda. İnsanların tüketimi arttırmasına, kapitalist düzene uymasına sebebiyet verir.

Kuralları mı vardı? Vay canına! Gerçekten havalydı. Kast sistemi açısından belli kurallar olduğu belirtilir kitapta. Kayla, karakteri gereği bunları saçma bulur. Babasının kendisinin iyiliği için koyduğu kurallara uymaz. Lakin yakışıklı, soğuk ve kötü çocuk devreye girdiği anda Kayla'nın duygu ve düşünceleri tamamiyle değişir. Burada dış görünüşün, karakterin ve düşüncelerin önüne geçtiği net bir biçimde görünür.

d.Gerçekçilik

“Onlardan olduğumu sanmıyorum.” Biraz önce oturmak için yöneldiğim çardağı gösterip, “Burslular bizimle aynı yerde oturmaz.” Tıpkı kast sisteminde olduğu gibi zenginler ve fakirlerin ayrıldığı nokta burasıdır. Günümüzde burslu-burssuz ayrımı yapılmazken, kitapta oturdukları yerler dahi farklıdır. Ötekileştirme söz konusudur.

Gruptaki havanın birden değişmesine sebep olan şey, siyah saçlı çocuğun keskin bakışlarını onlara yöneltmesi olmuştu. Otoritesini hissetmemek için duygu eksikliği problemi yaşamak gerekirdi. 17 yaşındaki lise öğrencilerinin gruplarının olması oldukça normalken, kendilerinden hiçbir farkı olmayan bir bireyin onları otoritesi ile ezebilmesi oldukça anormaldir. Ergenliğin getirdiği dik başlılık, tahammülsüzlük, başına buyrukluğa gibi etkenler ortadayken, yaşlıları olan birinin tek bakışıyla ortamın değişmesi mümkün değildir.

“Bak, ne yap biliyor musun? Meriç'e sor. O karar versin.” Arkadaş grubuna dahil olmak isteyen kişiyi kabul edip etmeme kararını grubun içerisindeki bireyler verirken, kitapta her şey Meriç'in onayına bakmaktadır. Kendi düşünebilme yetileri yokmuşçasına, her şeyi Meriç'ten beklemeleri hiç gerçekçi değildir.

“Cansu sıra arkadaşını eziklerle mi tanıştırdın? Bence artık yanında oturmasa iyi olur.” Günümüzde burslu olan kişiler, durumu iyi olmamasına rağmen üstün zekaları ile başarılarını kanıtlamış kişiler olarak övgü ile bahsedilir. Kitaptaki karakterler için ise, bursluluk bir eziklik göstergesidir.

e.Olumsuz Örnek Oluşturacak Davranışlar

Tehlike, polis, yasak madde, alkol ve bolca duman. İşte şu anda bulunduğum yeri tanımlayacak kelimeler tam da bunlardı. Reşit olmamış bireylerin, normalde alınmayacakları böyle yerlere istedikleri gibi girip çıkması, bunu okuyan çocuklar için olumsuz örnek oluşturacak niteliktedir.

Yalandan ölünebiliyorsa, ölürdüm. Kayla, hayatına Meriç girdikten sonra, ailesine, arkadaşlarına oldukça fazla yalan söylemiştir. Bunlardan pişman olmamakla birlikte, bu yeteneğinden gurur duymaktadır. Yaptığı şeyler, çocukları yalana teşvik etmektedir.

3.Sonuç

Kitapta, okuyan çocuklar için birçok olumsuz örnek oluşturacak davranışlar olduğu saptanmıştır. Reşit olmamış bireylerin birçok suça karışması, yasakları çiğnemeleri, sürekli yalan söylemeleri gibi birçok eylemleri vardır. Toplumda yer almayan bazı durumların gerçekmişçesine anlatılması – burslu burssuz ayrımı, bursluların ezik diye nitelendirilmesi, bir lider tarafından yönetilmek ve onun her dediğine biat etmek, ötekileştirmek- , gelişim sürecindeki çocukları etkileyerek, ileride bu tür davranışlara yönlendirebilir. Karakterlerin davranış bozuklukları ile – aşırı özgüven, şiddete başvurma, üstünlük kurma, anlayışsızlık, dış görünüş ile yargı, söylenen ile yapılanın arasında fark olması, olmadığı biri gibi davranma- , ergenlik çağına giren ya da halen o çağı yaşayan çocuklarda bu tür davranışlar normal görme durumu söz konusudur. Yakışıklı olduğu için soğukluğunu, kötülüğünü geri plana atarak onu kabullenmek, çocukların ilerideki ilişkilere olan bakış açısını değiştirmektedir. Sosyal medya platformlarında kızlar, Meriç gibi bir sevgili istediklerini yazmaktadırlar. Ki bu durum, kitabın çocukları ne denli etkilediğinin de bir göstergesidir. Kız çocukları kendilerini korunmaya muhtaç görmemelilerdir kitabın aksine. Sürtük, fahişe gibi cinsiyetçi ifadeler kullanılması, kadınların avcı pozisyonuna düşürülmesi, mal değerine konulan ve izni dahi anılmadan başka bir adamdan, kadının bedeninin üzerine anlaşma sağlanmaya çalışılması son derece yanlış hareketlerdir. Toplumda yer alan birçok sosyal, kültürel, ekonomik vb. konularında kadının aleyhine olan tarafları öne çıkarılmıştır. Kadınların vasıfsız birer varlık olduğunu lanse etmektedir. Kitapta kadına bazen ailesi tarafından sırf hamile kaldı diye dışlanırken rastlanır namus bekçileri tarafından. Bazen kendi bedenleri hakkında söz sahibi bile olamazken gösterilir kadın. Ele aldığı çoğu konuda çocuklara olumsuz örnek oluşturabilecek davranışlar, unsurlar bulunmaktadır.

Kaynakça

KÜÇÜK, B.(2015). Kötü Çocuk. İstanbul: Ephesus Yayınları

SÖZLÜKTE YER ALMAYAN ATASÖZÜ VE DEYİMLER

Mizgin ÖZTÜRK

Erünel Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

Giriş

Bugün Anadolu ağzımız yazı diline oranla birkaç kat daha geniş bir söz varlığına sahiptir. Bunun nedenleri arasında duygu ve düşünceleri ayrıntılı bir biçimde dile getirme eğilimi gösterilebilir. Anadolu ağızlarında somut kavramları karşılayan örnekler gözden geçirildiğinde yazı dilinde bulunmayan sözcüklere rastlanmaktadır. Örneğin; merdivenin “basak, bastak, bastır, baskıç, başçık, basgaç, basıncak, ayakçak” gibi birçok karşılığı vardır. Bu gibi örneklerle Anadolu ağızlarının zengin örnekleriyle karşılaştırılır. Bu zenginlikten atasözleri ve deyimler de nasibini almıştır. Anonim özellik taşıyan atasözleri, ilk defa kimin tarafından ve ne zaman ortaya atıldıkları belli olmayan, toplumun asırlar boyunca karşılaştıkları olaylardan ilham alarak ortaya çıkardığı, benimsediği ve kendinden sonra gelecek kuşaklara devrettikleri öğütlerdir. İnsanoğlu özellikle kızdığı, eleştirdiği, yadırgadığı, nesne ve durumları ifade ederken atasözleri ve deyimlere sıkça başvurmuştur. Bu atasözleri ve deyimlerden bazıları, kırsal hayatın zayıflayıp kentleşmenin hızlanması karşısında anlam kaymasına uğramış, yeni anlamlar kazanmıştır ve sözlükte kendilerine yer bulamamışlardır. Buna rağmen dilden dile, büyükten küçüğe farklı kesimlerde varlıklarını sözlü kültürle korumuşlardır. Böylece yazı dilinde bulamayacağımız pek çok kültür değeri konuşma dilinde muhafaza edilmiştir.

Bulgular

Atasözleri çok değişik konuları kapsamakta kimi zaman hissedip de söze dönüştüremediklerimizi büyük bir başarıyla dile getirilmektedir. Bu durum özellikle Anadolu ağızlarında kendini belli eder; bundan sonraki bölümde ele alacağımız, ağızlardan derlenmiş örnekler, yazı dilinde bulunmayan birçok sözün Anadolu’da yaşamakta olduğunu gösterecektir.

İnsanoğlunun değişik durumlarda ortaya çıkan tutum ve davranışlarına örnekler;

“Sağdım sütünü, okşadım budunu; sağamadım sütünü, kör inek koydum adını.”

Bu söz kendisinden yararlanılırken hoş tutulan, övülen bir kimsenin yararlanma durumu sona erince hor görülmesini dile getirir.

“Yaza çıkarttık danayı, beğenmez oldu anayı.”

Sözü ise iyi bir ortama ve koşullara kavuşan kimsenin kendini beğenir duruma gelmesini anlatır.

“Mundar öldüğüne bakmaz, öd ağacından tabut ister.”

Burada da durumun kötülüğüne karşı gözükselede olan kişinin davranışını anlatır.

“Köy buldu da Müslüman sorar.”

Zor koşullarda aradığını bulan ama bununla yetinmeyen, tutumunu dile getirir.

İçinde bulunduğu duruma bakmadan dış görünüşünü iyi göstermeye çalışan, gözü yukarılarda olan insanların bu davranışlarını dile getirmek üzere kullanılan, birbirine yakın sözler bu davranışın yadırgandığını gösterir.

- “İş buyursan kaykılır, bir iplik çeksen kır yaması birden dökülür.”
“Ahırda yatar, düşünde padişah görür.”
“Bir şinik darısı var, beş değirmende un öğütmek ister.”
“Bakmaz haline, halhal takar koluna.”
“Kılığı adam kılığı, yediği ekmek kırığı.”
“Gece mitilde yatar, gündüz çalım satar.”
“Elinde yok mangır, gözü sarayda kalgır.”
“Çalımına bakarsın çirak durarsın gelir; evine bakarsın, sadaka veresin gelir.”

Değişik insan karakterlerini dile getiren deyimler;

- “Hem kız evinde oynar, hem oğlan evinde.”
“Suyu görür balık olur, pusu görür tilki olur.”
“Kurtla güler, kuzuyla ağlar.”
“Hangi tavuğun darısı çoksa onun civciviyim.”
“Arsa ‘da dilenir, Kalaltı’nda sadaka verir.”
“Ölüyü görür ağlar, davulu görür oynar.”

Yaşam boyunca karşılaşılan, çoğunlukla yadırganan bir düş kırıklığı yaratan durumları somutlaştırarak anlatan deyimler;

- “Men umaram bacımdan, bacım ölür acımdan.”
“Elin tazısı gider av getirir, bizimki gider avlu götürür.”
“Ellerin çocuğu büyüdü, elini aldı; benimki büyüdü, ayağımı aldı.”
“Ortaköylü Kör Ömer, oturmuş kürkün yer; ben ondan ekmek umarım, o benden ufak umar.”
“Isınmadan ateşini, kör oldum tütününe.”
“Bıraksam beymez (pekmez) dökülür, bırakmasam tulum yırtılır.”
“Dağdan ayı gelir, ahırdan öküz çıkarır.”
“Kurdun adı çıktı, çakal dünyayı batırdı.”
“Berberliği benim başımda belliyor.”
“Bıldır ölmüş bir eşek, gelin bu yıl ağlaşak.”
“Seçti seçti seçmeliğe düştü.”
“Adam sandım eşeği, kaba sardım döşeği.”
“Ben isterdim gözü sürmeli, onlar yolladı köyden sürmeli.”
“Beni ister ensesi bitli, ben isterim beli divitli.”

Genellikle bir yargı bildiren cümle biçimindeki bu sözlerden sonra Anadolu ağızlarındaki kimi deyimlerde de insanoğlunun yaşam boyu karşılaştığı değişik durumlar, bu durumlar karşısındaki tutumları bir eylem biçiminde dile getirilir.

- “Cansız koyundan süt sağmak “
- “Ördek demeden göle bakmak”
- “Kilimin dört ucunu suya koymak”
- “Sakala göre tarak vermek”
- “Sözü heybenin delik gözüne atmak”
- “Güneşinde mendil kurumamak”

Anadolu ağızlarına deyimlerin zenginliği yukarıdaki örneklerde de görülmektedir. Belli bir kavrama ya da bir kavram alanına eğilecek olunursa bu zenginlik daha da belirginleşmektedir. Örneğin eylem biçimindeki örneklerden; kızmak, sinirlenmek değişik şekillerde aktarılmıştır.

- “Derisine sığmamak”
- “Kan tulumu olmak”
- “Çehresi kırk kat olmak”
- “Cin atına binmek”

Anadolu ağızlarında karşılıklı konuşma biçiminde düzenlenmiş deyimler de vardır ki bunlarda anlatılmak istenen durum somutlaştırılarak dile getirilir.

“Ben ‘misafir almam’ derim sen ‘eşeğimi nereye bağlayayım?’ dersin.”

Yukarıda değinilen örneklerden birçoğunda fark edilmiş olacağı gibi, Anadolu ağızlarında genellikle nükteli bir anlatıma eğilim görülmektedir. Bu açıdan Anadolu söz varlığı yazı dilimize oranla belirgin bir zenginlik gösterir. Gerek insanların çeşitli davranış ve karakterleri belirlemede, gerekse değişik durumları dile getirmede başvurulan uyaqlara, ölçü ve ses yinelemelerine önem veren ağızlar böylece bellekte kolay yerleşen zevkle hatırlanıp söylenen örnekler ortaya koymuştur.

Anadolu ağızında nükteli anlatıma örnekler;

- “Gittik kebab kokusuna, baktık eşek dallanıyor.”
- “Deveyi düğüne çağırılmışlar ‘Dudağım yirik(kalın) söylemem, tabanım büyük oynamam’ demiş.”
- “Sivrisineğe kavağa yaslanırken ‘n’apıyorsun orada?’ diye sormuşlar da kavak bana yaslanıyor’ demiş.”
- “Benim derdim inek ile dana, karımın derdi sürme ile kına.”
- “Bakma gözüm şaşığıdır, gör bahtım ne yahşığıdır.”
- “Tava delik tas delik, bu da geldi üstelik.”
- “Evlek evlek sattık, böyle böyle battık.”
- “Bizim oğlan kardan gelir, eşeği satar yayan gelir.”
- “Yemeni allıydı; dört yanı telliydi, onun öyle olacağı belliydi.”
- “Ağzımı yaktığına göre aş olsa, başımı yardığına göre taş olsa.”

“Burnu haber alır Toros’tan, kendi korkar horozdan.”

“Ellerin köyüne zerdeli, bizim köye zirdeli.”

Akrabalık ilişkileri, evlenme ve geçinme konusundaki örnekler;

“Elti eltiden hoş olmaz, elti eteğinden peş(üç etek denen kadın giysisi) olmaz.”

“İki kardeş bir evde geçinememiş, yedi bacanak bir çavdar sapının gölgesinde geçinmiş.”

“Etlar içinde koyun, erkekler içinde kayın; altınlar içinde yıldız, kadınlar içinde baldız.”

“Alması bir alacak kuş, geçinmesi zemheri ile kış.”

Sonuç

Yöresel ve sözlü kültürün ürünleri olan atasözleri ve deyimler Anadolu ağzının zenginliğini göstermiştir. Konularının geniş olması ve birçok zamana hitap etmesi bu zenginliğin kaynağıdır. Toplumun deneyimleriyle oluşan yöresel atasözleri ve deyimler, yazı dilinde yer almasa da halkın ortak varlığı olarak kuşaktan kuşağa öğüt olarak aktarılmıştır.

Kaynakça

Gönen,Dr.Sinan,(2011), Batı Türklerinin Manzum Atasözleri

Bilgin,Muhittin,(2002),Anlamdan Anlatıma Türkçemiz

Tan,Nail,(2014),Öz Köz Söz

Yardımcı,İlhan,(2005),Kültür Köklerimiz

Sevgili Dostum,

Yolun yoluma ne zaman değecek de iebileceğiz o ayı? Bende ümit çoksa da sende dalga yok biliyorum. Artık ne zaman baksam gözlerine aynı ümitle, göremediğimsin. Besbelli, ağabeyinin mezarında gömdün sen de bir şeyleri. Sendeki acıya ağlamayı özledim. Çocukluğum, bazen çocuğum! Ne zaman bulacağım seni? Öksüz bir kuş gibi ağlar gibiyiz seninle. Kapatılmış bir defter misali tamamlayıp sonraları tanımlayamadığımız cümleler yok muydu sence de! Ellerimiz buz kesmişken aynı ateşte ısınmadık mı? Hiç mi paylaştık bir elmayı? Ben de o günlerden soruyorum dostluğunun sıcaklığını. Özlemin ne olduğunu kaybedince değil de vakitsiz gidişlerde kavriyor insanoğlu. Yoksa inan, ölümün bile koparamadığı canlar vardır. Yani senin anlayacağın, ta şimdi çıkıp gelsen şu karanlıktan inanasım gelmeyecek. İnsan gülecek.

Almışsındır haberimi, senden sonra çokça düştüm. Tel tel oldum döküldüm. Ahmakıslatanlar, atkuyrukları ve elmalar artık yok! Ve anmayacağıma ant içtiğimden ses seda kesildi şundan bundan. Sen kaldın yine başucumda dede yadigârı Hislon saat gibi. Fakat bildiğin üzere alışmıyor o saat. Belki tik-taklarını duyabiliyor olsaydım “kalpler şehrine” bile inerdik seninle. Ya da “saatçi” kalbine taht kurardı saatimin. Peki, zamanın kıymetini nacak saatle mi bileceğiz Sevgili Dostum? Vaktinde durmamış mıydı bizim de saatimiz? Bisikletlerimizden bıraktıydık frensiz, derdi kederi. Şimdi korkuyorum seninle yüz yüze gelmeye. Eğer kesişirse yollarımız, çocukluğumu getir olur mu? Unuttuğum hayallerimi, daha çok güldüğüm, korkunun ne olduğunu bilmediğim, sesimin titremediği günleri getir. Kaygısız, sorgusuz ve sualsiz şüpheye düşme Dostum. Ateşi, yeşili ve balıkları unutmayacağım.

Senden ne var ne yok iki gözüm? Tahminimce hala biraz huysuz ve ikircikli bir çocukcağızsın. Gözlerin kısıktır, adımların yavaş, sözcüklerin özenli. Haksız mıyım? Ben ise olmaz ya, bir ihtimal aklına gelecek olursam... Ve tüm inatçı düşlerin el çektiyse başından... Kafan da attıysa az biraz, tereddüt etmeden sen de bana yaz. Çünkü ben her zaman bir dostun sıcaklığını arıyor, bekliyor olacağım. Unutmayacağım seni. Yuvalanmış kederin gözlerinde, hırsla tutulmuş sesin, çok koşmuşuz ve çokça da yorulmuş. Şimdi sen koca adam olmuşsun. Ben hala çocuk yaşımda, çocukluğumla yan yana. Bir şeyleri öylesine, ölesiye kaybetmişiz. Daha fazlasını kazanmamak üzere vazgeçmişiz. Dostum, dürüst olmaksızın mesele, sana hoşça kal demekten ürktüğümden uzattıkça uzatacağım geliyor sözümü. Bitmeli Sevgili Dostum, yaprağın rüzgârı dalaşına son vermeli... Yandıysak eğer ve yarım sak... Kalp ağrısı varsa, kesildiysek kuru ekmekten bile. Kır topraklar kadar hasrette kalmışsak suya. O zaman yollar birbirine çıkacaktır dostum, yolda buluşacaktır kalpler. Günahı ve sevabıyla yazarsın o vakit. Saparsak kör topal bilmediğimiz yollara, ışık olursun bana. Dostsun çünkü yarayı değer, diri diri gömersin mezara. Suretini görsem süngüm düşüverir. Kum olurum ayakların altında. Özlem biter. Ama koca adam olduğundan dostluğun izi sürülmez ki! Koca adam, sarar yaraları. Politiktir koca adam. Koca adamdan dost olmaz... Fakat gün dönecek olursan benim büyüyemediğim yere, yüreğime kadar beklerim.

Şafak söküncüye dek, sevgilerimle...

Canım Arkadaşım,

10.10.17

Mektubunun bana ulaşmasının üzerinden muhtemelen bir ay geçmiştir. Postaneden eve dönerken kalles bir sıcakın beni arkamdan vurmuşluğu tüm ısıyla belleğimde saklı duruyor. Şimdi hava 16 derece, tarih 10 Ekim, günlerden Salı ve birkaç dakika önce Pazartesi idi. Bilmem senin için hala öyle midir?

Söylediklerini inan çok düşündüm. Üç gün önce, çürük suratlı bütün kütüphane memurlarının arabalarındaki kontağa saatli kızkaçıran bağlarken, söylediklerin bütün saydamlığıyla zihnimde sallanıyordu. Aylardır hasret olduğum(!) bir dostun, elindeki kıyırık tabla ile hipnotize oluşuna eşlik ederken hep aklımdaydı her sözün. Sonra kendimi eve dar attım tabi. Tek seferde ikinci paketi açtım ben de. Palyaço diyor ya:

Olur öyle, herkes alçaktır biraz.

Anlıyorsun değil mi?

Kafaları çekmeli bir kenara demişsin mesela. Bütün hafta, dün, bugün, hep bunu yazmışım matematik defterine. 'Nasıl?' diye soracaktım sana. "Herkes, her çekmede bir revolver bulabilir." dedi Başkan. İyi ki Doğmuşum ama, yemez ki? Evet, ben de ölebilirdim harama hiç girmeden ıssız gecemde. Acaba anlıyor musun?

Anladım, hiç değilse bul bir harman iç diyorsun, yalanların bahçesi güzel kokar, ama: Eşek sümbülü bilmez ki dostum meczup anlasana.

İşte gördün ne haldeyim. Sana bile yalvarır oldum beni anla diye. Şimdi anladın mı? Biliyordum. Mektubun devamını okumana gerek yok ama ben yine de yazacağım. Nedenini biliyorsun. Başını okumana da gerek yok ama.

'Aşkın Tozu' nu dinledim. Ciğerimizden damıttığın bu kadehten, dostların hala mahrum olması çok acı. Benim gibi birisinin bu hususta hüküm veremeyeceğini biliyorsun. Yine de yıllardır her albümü yolluyorsun. Nedenini biliyorum.

O zaman esas meseleyi açayım sana. Mutlu olmak istemiyoruz demişsin ya hani. 'Bulunmam Gerek'i dinlediğimde ne söylediğimi hatırlıyorsun değil mi?

" Yatağınızı bulmuşsunuz dostum çok sevindim.

Can mutsuzdu mutsuz kalmalı.

Cefadan usanmamalı. "

Şimdi de aynısını söylüyorum. Ben zaten sana hep aynısını söylüyorum. "Siz kendinize her şeyin en kötüsünü layık gördünüz. Haklıydınız." diyorum.

Tüm bunları tekrar tekrar, büyük resmi göresin diye anlatıyorum. Siz bu işe çevrenin yargıları ve hayatın tatlı sancılılarıyla başladınız. 'Kaçık' ve 'Küçük Prense Mektup' ortaya çıktığında mutsuzluk manifestosunun işaret fişeğini çakmıştık. Şimdi bu albümde ise hayatın tatlı sancılılarına geri dönmüşsünüz. Tabi bambaşka bir formatla

ama kaçırdığımız nokta şu: Ölümü istemli hale getiren, hayatın pürüzleridir. Ben bu pürüz işine aklıma vermeye hazırım. Eminim sen de biraz daha ileride inmek istersin. Öyleyse bir öykü daha bulalım.

İşte benden bu kadar. Geç yatanı kargalar kovalar. Ben yedi derecede, yetmiş dakika otobüs beklerken bile bunun altmış yedi dakikasını sizi düşünerek geçirdim. Ulaşımın gelmişine geçmişine sövdüğüm üç dakikanın sonunda yeni yolumuzun adını duydum: Don Silahşorları. Biliyorum, bu hayaller bizi ölüme yaklaştırıyor. Unutmadım tabi bir de, her inanan, kendiyi savaşıyor. Umutla...

KÜLTÜR YUVASINA KONMAK

Esra BOLATKOL

Erünel Sosyal Bilimler Lisesi, 12. Sınıf Öğrencisi

METNİ DİNLEMEK İÇİN KAREKODU OKUTUNUZ.

Çocukluğumun en sıcak, en sevgi dolu zamanlarının geçtiği yer: Antakya. Kültürel çeşitliliğin hat safhada olduğu sayılı illerdedir Hatay. Türlü mezheplerin bir arada yaşaması bir yana, hatırı sayılır sayıda Hıristiyan ve Musevi'ye de yuva olur burası. Tüm Türkiye'ye örnek olması gereken hoşgörü ortamı vardır burada. Suriye sınırlarında olduğu için birçok savaş mağduru Suriyeli burada barınıyor. Çok kültürlü ortama alışkın olunması, Suriyelilerin kolay kaldırılmasına da sebep oluyor

Çocukluğum burada geçmiş olsa da; sekiz yaşımdayken göç etmiş olmamızdan, dikkatle gezip kültürünü güzelce yorumlamanın bir fırsatını bulamadım. Aslında ziyaret amaçlı olsa da gezi niteliğini de taşıyabildiğini düşündüğüm kapsamlı bir tecrübe yaşadım.

Antakya denince Asi Nehri geliyor insanın aklına. Toplam uzunluğu 386 km olan Asi Nehri'nin 88 km'si sınırlarımız içerisinde. Asi Nehri ismini bir özelliğinden almıştır. Adı gibi asidir bu nehrimiz. Diğer nehirlerin aksine aşağıdan yukarı doğru akması onu "Asi" yapan özelliğidir. Adına bir sürü efsane bulunan bu nehrimiz gereken değeri görmüyor. Yani en azından ben öyle düşünüyorum. Kötü atıkların boşaltıldığı ve bu atıkların etrafa kötü kokular yaydığı, bulanık sulu bir nehir Asi. İçerisinde uzun, siyah ve bıyıklı balıklar da bulunuyor. Bence bu duruma bir el atılmalı.

Çok kültürlü Antakya aynı zamanda Türkiye'nin en zengin mutfağına sahip denebilir. Künefeden içli köfteye (İçli köfteye kendi yörelerinden bir isim olan "oruk" adını veriyorlar.), Antakya dönerinden humusa (Humus bir meze çeşididir.), Fella köftesinden (Fella arapça kökenlidir.) muhammaraya, abugannuştan hettüşe, biberli ekmekten kaytaz böreğine, kömbeden kâğıt kebabına ucu bucağı bulunmayan bir yemek kültürü vardır

Antakya'nın. Kültür öğelerinin isimlerinin birçoğu da Arapça kökenlidir. Irk olarak çoğunluğu Arap olan bir nüfus vardır. Kırsal kesimlerde de hala Arapça ana dil gibi konuşulur. Suriyelilerin de göçü üzerine bu oran artmıştır.

Oyun kültürüne önem veren Antakya; davul-zurnacıların en çok ekmek yediği, çoğunlukla halay yöresine sahip yerlerden biridir.

Fes, tülbent, entari, yelek ve cepkenin yanında sürme ve kınanın üst düzeyde değer gördüğü yerlerden biri. Yaşlı amcalara bakıldığında, siyah şalvarsızını görmek neredeyse imkânsız. Gözlemlerime göre buranın zenginleri gösterişe çok önem veriyor. Bunun yanında burada Antakya'da sarışın kız görmek imkânsız gibi.

İki AVM'li bir ilçedir Antakya. Kültürünün aksine çok şatafatlı ve lüks birer yapıya sahiptir Palladium ve Primemall.

Sıcak aile ortamınınsa tam adresi Harbiye Şelalesi'dir. Gidenin asla pişman olmayacağı, yazın tadı yemyeşil bahçeleri, kendin tut kendin ye balıkları, su üzerindeki masalarıyla doğayla iç içe aile yaşantısının ta kendisidir Harbiye.

Antakya'da çok para harcamadan her türlü aktiviteyi yapabilir ve eğlenebilirsiniz. Otel paranız olmasa da sıradan bir evin bile kapısını çalabilir, otobüs paranız yoksa dahi şoför ile iletişime geçip durumu anlatabilirsiniz.

Burada bulunan Vali Göbeği Parkı (Ürgen Alanı) çocukların velinimetlerinden biri. Burada Antakya'nın mükemmel közde mısırları ya da buz gibi haytalısını deneyebilirsiniz. Dilediğiniz kadar çocuğunuzun nazını güdebilirsiniz. Vali Göbeği resmen halka açık Lunapark.

Yakıtınız yoksa güzel güzel fotoğraflara sahip olmak ve oranın kültürünü anımsamak için, her yere yürüme mesafesinde Habibin Neccar Camisi. Biniciler Mahallesi'ne gidip o civardaki sıradan bir evin Antakya ve Arap kültürüne sahip kapısının önünde fotoğraf çekebilirsiniz. Bu, oradaki tüm evlerin sahip olduğu sıradan bir güzelliştir.

Fotoğrafların ardından oraya gitmişken Habibin Neccar Camisi'ne tekrar tekrar girerek hayran kalabilirsiniz. Resmen inanç ile sanatın birleştiği mükemmel bir yapı. Çok yorulmadan ardından bir kilometre yürüyerek Uzun Çarşı'ya gidebilir, birçok hamam gezebilir, baharat ve kına kokusuyla süslenmiş sokaklara girebilir, çanak çömlek alabilir hatta Bakırcılar Çarşısı'nda bakırın hasını görebilirsiniz. Çok uygun fiyatla bunları edinebilir ve hediye edebilirsiniz.